

Estratègia CollsacabraFutur

COLLSACABRAFUTUR

**UN TERRITORI EQUILIBRAT, BELL I RESILIENT,
PER A UNA POBLACIÓ SANA I FELIÇ**

Juny 2023

COLLSACABRAFUTUR

Encàrrec:

Ajuntament de l'Esquirol

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

en coordinació amb:

Ajuntament de Rupit i Pruit

Ajuntament de Tavertet

Amb el suport de:

Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic,
Diputació de Barcelona

Gestió del projecte:

Miquel Vilella - Tècnic de Promoció Econòmica del Collsacabra

Empresa consultora:

Xavier Sabaté i Laura Ruiz, amb el suport de Maria Mundet i Pol Aparicio
(pràctiques UAB-Geografia)

Espai TReS -Territori i Responsabilitat Social

C/ Numància 73 5èC 08029 Barcelona

www.espaitres.net

Suport de revisió del document:

Anna Molas – Tècnica de Projectes de Cooperació ADRINOC

Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC)

www.adrinoc.cat

Agraïm les aportacions i participació de totes les persones que han intervingut en el procés d'elaboració de l'Estratègia CollsacabraFutur, i especialment al seu Grup Motor: Àlex Montanyà, Albert Marcé, Albert Prado, Sílvia Grau, Eudald Roca, Miquel Camps, Joat Henrich, Gerard Costa i Miquel Vilella. La iniciativa i responsabilitat d'aquestes persones implicades és una de les principals garanties del futur del Collsacabra.

Índex

1. Introducció i procés de treball	5
Antecedents.....	5
L'Agenda Rural de Catalunya com a referència	7
Objectius.....	8
Metodologia.....	8
2. Context geogràfic del Collsacabra	12
Situació geogràfica	12
Demografia	14
Dades econòmiques	16
3. Oportunitats, amenaces i reptes globals de l'Estratègia	17
Repte 1. Persones, benestar i repte demogràfic	18
Repte 2. Transició ecològica	21
Repte 3. Territori connectat	23
Repte 4. Sistema agroalimentari.....	24
Repte 5. Sistema forestal.....	25
Repte 6. Innovació, dinamització econòmica i social.....	26
Repte 7. Governança	27
4. Visió de futur i estratègia per al Collsacabra	28
5. Programa d'actuacions	30
Alineació amb l'Agenda Rural de Catalunya	31
Governança de l'Estratègia CollsacabraFutur (repte 7)	32
Cronograma d'accions prioritàries (reptes 1 a 6)	34
Persones, benestar i repte demogràfic (repte 1).....	35
Transició ecològica (repte 2).....	46
Territori connectat (repte 3).....	57
Sistema agroalimentari (repte 4)	61
Sistema forestal (repte 5)	65
Innovació, dinamització econòmica i social (repte 6)	68
Resum de relacions entre accions.....	73
Relació entre les accions de l'Estratègia i els ODS	74
6. Seguiment de l'Estratègia	76
Annex: actes de les trobades dels grups de treball	78

Himne al Collsacabra

Jo en conec un tros de terra
el més bonic d'aquest món,
ple de boscos,
fonts i arbredes:
Collsacabra és el seu nom.

Collsacabra, Collsacabra,
quin país tan rebonic:
L'Esquirol, Falgars, Cantoni,
Tavertet, Pruit i Rupit.

Cada cingle, una ermita,
cada esquei és una font.
Quina pau que s'hi respira!
Que dolç és el seu sojorn.

Collsacabra, Collsacabra,
quin país tan rebonic:
L'Esquirol, Falgars, Cantoni,
Tavertet, Pruit i Rupit.

Miquel Banús i Blanch *Dins la Pau del Collsacabra, 2004*

1. Introducció i procés de treball

Aquesta Estratègia pretén establir un full de ruta compartit pel que fa als principals reptes i prioritats a treballar a nivell del conjunt del Collsacabra durant els propers anys. L'Estratègia vol esdevenir un punt de trobada entre els diferents col·lectius que actuen al territori per tal de treballar en la configuració d'un Collsacabra socialment just, pròsper i sostenible.

A través de la identificació de les seves potencialitats i debilitats i l'establiment d'objectius i prioritats, l'estratègia defineix les línies d'actuació necessàries per equilibrar el benestar de la població i la preservació del patrimoni natural i cultural del territori.

Aquest capítol presenta els antecedents de l'Estratègia i la metodologia que s'ha seguit per elaborar-la.

Antecedents

Aquesta Estratègia parteix de la pandèmia de Covid-19 que va impactar les nostres societats durant l'any 2020. El confinament forçós provocat per la malaltia, i el subseqüent desconfinament posterior va generar un fort impacte en els espais naturals i en els pobles del Collsacabra, amb una afluència de visitants àvids d'espais naturals.

Davant d'aquest escenari, l'estiu de 2020 els alcaldes dels tres municipis del Collsacabra (l'Esquirol, Tavertet i Rupit i Pruit) es van posar d'acord per cercar, de forma conjunta, un model de desenvolupament de territori que fos harmònic amb els valors del Collsacabra, i que a més fos impulsat amb el suport de la ciutadania i dels agents socials i econòmics clau del Collsacabra.

Els tres alcaldes van signar el juliol de 2020 una declaració conjunta on es defineix que **“Volen que la gestió del Collsacabra es fonamenti en un model propi, orientat al benestar conjunt de la població local, la seva qualitat de vida i la singularització del territori a partir dels valors locals; un model consensuat amb la població local, concertat amb el sector privat, les entitats i els col·lectius, amb unitat de criteris i una cooperació lleial, transparent i permanent.”** I per avançar cap aquesta aspiració van acordar:

- Promoure un procés participatiu obert que permeti consensuar una visió de futur, uns objectius estratègics i unes accions prioritàries, que ajudi a definir el model de gestió i de governança propi pel territori del Collsacabra.
- Crear una comissió que integri els màxims representants dels tres ajuntaments per tal de preparar la proposta i desenvolupar aquesta visió estratègica pel futur del Collsacabra.
- Crear subcomissions amb representants de diferents àmbits i sectors del territori per definir i fer efectives les accions i fer-ne el seguiment escaient per dur a terme una gestió adaptativa i efectiva.

Amb el propòsit de “Generar una onada de petits canvis que conflueixin en la idoneïtat d’invertir en el projecte Collsacabra com a prova pilot d’un motor de canvi social, ambiental i territorial a nivell de país”. Per dur-ho a terme els ajuntaments van voler consensuar una Visió de Futur, establir uns Objectius Estratègics i fer-ho junts amb un procés participatiu.

La Visió de Futur preliminar va prendre la forma d’un document de partida que establia les bases d’una estratègia compartida.

Imatge 1. Els tres alcaldes dels municipis del Collsacabra quan van signar la declaració per a una gestió del territori que es fonamenti en un model propi.

Font: [Nació Digital](#)

Durant els anys 2021 i 2022 es va impulsar un procés participatiu que va permetre consensuar una visió de futur, uns objectius estratègics i unes accions prioritàries (projectes tractor), que van ajudar a definir un model de gestió i de governança propi pel Collsacabra.

Aquest procés participatiu es va estendre durant 8 mesos, en els quals es va comptar amb més de 300 participacions en línia, al voltant d’un centenar de participants en 4 taules de treball per tot el territori, i una vuitantena de participants sumant la sessió de presentació i la de retorn.

Com a resultat del procés es va obtenir un decàleg i 11 projectes tractor proposats per la ciutadania. Aquesta estratègia dona continuïtat a aquest procés participatiu, incorporant els resultats del procés en la planificació del territori.

Imatge 2. Trobada de retorn del procés participatiu "Com volem el Collsacabra en el futur?" realitzada a Cantonigròs el 2 de juliol de 2022.

L'Agenda Rural de Catalunya com a referència

L'agenda rural és una estratègia de desenvolupament territorial que té com a objectiu millorar la qualitat de vida i les oportunitats de les persones que viuen en àmbits rurals, i promoure el desenvolupament econòmic i social dels territoris rurals.

A Catalunya, l'agenda rural es desenvolupa a través del Pla d'Acció Territorial Rural (PATR), que estableix les línies d'actuació i les mesures concretes per promoure el desenvolupament rural. Aquest pla es concreta a través de les agendes territorials, que són els instruments de planejament a nivell comarcal i que estableixen les prioritats i les línies d'actuació per a cada territori.

Les agendes territorials són elaborades de manera participativa, amb la implicació dels diferents agents del territori, i tenen com a objectiu assolir el consens i la cohesió entre els agents del territori i garantir la sostenibilitat dels projectes que es desenvolupen.

Les agendes territorials es basen en una visió estratègica del territori, que té en compte les particularitats i les oportunitats de cada territori, i que es concreta en un conjunt de línies d'actuació que es desenvolupen a través de programes i projectes concrets.

Imatge 3. L'Agenda Rural de Catalunya es va publicar el maig de 2022, després d'un procés participatiu amb 6 tallers en línia i 15 tallers presencials, que van implicar 1.247 participants.

Objectius

La nova estratègia de futur per al Collsacabra ha de definir les actuacions que s'han de desenvolupar en els propers anys per al desenvolupament social, econòmic i territorial del territori, a partir de l'elaboració prèvia d'objectius i línies estratègiques, elaborades des d'una definició consensuada de "visió" i un "escenari de desenvolupament del Collsacabra".

Aquesta estratègia s'ha elaborat en base a un procés participatiu i consultiu obert a tota la població, als agents econòmics i socials del territori, als tres Ajuntaments, per tal de definir una estratègia amb el consens territorial.

D'aquesta finalitat se'n deriven els objectius operatius següents:

- Dissenyar un programa de participació **adaptat a la realitat social** del Collsacabra, que permeti la implicació de tots els agents públics i privats interessats en el futur del territori.
- Donar continuïtat al procés participatiu previ i impulsar la participació del major nombre d'agents i persones del territori per la **concreció d'accions**.
- **Corresponsabilitzar** la ciutadania i els agents clau en l'impuls d'accions consensuades i la governança compartida del territori.

Metodologia

Per elaborar aquesta estratègia s'ha dut a terme un treball combinat entre la recerca documental i la deliberació amb agents clau del territori.

Pel que fa a la **recerca documental**, s'ha obtingut informació dels antecedents i context del territori a través de la consulta de les següents fonts d'informació:

Taula 1. Documentació consultada

Document	Data
Resultats del procés participatiu CollsacabraFutur (Diputació de Barcelona)	2022
Document d'Indicadors bàsics del mercat de treball. Edició 2022 L'Esquirol-Collsacabra	2022
Catàleg de Paisatge de les Comarques Centrals (Observatori del Paisatge)	2016
Agenda Rural de Catalunya	Febrer 2021
Pacte de Cantonigròs (declaració dels 3 ajuntaments)	23/07/2020
Document de visió conjunta "Collsacabra, una visió de futur"	2020
Programa del CollsacabraViu	2021
Territoris Serens, document de bases (Moianès, el Lluçanès, la Vall del Ges, Orís i Bisaura i el Cabrerès-Collsacabra)	2009

Font: elaboració pròpia.

Pel que fa a la **deliberació amb agents del territori**, aquesta s'ha estructurat a partir de grups de treball, com a espais de debat per a la concreció dels projectes tractor resultat del procés participatiu "Com volem el Collsacabra en el futur?"

Es van formar 7 grups de treball per abordar tots els projectes tractors:

Taula 2. Grups de treball de l'Estratègia Collsacabra Futur

Grup de treball	Punts decàleg	Lloc	Participants
1. Ens quedem al Collsacabra	3	En línia	7
2. L'art és cultura, la cultura és vida	9	L'Esquirol	7
3. Pobles més amables i accessibles	2	Cantonigròs	5
4. Collsacabra autosuficient	4	En línia	14
5. Custodiem el Collsacabra	1, 10	Tavertet	10
6. Collsacabra Activa + turisme	7, 8	Rupit	25
7. Mobilitat i Transport Públic	5	En línia	15

El punt del decàleg 6 (model agrari) ja s'està començant a desenvolupar de manera autònoma pel col·lectiu Miceli en un grup de treball anomenat Taula de pagesia i producte local. Per tant es considera que cal donar seguiment a les seves accions i recolzar-les, però no és necessari obrir un grup de treball nou per concretar-ne les accions.

Imatge 4. Cartell de difusió de les trobades dels grups de treball

COLLSACABRAFUTUR

Et necessitem pel nou Pla Estratègic del Collsacabra

Després del procés participatiu "Com volem el Collsacabra en el futur?" (primavera 2022), els ajuntaments de **L'Esquirol, Tavertet i Rupit i Pruit** estan elaborant el **Pla Estratègic del Collsacabra**. Aquest vol concretar els projectes tractor proposats el 2022 amb l'ajuda de les entitats i la ciutadania.

Per això, us convidem a participar als següents **grups de treball (GT)**:

Ens quedem al Collsacabra
Dm 14 febrer
19 - 20:30h
En línia

La cultura és vida
Dc 15 febrer
12 - 13:30h
L'Esquirol

Pobles més amables i accessibles
Dc 15 febrer
17 - 19h
Cantonigròs

Collsacabra autosuficient
Dc 22 febrer
19 - 20:30h
En línia

Custodiem el Collsacabra
Dc 1 març
18 - 20h
Tavertet

Collsacabra Activa
Dj 2 març
18 - 20h
Rupit

Mobilitat i transport públic
Dm 14 març
19 - 20:30h
En línia

Més informació i inscripcions a <https://participa311-collsacabra.diba.cat>

Amb el suport de:

COLLSACABRAFUTUR

El procés participatiu també s'ha publicat a la plataforma [Participa311](#)¹, sent aquest el primer procés participatiu que s'ha publicat en aquesta plataforma. Els recursos disponibles a la plataforma eren els ordres del dia i les actes dels grups de treball.

The screenshot displays the Participa311 website interface. At the top, there's a navigation bar with 'participa 311 Collsacabra', a search bar, and 'Registra't Entra'. Below this, a main banner features the 'COLLSACABRAFUTUR' logo and the title 'Redacció participativa del "Pla Estratègic del Collsacabra"'. A secondary banner indicates 'Grups de treball amb agents clau' for the period 01/02/2023 - 15/03/2023.

The main content area is titled 'EL PROCÉS' and contains a detailed description of the strategic planning process for 2021-2022. It includes a 'DOCUMENTS RELACIONATS' section with a link to the 'Informe de resultats del procés participatiu CollsacabraFutur 2021-2022'. On the right, a sidebar provides details about the decision-making group, the participation scope, the promoter group (Ajuntaments de Rupit i Pruit, Tavertet i l'Esquirol), and the dates of the process.

Below this, a section titled '7 TROBADES' (Meetings) is shown. A message states: 'Actualment no hi ha trobades programades, però pots veure les anteriors.' The results are filtered to show 20 items per page. A search bar and filters for 'TIPUS' (Totes, Presencial, En línia, Híbrida) and 'LA MEVA ACTIVITAT' (Totes, Les meves trobades) are visible. The list of meetings includes:

- Mobilitat i Transport Públic** (Trobada oficial): 14 MARÇ 2023 · 19:00 - 20:30. 7 DEIXAR DE SEGUIR. VEURE
- Collsacabra Activa + Promoció (turisme)** (Trobada oficial): 02 MARÇ 2023 · 18:00 - 20:00. RUPIT Rupit. 6 DEIXAR DE SEGUIR. VEURE
- Custodiem el Collsacabra** (Trobada oficial): 01 MARÇ 2023 · 18:00 - 20:00. TAVERTET Tavertet. 7 DEIXAR DE SEGUIR. VEURE
- Collsacabra autosuficient** (Trobada oficial): 22 FEBRER 2023 · 19:00 - 20:30. 7 DEIXAR DE SEGUIR. VEURE

¹ Plataforma de participació en línia per a ens locals, impulsada per la Diputació de Barcelona: <https://participa311-collsacabra.diba.cat/processes/collsacabrafutur>

COLLSACABRAFUTUR

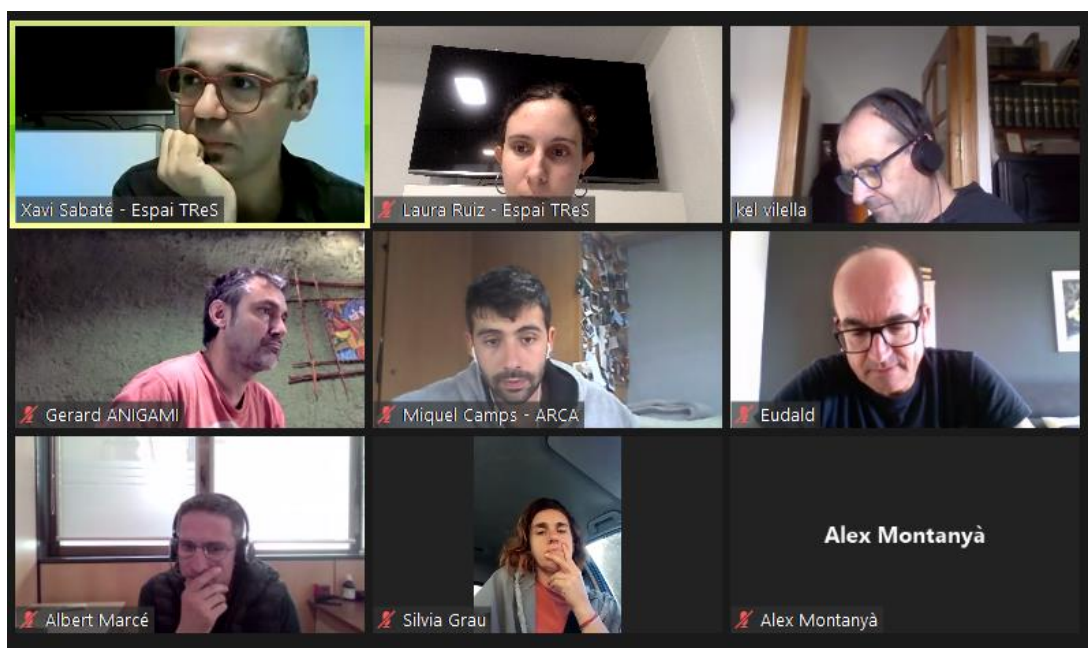
Per conduir tot el procés participatiu, s'ha comptat amb un **Grup Motor**, format pels tres alcaldes dels municipis del Collsacabra i per persones de referència en diverses de les temàtiques abordades per l'Estratègia CollsacabraFutur.

El Grup Motor s'ha trobat en diverses ocasions durant l'elaboració de l'Estratègia, i s'ha mantingut en contacte a través del correu electrònic durant tot el procés.

Taula 3. Composició del Grup Motor de l'Estratègia CollsacabraFutur

Nom	Rpresentativitat/tema clau
Àlex Montanyà	Alcalde de l'Esquirol
Albert Marcé	Alcalde de Rupit i Pruit
Albert Prado	Alcalde de Tavertet
Sílvia Grau	Persones i comunitat
Eudald Roca	Territori i sostenibilitat
Miquel Camps	Economia i qualitat de vida
Joat Henrich	Mobilitat i connectivitat
Gerard Costa	Visió estratègica Collsacabra
Miquel Vilella	Tècnic de Promoció Econòmica

Imatge 5. Una de les reunions del Grup Motor de l'Estratègia CollsacabraFutur

2. Context geogràfic del Collsacabra

L'altiplà en forma de cassola de Collsacabra té una altura mitjana de mil metres. Aquesta alçària té una adequació molt plausible a les limitacions humanes: té tots els avantatges de la muntanya: l'aire fi, la pau profunda, la vida assossegada, la greu soledat, i, al mateix temps, és una altura que no us obliga a fer un paper heroic a cada pas per resistir-la. Aquesta adequació explica, sens dubte, per què, en aquest país, s'hi està tan bé; la petita, humil i compassada felicitat que semblen tenir totes les coses que hi viuen.

La naturalitat del paisatge és constant i aquesta naturalitat, trobada sense buscar-la i aconseguida sense forcejar, constitueix un dels encants més substancials del país. La conseqüència és immediata: a Collsacabra tot és sedant, graciosament posat, disposat elegantment. Viure-hi no té gens de mèrit: és un passar discret i amabilíssim. L'aire hi és fi, el país és sec, la calor no hi existeix. Les dues condicions bàsiques de l'estiueig: —viure amb l'americana posada i dormir amb una flassada al llit—, es donen, ací, perfectament.”

Josep Pla (1971): Guia de Catalunya

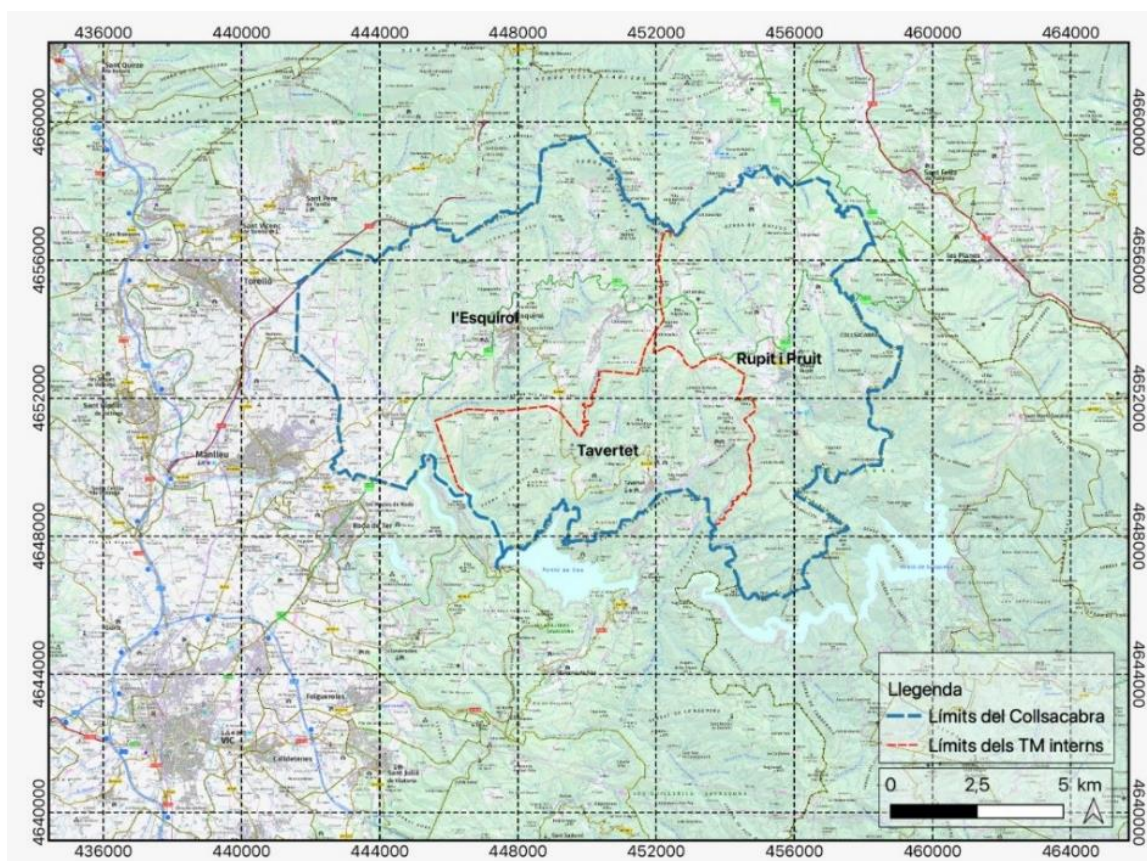
Situació geogràfica

El Collsacabra és un altiplà format per tres municipis: l'Esquirol, Tavertet i Rupit i Pruit. Comprèn en conjunt **2.607 habitants (2021)** i 142,1 km² de superfície.

El Collsacabra és una comarca de mitja muntanya, amb alçades compreses entre els 650 m (l'Esquirol) i els 1.307 m (muntanya de Cabrera), coneguda per la seva riquesa cultural i natural, amb un patrimoni històric i artístic molt important, una oferta gastronòmica i turística

de primer ordre i amb una gran varietat d'espais naturals, amb boscos, penya-segats i fonts i salts d'aigua.

Figura 1. Situació geogràfica del Collsacabra

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques de l'ICGC

Geomorfològicament, és un massís de relleu tabular i acinglerat, enllaçant el Pre-pirineu oriental amb la Serralada Prelitoral pel sector del Vidranès. Des de les cotes més elevades del Collsacabra és possible observar les grans unitats geològiques de Catalunya, des del Pirineu fins la Depressió Central i Serralada Prelitoral.

El Collsacabra forma part de la unitat de paisatge "Cabrerès – Puigsacalm", definida per l'Observatori del Paisatge de Catalunya en els Catàlegs de Paisatge establerts per la Llei 8/2005 de protecció, gestió i ordenació del paisatge.

El paisatge singular del Collsacabra ha estat reconegut per documents de planificació del paisatge com els Catàlegs de Paisatge de les Comarques Centrals i de les Comarques Gironines.

Figura 2. Unitat de paisatge “Cabrerès – Puigsacalm”

Font: Observatori del Paisatge

Demografia

La població del Collsacabra era, l'any 2021, de **2.576 habitants**. El municipi més poblat, amb diferència, és l'Esquirol, mentre que el menys poblat és Taverdet.

Taula 4. Poblament del Collsacabra

L'ESQUIROL

- **L'Esquirol, 1.652 habitants** (cap de municipi i entitat més poblada)
- Cantonigròs, 375 habitants
- Sant Martí Sescorts, 150 habitants
- Sant Julià de Cabrera, 21 habitants

RUPIT I PRUIT

- **Rupit, 178 habitants** (cap de municipi i entitat més poblada)
- Pruit, 87 habitants

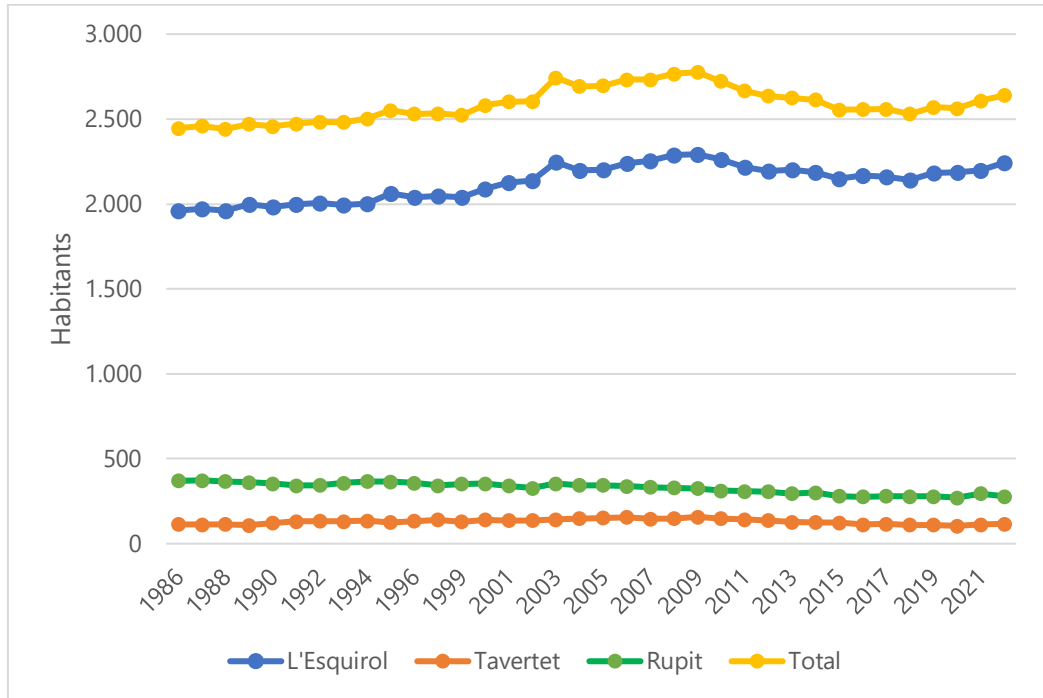
TAVERTET

- **Taverdet, 94 habitants** (cap de municipi i entitat més poblada)
- Sant Bartomeu Sesgorgues, 19 habitants

Font: padró continu de població de 2021

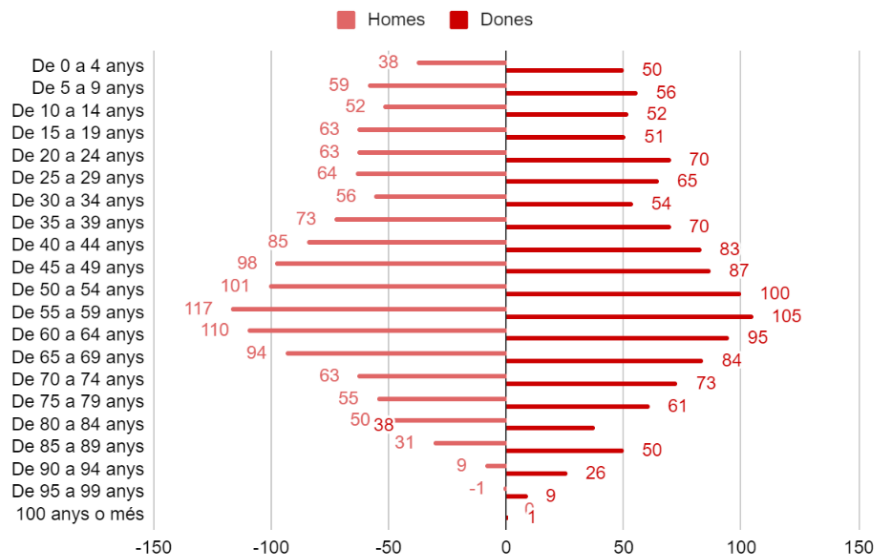
L'evolució de la població durant els darrers 35 anys ha seguit una tendència d'un lleuger creixement a l'Esquirol, s'ha mantingut constant a Taverdet i ha patit un lleuger descens a Rupit i Pruit.

Figura 3. Evolució de la població del Collsacabra (1986-2021)

Font: Idescat i Instituto Nacional de Estadística (INE)

Figura 4. Piràmide de població del Collsacabra

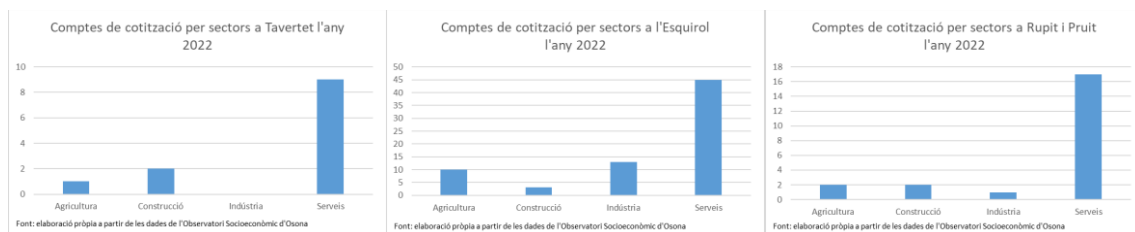
Font: Idescat, 2021

Pel que fa a l'estructura d'edats de la població, ens trobem davant d'una piràmide de població regressiva. La majoria de la població es troba entre els 35 i els 74 anys, és a dir, la població del centre de la piràmide (adults i grans). Aquest fet es degut a diversos factors com la baixada de la natalitat i l'èxode massiu de gent jove cap a les ciutats, provocant un envelliment de la població. A més, s'ha de tenir en compte el pes de l'Esquirol, nucli amb més població del Collsacabra, on resideixen dues terceres parts de la població del Collsacabra.

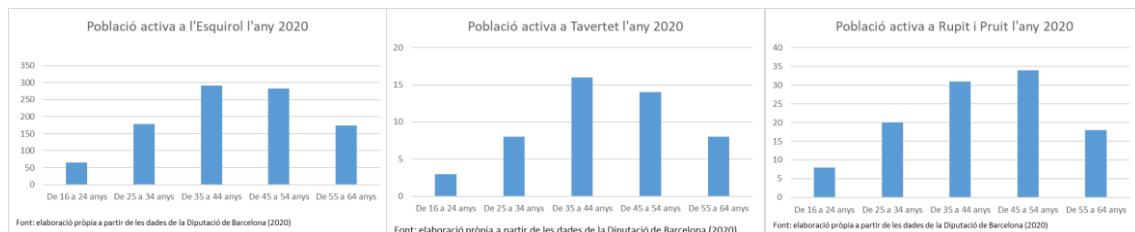
Cal destacar que la proporció de població econòmicament depenent (infants, joves i gent gran) sobre el total de població en edat laboral al Collsacabra (59,5%) és clarament superior a la mitjana de la província, i se situa per sobre també de la mitjana de la comarca. D'altra banda, el pes de la immigració extracomunitària sobre el total de la població del territori cabrerès (4,6%) és més aviat irrellevant (Indicadors bàsics del mercat de treball al Collsacabra. Edició 2022 – Diputació de Barcelona).

Dades econòmiques

Segons dades de l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, l'estructura econòmica del Collsacabra es fonamenta en el sector serveis, ja que la gran majoria de comptes de cotització al territori es corresponen amb empreses de serveis.

Segons les dades de la Diputació de Barcelona de l'any 2020 s'observa que la majoria de la **població activa** es troba en el rang d'edat de 35 a 44 anys, i minoritàriament s'hi troba el rang de 16 a 24 anys. Cal tindre en compte que ens trobem davant d'una piràmide de població regressiva on la majoria de població es concentra en la franja d'edat de l'adultesa.

3. Oportunitats, amenaces i reptes globals de l'Estratègia

Al Collsacabra, al llarg dels darrers anys s'han identificat les següents oportunitats i amenaces:

Taula 5. Oportunitats i amenaces detectades al Collsacabra

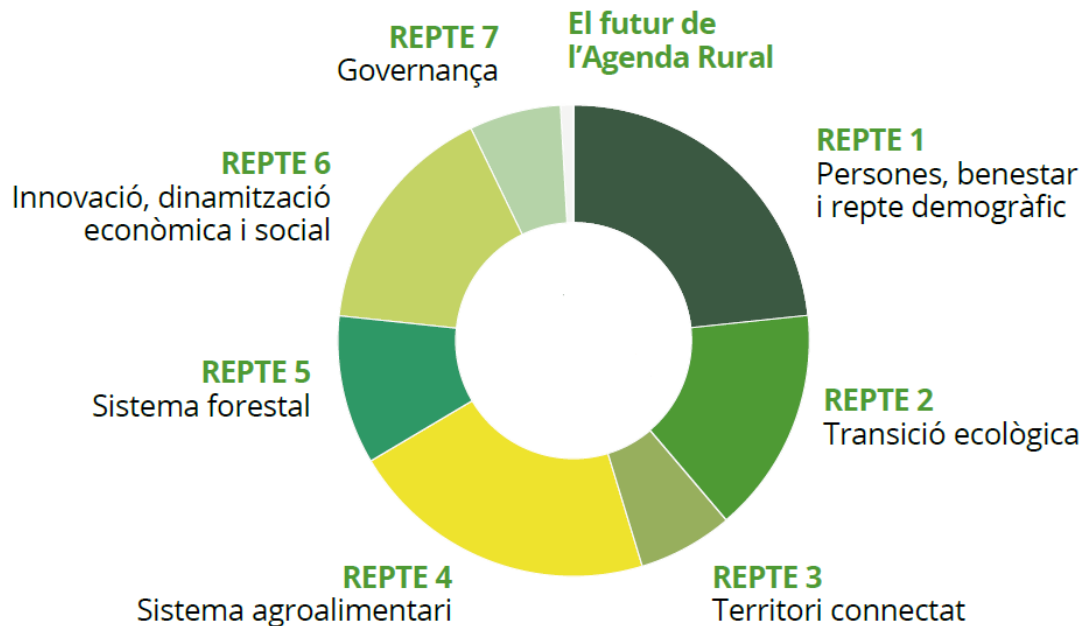
Oportunitats	Amenaces
Paisatge de cingles únic	Paisatge explotat i malmès
Postal de Pau	Massificació de visitants
Salts d'aigua	Rieres col·lapsades
Reserva de Silenci	Col·lapse de vehicles
Pàtria de la felicitat	Mal ambient
Una delícia pels sentits	Habitants cansats
L'encant del passat	Pèrdua d'identitat
Regal pels que fugen de la ciutat	Segones residències
Olor de pedra antiga	Pobles deshabitats
El temps s'hi ha aturat	Pobles massificats
Pobles integrats en la naturalesa	Soroll

Font: Elaborat a partir del document de visió conjunta "Collsacabra, una visió de futur" (2020)

Partint d'aquestes oportunitats i amenaces i de les propostes de reptes de l'Agenda Rural (

Figura 5), s'exposen els reptes al Collsacabra.

Figura 5. Distribució d'accions de l'Agenda Rural per reptes.

Repte 1. Persones, benestar i repte demogràfic

La salut i el benestar són temes molt importants per la ciutadania del Collsacabra, a més de ser transversals. De fet, una de les conseqüències de la pandèmia de la Covid-19 és que moltes famílies i jovent s'han quedat a viure al Collsacabra pel guany en qualitat de vida.

No obstant, cada municipi del Collsacabra té unes condicions determinades, i és especialment diferent la realitat dels nuclis urbans respecte als disseminats o els habitatges aïllats. Per això, si es vol treballar el benestar al Collsacabra de forma conjunta serà necessària una figura de coordinació capaç d'acostar els pobles, ja que actualment manca comunicació entre ells. De fet, al Collsacabra hi ha força autoorganització, amb diverses entitats i grups informals com "L'Esquirol es mou" per compartir trajecte per pujar o baixar del Collsacabra.

Per la comunicació entre els ajuntaments i la ciutadania també hi ha grups de whatsapp de difusió (només poden enviar missatges els administradors) a Rupit i Tavertet i a l'Esquirol han desenvolupat una aplicació mòbil que permet recollir queixes i reclamacions de la ciutadania.

D'altra banda al territori hi ha un greu problema de pèrdua de famílies residents, pèrdua de capital humà i pèrdua d'arrelament i cultura local (Diputació de Barcelona, 2022). No es

compta amb dades públiques d'immobles buits al terme municipal de l'Esquirol, però a Tavertet i a Rupit i Pruit la taxa d'habitatges buits l'any 2021 era respectivament de 0 i de 6,83 per cada 1.000 habitants², de manera que no hi ha actualment habitatges on pugui anar a viure la gent actualment. D'altra banda, el mateix any es registrava un 31,75 % i un 40,96 % d'habitatges turístics per cada mil habitatges.

Segons l'Atles del mercat de lloguer de Catalunya entre octubre de 2021 i setembre de 2022 a l'Esquirol i a Rupit i Pruit es van llogar més de 10 i fins a 15 habitatges per cada 1.000 habitants. En el cas de Tavertet, no es disposa de dades. En concret a l'Esquirol el nombre de contractes de lloguer en el tercer trimestre de 2022 havia augmentat un 50% respecte el mateix trimestre de 2021. Tot i que no es disposa de les dades d'aquest període temporal sí que s'ha pogut obtenir la progressió dels últims anys (Taula 6). S'observa que el nombre de contractes nous s'ha mantingut estable, si bé a l'Esquirol hi va haver un augment des de 2015 fins 2019 i van disminuir notablement l'any 2021.

Taula 6. Nombre de contractes de lloguer als municipis del Collsacabra.

Municipi	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
L'Esquirol	26	40	42	33	34	30	23
Rupit i Pruit	-	1	3	3	3	2	2
Tavertet	2	3	2	-	-	-	-

Font: Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

La mitjana de lloguer mensual entre gener i setembre de 2022 va ser per a L'Esquirol d'entre 350 i 500€/mes, per Rupit i Pruit de més de 650€/mes i no es disposa de dades de lloguer per Tavertet. Es coneix que aquest import per al municipi de l'Esquirol el tercer trimestre de 2022 s'havia reduït entre un 15 i un 0% respecte el mateix trimestre de 2021. No hi ha dades per la resta de municipis. D'altra banda la progressió de la mitjana del lloguer per a l'Esquirol (Taula 7), mostra un increment del 24% des de 2015 fins 2021.

Taula 7. Mitjana anual del lloguer contractual (Euros/mes) per als municipis del Collsacabra.

Municipi	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
L'Esquirol	465,00	426,84	412,98	391,85	389,12	371,98	376,00
Rupit i Pruit	-	-	-	-	-	-	-
Tavertet	-	-	-	-	-	-	-

Font: Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.
Nota: a partir de l'any 2015 només es publiquen les xifres del lloguer mitjà dels municipis amb més de 5 contractes registrats. Els anys anteriors, per manca de significació, no es publicaven les xifres del lloguer mitjà dels municipis amb menys de 50 contractes l'any.

Com a polítiques d'habitatge locals, actualment el Consell Comarcal d'Osona disposa d'una Oficina d'Habitatge i d'una borsa d'habitatge de lloguer assequible. Tanmateix, aquesta

²Dades de INDI_MHAB, Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona, Observatori Local d'Habitatge, Diputació de Barcelona ([web](#))

iniciativa demana als possibles llogaters disposar de mobilitat geogràfica a la comarca d'Osona, i per tant no se centra ni soluciona el problema d'habitatge i despoblació del Collsacabra.

Per part dels ajuntaments del Collsacabra, a l'Esquirol, s'ha apostat per la construcció de 3 apartaments d'habitatge social al nucli de Sant Martí de Sescorts. Concretament hi ha un espai polivalent de l'Ajuntament, al primer pis del qual es va preveure la construcció dels 3 apartaments. Per fer-ho es va comptar amb una subvenció del [PUOSC](#) que va cobrir el cost d'enderrocar l'antic edifici i construir-ne un de nou, amb aquests habitatges i l'espai polivalent. A 2022, tot i que hi ha l'espai construït, els habitatges encara no estan acabats.

D'altra banda s'identifica que algunes lleis urbanístiques, per exemple sobre masies, dificulten poder rehabilitar aquestes edificacions i convertir-les en habitatges. A l'Esquirol es va fer una revisió del catàleg de masies, que al 2022 estava encara en fase d'aprovació. A Rupit també s'ha fet alguna modificació al POUM. Amb tot, la problemàtica no és exclusiva del Collsacabra i per això es proposa cercar aliances amb altres territoris rurals per tal de junts fer pressió a les administracions competents (Generalitat de Catalunya) per a que revisi la normativa i descentralitzar-la.

En quant a la cultura i l'art, el Collsacabra és una zona amb un potencial artístic molt elevat, ja que compta amb una gran quantitat d'artistes professionals i d'aficionats a l'art i la cultura. Es calcula que, només de la vessant musical, ja hi ha unes 200 persones que fan música al Collsacabra.

El Collsacabra actualment compta amb diversos espais on es fa cultura (producció i exhibició) i que es poden seguir aprofitant:

- Espai Joan Font a Rupit. Nou, polivalent i molt preparat, tot i que no s'hi poden fer 2 activitats alhora (no compta amb diversos espais separats). Encara es pot aprofitar més, ja que hi ha horaris on no hi ha activitat.
- Sala petita municipal a Tavertet. S'hi han fet molts concerts i té capacitat per a unes 50 persones.
- Pista de la Cooperativa de L'Esquirol. És un espai privat i té dificultats de condicionament i per traslladar-hi el material.
- Les Antiques Escoles de Cantonigròs. S'hi ha fet actuacions però no és un lloc que es consideri adequat.

Es detecta que falta un aquest espai físic a l'Esquirol, ja que Rupit i Tavertet ja tenen espais que funcionen i a més L'Esquirol és força central al Collsacabra.

Els propis ajuntaments ja fa anys que impulsen iniciatives culturals i artístiques, si bé es detecta que la ciutadania només sol conèixer les activitats que es fan al seu municipi.

Repte 2. Transició ecològica

La situació actual d'emergència climàtica i de crisi de biodiversitat, sumat a l'increment del turisme de natura i a la desaparició de la pagesia com a principal agent gestor del paisatge, són diverses amenaces per al patrimoni natural del Collsacabra. En concret el risc d'incendi i la sequera són preocupacions de la ciutadania de la zona.

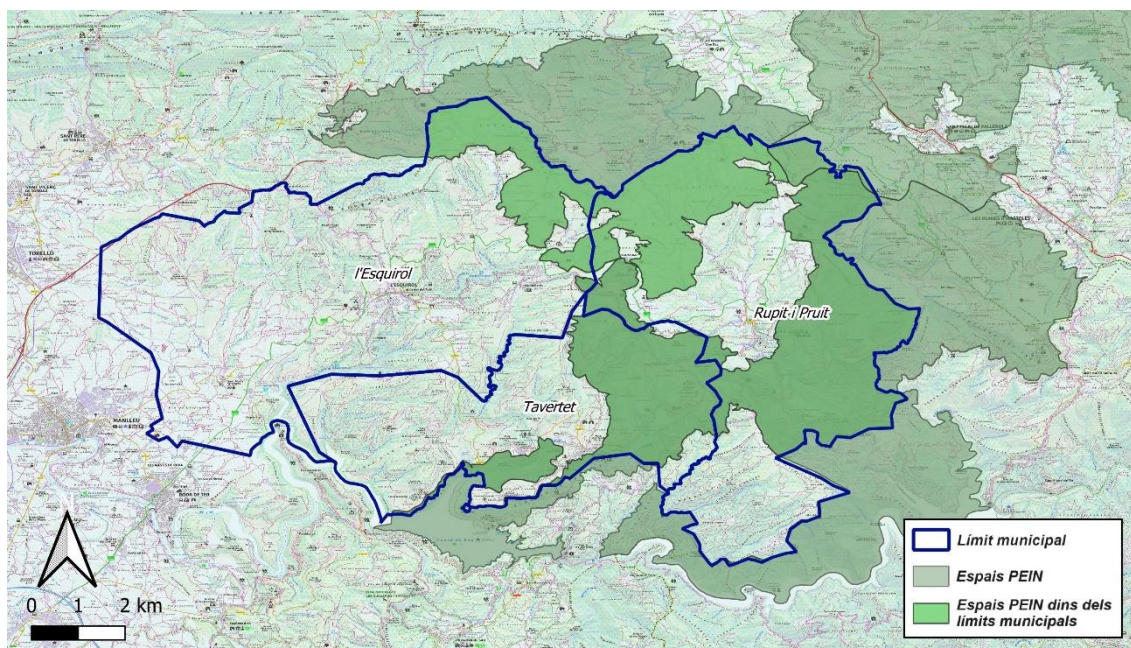
A més, cal considerar que els tres municipis del Collsacabra tenen part del seu terme municipal dins el Pla d'Espais d'Interès Natural i la Xarxa Natura 2000, sumant 4.698,13 ha protegides, tot i que aquesta protecció és molt bàsica i es detecta una manca de recursos per al seguiment i l'aplicació de la normativa, també la de les ordenances municipals. El municipi amb més superfície, tant en termes absoluts com relatius, és Rupit i Pruit.

Taula 8. Superfície protegida pel PEIN als municipis del Collsacabra.

Municipi	Superfície dins del PEIN (ha)	%
Esquirol, l'	659,64	10,67%
Rupit i Pruit	2.894,17	58,91%
Tavertet	1.144,33	34,92%
TOTAL	4.698,13	32,70%

Font: Generalitat de Catalunya (1992). Pla d'Espais d'Interès Natural

Figura 6. Espai d'Interès Natural del Collsacabra

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Hipermapa de la Generalitat de Catalunya (Consulta: 2023)

Per això, es considera de gran importància la sensibilització de les persones visitants i residents i la regulació de la massificació, que permetin la conservació del patrimoni natural i el paisatge i especialment les zones de rius i rieres.

De fet l'aigua s'identifica com un element clau pel paisatge i per la salut ja que és un recurs limitat. Cal posar en valor els recursos que hi ha i optimitzar la gestió de l'aigua. A més dels episodis de sequera, cada vegada queden menys fonts i rierols sense nitrats degut a la contaminació per purins. Hi ha per tant un doble problema, de quantitat i de qualitat.

Per al problema de quantitat d'aigua, cal un estalvi d'aigua i s'apunta al sector ramader, al turisme i les segones residències com a grans consumidors d'aigua al territori. El problema de la qualitat de l'aigua ve de la contaminació dels aqüífers per purins. Tot i que existeix una planta de cogeneració per al tractament de purins (que els asseca i els crema per generar electricitat), encara hi ha abocaments de purins. El problema però, va més enllà del Collsacabra, ja que és un fenomen estès a la resta d'Osona i el conjunt de Catalunya i que té a veure amb el model agroramader del país.

D'altra banda el Collsacabra, com la resta del món, està immers en un procés de transició energètica cap a fonts renovables. La transició energètica en el context rural té també un component important de sobirania energètica (autoproducció i autoconsum).

En aquesta línia ha nascut la Comunitat Energètica Local (CEL) de l'Esquirol, sota el nom de Cooperativa Collsacabra Verd. Després de diverses reunions amb el Consell Comarcal i l'Ajuntament de l'Esquirol, aprofitant un ajut *Next Generation* (inversió europea) es va veure la possibilitat que a la teulada del pavelló de l'Esquirol es poguessin instal·lar plaques solars per l'autoconsum de l'equipament. L'excedent es destinarà a la comunitat energètica de tot el poble, tenint en compte la distància legal de 2km de radi i tot el veïnat que s'hi vulgui apuntar podria gaudir d'aquesta producció. Actualment els 10 socis fundadors ja han constituït formalment la Cooperativa Collsacabra Verd, gestora de l'energia de la Comunitat Energètica Local i estan esperant el seu NIF. Encara els queda part del procés administratiu, i acordar com es gestionarà el projecte econòmicament. La gestió legal i administrativa es farà a través de la cooperativa de 2n grau [Osona Energia](#) que dona suport a la creació de Comunitats Energètiques Locals. En aquest cas l'Ajuntament ja havia demanat fons europeus i per tant només cal fer un conveni amb la comunitat. Les plaques arribaran durant 2023 i si tot anés bé, es proposaria que l'Ajuntament cedís més espais per ampliar la producció.

A Rupit estan just iniciant el procés de creació d'una CEL. Tot i això, a Rupit la normativa municipal no permet usar teulades per la producció d'energia per una qüestió estètica. El veïnat està fent reunions regulars amb el Consell Comarcal d'Osona i l'Ajuntament de Rupit per veure les possibilitats reals d'aquesta Comunitat Energètica Local.

D'altra banda, diversos particulars a la zona compten amb sistemes de producció d'energia renovables, mitjançant plaques fotovoltaïques o tèrmiques i petits aerogeneradors. També es valora apostar per la biomassa per produir energia, que pot provenir de l'aprofitament i la gestió forestal a la zona i per exemple de vegetació invasora (com l'eucaliptus).

Repte 3. Territori connectat

Actualment el servei de transport públic al conjunt del Collsacabra no satisfà les necessitats de la ciutadania. A més d'usuaris adults que no disposen o no es poden permetre un vehicle, el transport públic és essencial per a joves menors d'edat i per a persones grans. Al Collsacabra el servei de transport públic està concedit a Sagalés a través d'un concurs públic que efectua l'ATM.

Es disposa dels següents serveis i línies d'autobús des de juliol - novembre de 2020:

Nº de línia	Municipis de la línia	Tipus de transport
431	Roda de Ter – Manlleu – L'Esquirol	Autobús regular
462	Vic – Roda de Ter – Rupit	Autobús regular
463	Vic – Manlleu – Sant Martí Sescorts - Rupit	Autobús regular
464	Vic – Manlleu – Roda de Ter – Rupit	Autobús regular
486	Tavertet – L'Esquirol	Transport a demanda

Si bé sembla que hi hagi moltes línies disponibles, una vegada revisats els horaris que proporciona Sagalés, s'evidencia que el funcionament de la xarxa de transport públic depèn de la combinació de totes les línies esmentades i es basa en la centralitat de municipis més poblats com Vic, Manlleu, Roda de Ter o L'Esquirol (en aquest ordre d'importància).

La línia 431 és la que circula amb més freqüència en feiners (i no circula en cap de setmana ni festius) entre Roda de Ter, Manlleu, L'Esquirol i a algunes hores Cantonigròs (i també en el sentit contrari). Tanmateix a Cantonigròs només hi para 2 cops al dia (migdia i vespre).

Les línies 463 i 464 també circulen de dilluns a divendres feiners, la 463 d'anada al matí des de Manlleu, parant a Sant Martí, L'Esquirol i Cantonigròs i fins Rupit i Pruit i la 464 que surt d'hora a la tarda de Vic, parant a Manlleu, Roda, Masies de Roda, L'Esquirol, Cantonigròs i Rupit. En el sentit contrari els dies feiners només circula la línia 464, que té un horari de matí i un de tarda. Aquests van des de Rupit, parant a Cantonigròs, L'Esquirol, Masies de Roda i Roda de Ter i finalitzant al matí a Manlleu i a la tarda arribant fins a Vic.

De fet, amb origen o final a L'Esquirol hi ha més opcions entre setmana (40 minuts entre Roda i L'Esquirol), però en el cas de Rupit, hi ha més opcions en cap de setmana o a l'agost, mentre que en feiners només hi ha 2 horaris d'anada i 2 de tornada: al matí només fins Manlleu (1h) i a la tarda fins a Vic (1h 25 min).

Per anar o tornar a Tavertet en transport públic cal demanar un servei de taxi des de L'Esquirol només els dimarts feiners pel matí i els dissabtes feiners per la tarda.

En aquest sentit, els principals reptes detectats són la durada dels trajectes, la poca freqüència i la llargada de l'espera per fer transbord a un altre transport (per exemple a Manlleu o Vic). Anteriorment havia existit una ruta amb poca freqüència però que connectava Rupit,

Cantonigròs i l'Esquirol amb Vic en horaris de matí, migdia i tarda (anada i tornada) i es coordinava amb la sortida cap a Barcelona, de manera que en 1h 30 minuts hom podia anar de l'Esquirol a Barcelona en transport públic. Actualment els horaris de la línia 431 creen molt temps d'espera de Roda per arribar a Vic, que a més es fa en una parada que no està protegida de la meteorologia. Per anar de l'Esquirol a Barcelona es pot trigar 2h 30 minuts o més. A més, pel transbord a Manlleu una vegada et deixa l'autobús de la línia actual, cal caminar i travessar el municipi per arribar a l'estació per anar a Vic o Barcelona, ja que no hi ha transport intraurbà.

En aquest sentit, l'octubre de 2022 l'Ajuntament de l'Esquirol i l'Associació de veïns de Cantonigròs van traslladar de nou a la Generalitat la necessitat de freqüències directes a Vic i de millorar les freqüències de Cantonigròs a l'Esquirol.

A més, els horaris dels autobusos actuals no solen coincidir amb les hores d'entrada a la feina o als centres educatius i per tant, sovint es veuen autobusos buits i molta gent desplaçant-se en vehicle privat.

Tot i que molts joves tenen accés a la t-16 i les famílies que han desmantellat cotxes antics a la targeta verda, (mobilitat gratuïta per als usuaris durant 3 anys) aquests títols no s'utilitzen, o bé perquè no hi ha transport útil o bé perquè només contempen 1 zona i per tant no poden arribar a Roda de Ter (una altra corona i on es troba l'institut i el CAP entre altres).

A més del transport públic, a l'Esquirol hi ha un grup informal per xarxes socials anomenat "L'Esquirol es mou", utilitzat per compartir trajectes amb gent que puja o baixa del Collsacabra, especialment en el recorregut entre l'Esquirol i Vic. De fet, el grup ja compta amb 223 persones participants.

Repte 4. Sistema agroalimentari

El sector econòmic agroalimentari del Collsacabra presenta diversos reptes, molt alineats amb la resta de territoris rurals, però també propis del territori.

Es detecta una tendència de declivi al sector agrari: hi ha una reducció de la població dedicada al sector primari, que es deu en part a la dificultat de relleu generacional, així com als problemes d'accés a la terra. Això provoca que el sector tingui poca flexibilitat per oferir i diversificar el seu producte. D'altra banda els productors locals creuen que cal augmentar la diversitat de producte local i ressalten el potencial del territori en quant a sector primari. En aquesta línia s'apunta per exemple la manca de llet d'ovella o de cabra al territori i el fet que cal anar a buscar aquest producte a d'altres punts de Catalunya.

El sector ramader també posa de manifest el repte d'aconseguir d'una major agilitat de l'escorxador de Manlleu, ja que es perd molt de temps poder matar degut a que els passen per davant les empreses més gran.

Una altra dificultat del sector primari és la burocràcia amb la que es troben els pagesos a l'hora de treballar amb l'administració. Són uns entrebancs burocràtics que en algun cas, a part de endarrerir obres, també les bloquegen.

Un altre repte és la falta de comunicació entre els diferents agents del territori. Malgrat que es coneixen entre ells, a vegades no tenen informació detallada dels productes que produeixen uns i altres. Això dificulta la promoció i la venda de productes locals. Això posa de manifest que, malgrat la proximitat i el coneixement mutu, hi ha informació important que no es transmet i que podria ser útil per al desenvolupament del sector agroalimentari local.

En relació a la comunicació i el consum de productes locals es destaca la presència de restaurants i comerços que importen productes de fora, en lloc de fomentar la compra de productes locals. Això representa un repte per al desenvolupament econòmic del territori, ja que els productors locals podrien perdre oportunitats de venda.

Al territori també existeix un grup de consum de productes agroecològics. En aquest àmbit s'observa que hi ha una falta de cultura culinària i es posa de manifest la preocupació sobre el menjar de les escoles, gran part del qual no és de proximitat i es dubta de la seva qualitat. En aquest sentit falta treballar amb agents del territori perquè puguin oferir aquest producte.

Existeix doncs, la necessitat de connectar la pagesia amb el consumidor i es valora que l'obligatorietat de tenir intermediaris suposa una dificultat.

També es fa referència a que la ramaderia aporta molt al territori però sovint entra en conflicte amb la pressió turística, essent aquests agents desconexors de què són els ramats, perquè estan en certs espais i com s'han de comportar quan se'n trobin.

Altres problemàtiques que afecten al sector agroalimentari són l'especulació i la pèrdua d'hectàrees productives davant la demanda de superfície per generar energia solar.

Repte 5. Sistema forestal

A la zona del Collsacabra hi ha diverses espècies fusteres com el roure o l'alzina, de les quals tradicionalment s'ha fet aprofitament per produir llenya.

Es detecta que hi ha certes concentracions de plantes invasores, com els eucaliptus a la zona de Montdois, al terme municipal de Rupit i Pruit. Aquestes es podrien fer servir com a recurs energètic (biomassa) i així gestionar el paisatge i abordar la transició energètica.

El Collsacabra és un territori que presenta un gran potencial per a una gestió forestal regenerativa (*regenerative forestry*). La gestió forestal regenerativa pretén promoure boscos resilients i adaptatius, restaurar la biodiversitat perduda, produir fusta i altres productes que puguin ajudar a mitigar el canvi climàtic i que produeixin llocs de treball. S'aplica de forma diferent segons l'ecosistema, no obstant, compta amb algunes estratègies comunes com la

plantació de més arbres, l'increment de la biodiversitat, la protecció dels sòls forestals, la creació de boscos productius que donin fusta i capturin CO₂ i la integració dels arbres i boscos a l'agricultura i ramaderia.

De fet, de la gestió forestal es poden aprofitar molts elements també per a l'agricultura regenerativa. Per exemple a partir dels microorganismes del sòl del bosc es poden elaborar biofertilitzants, amb la descomposició de branques petites triturades es pot aconseguir un humus que millora l'estructura i capacitat de retenció d'aigua dels sòls d'horta o fruiters, es pot elaborar biocarbó (biochar) o es poden utilitzar troncs i branques enterrats per "emmagatzemar" aigua i microorganismes en conreus (més informació al web del CREAM).

Repte 6. Innovació, dinamització econòmica i social

Es detecta que l'economia local a vegades no dona oportunitats a la gent jove del Collsacabra amb talent i ha d'anar a treballar fora. En aquest sentit també cal poder captar noves famílies i persones que vulguin emprendre al territori per viure-hi tot l'any. Actualment els municipis del Collsacabra compten amb un servei d'assessorament a l'emprenedoria (comú als 3 ajuntaments) i es considera que cal donar més visibilitat a aquest servei i centrar-lo en acompanyar "l'emprenedoria local". Dins les dificultats per emprendre es detecta la complexa burocràcia o els processos per aconseguir subvencions que ajudin a finançar la posada en marxa del negoci. Un altre dels reptes a l'emprenedoria es trobar espais assequibles per produir, per treballar o per vendre. A més d'haver pocs locals disponibles, els que hi ha solen tenir preus poc assequibles.

Els tres municipis del Collsacabra compten amb un servei de Promoció Econòmica que entre altres funcions, acompanya l'emprenedoria local i ajuda en la complexa tasca d'iniciar un negoci, amb assessorament sobre com fer-ho, les subvencions que existeixen i certes facilitats. Es detecta que hi ha un cert desconeixement respecte aquest servei.

Un altre entrebanc de cara a l'emprenedoria és trobar un local comercial, de producció o on oferir serveis (podrien ser espais de coworking), ja que n'hi ha pocs i són cars. Especialment a Rupit hi ha molt d'interès en posar comerços.

A part del jovent, els productors, restauradors i comerciants també es troben amb el repte que la gent local consumeixi als seus establiments i productes. A més, com es comenta al repte 4. Sistema agroalimentari, aquests agents a vegades estan poc connectats. Els negocis que ja es troben en marxa i porten anys al Collsacabra sovint es troben amb una falta de relleu generacional per al seu negoci. Els últims anys també els costa trobar persones que vulguin treballar als negocis del Collsacabra, que sovint impliquen treballar tots els dies de la setmana en el cas del sector més primari o caps de setmana i festius de cara al públic en els negocis dirigits al turisme. A aquestes dificultats per a que la gent vagi a treballar al Collsacabra s'afegeix el fet que és una zona amb poca oferta habitacional.

Una gran part de l'economia del Collsacabra, sobretot a la part de Rupit i Pruit però també a Tavertet i en menor mesura a Cantonigròs es basa en el turisme. En aquest sentit hi ha el repte d'aconseguir un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local. Des de fa anys i en concret des de la pandèmia de Covid-19, s'ha notat una massificació turística dels pobles i de certs espais naturals, com són la Foradada, els cingles o l'Avenc de Tavertet, el Salt de Sallent o el Morro de l'Abella.

En aquest sentit hi ha un gran repte per regular la massificació en èpoques com l'estiu, els caps de setmana, els festius i la setmana santa. De fet, des de 2021 durant la setmana santa hi ha un servei a l'Esquirol i Cantonigròs i a la carretera de Tavertet on s'informa a temps real de la situació als diferents pobles (ple, saturat, buit,...) per tal que els visitants puguin distribuir-se pel Collsacabra evitant la massificació i la sobrecàrrega d'alguns nuclis. Aquest projecte ha donat bons resultats i ha dispersat la gent pels diferents nuclis del Collsacabra.

En relació al turisme de natura es considera que cal que la gent se sensibilitzï i es comporti de forma cívica a la natura, seguint els camins senyalitzats, deixant els tancats com els han trobat o contractant serveis de guies locals que els interpretin el patrimoni natural.

Repte 7. Governança

Des de l'inici del procés participatiu de 2021, s'ha anat configurant un model de governança propi del Collsacabra. A través d'aquest procés, s'ha posat a prova un model de governança basat en la col·laboració entre les administracions i la ciutadania, que ha permès co-crear les accions que han sorgit dels diferents grups de treball, els quals han estat integrats per ciutadans i també per representants de l'administració, en algunes ocasions, i en altres, amb total llibertat per part de la ciutadania.

En aquest sentit, la implicació activa de la ciutadania en les decisions i projectes per al futur del Collsacabra ha permès que la governança no sigui únicament de responsabilitat directa dels representants electes dels ajuntaments, sinó que es mogui en un espectre de gestió compartida o fins i tot d'autogestió per part de la ciutadania.

4. Visió de futur i estratègia per al Collsacabra

La proposta de Visió de Futur del Collsacabra plantejada al 2020 partia d'aquesta visió:

**“Un territori habitat amb gent sana i feliç
en un paisatge equilibrat, saludable, resiliènt, bell i silenciós”**

Aquesta visió de futur tenia implicacions tant pel que fa a la gestió del territori i del paisatge, la promoció de l'economia local i l'atenció pel benestar de les persones. Aquesta visió va inspirar el procés participatiu CollsacabraFutur realitzat durant l'any 2022, que va acabar concretant-se en el decàleg CollsacabraFutur. L'Estratègia CollsacabraFutur s'estructura a partir d'aquest decàleg, i per tant és subsidiària a la visió de futur plantejada al 2020.

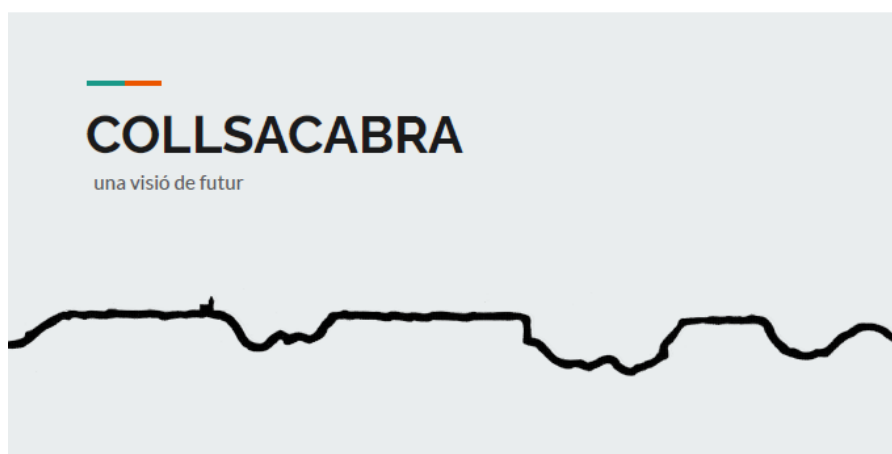
Per tal d'encaixar l'Estratègia Collsacabra amb altres dinàmiques de planificació estratègica presents a Catalunya, s'ha cercat la correspondència del Decàleg CollsacabraFutur amb els reptes del món rural definits per l'Agenda Rural de Catalunya³:

³ L'Agenda Rural és una estratègia de desenvolupament territorial que té com a objectiu millorar la qualitat de vida i les oportunitats de les persones que viuen en àmbits rurals, i promoure el desenvolupament econòmic i social dels territoris rurals. A Catalunya, l'agenda rural es desenvolupa a través del Pla d'Acció Territorial Rural (PATR), que estableix les línies d'actuació i les mesures concretes per promoure el desenvolupament rural. Aquest pla es concreta a través de les agendes territorials, que

Taula 9. Decàleg CollsacabraFutur i correspondència amb els reptes de l'Agenda Rural de Catalunya

Decàleg CollsacabraFutur	Reptes Agenda Rural de Catalunya
1. Un patrimoni natural i un paisatge cuidats i pròspers, per al benestar de tothom.	Repte 2. Transició ecològica Repte 5. Sistema forestal
2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones.	Repte 1. Persones, benestar i repte demogràfic
3. Un habitatge digne, econòmic i sostenible, especialment per a la gent jove del Collsacabra.	Repte 1. Persones, benestar i repte demogràfic
4. Uns pobles autosuficients i eficients energèticament.	Repte 2. Transició ecològica
5. Una mobilitat sostenible entre els pobles del Collsacabra i amb la resta del territori.	Repte 3. Territori connectat
6. Una agricultura i una ramaderia regeneratives, sostenibles i ètiques, centrades en la producció local.	Repte 4. Sistema agroalimentari
7. Una economia local amb facilitats i oportunitats per a la gent jove del Collsacabra.	Repte 6. Innovació, dinamització econòmica i social
8. Un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local.	Repte 6. Innovació, dinamització econòmica i social
9. Una oferta cultural i un patrimoni material i immaterial vius i a l'abast de tothom.	Repte 1. Persones, benestar i repte demogràfic
10. Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable.	Repte 7. Governança

Imatge 6. Portada del document de 2020 "Collsacabra: una visió de futur"

són els instruments de planejament a nivell comarcal i que estableixen les prioritats i les línies d'actuació per a cada territori.

5. Programa d'actuacions

El programa d'actuacions parteix dels projectes tractor del procés participatiu de 2022:

Títol	Punt/s decàleg
 Custodiem el Collsacabra: Conservació i cura compartida del patrimoni natural i el paisatge	1, 10
 Educació, salut i suport comunitari: Xarxa d'acompanyament per a les cures del Collsacabra	2
 Collsacabra accessible: Programa d'intervencions per millorar l'accessibilitat a la via pública	2
 Ens quedem al Collsacabra: Programa per l'accés a l'habitatge	3
 Collsacabra autosuficient: Incentius per al foment de les energies renovables	4
 Línia directa Collsacabra-Vic-Barcelona: Revisió dels horaris de bus i mobilitat sostenible	5
 Vers un nou model agrari: Programa de transició a una agricultura i ramaderia sostenibles	6
 Collsacabra Activa: Programa de foment de l'economia local	7
 Promoció del nostre Collsacabra: foment d'un turisme responsable i respectuós	8
 L'art és cultura, la cultura és vida: Espais per a la producció artística al Collsacabra	9
 Model de governança propi del Collsacabra: coproducció i coordinació d'iniciatives	10

Alineació amb l'Agenda Rural de Catalunya

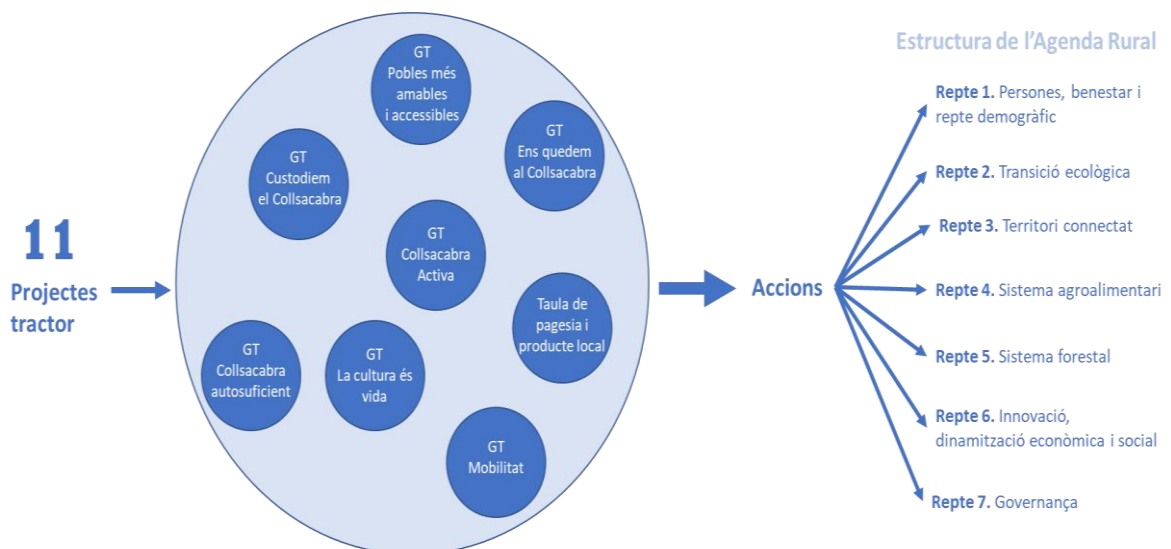
Durant 2022 els projectes tractor han evolucionat a través dels grups de treball i es plasmen en accions concretes, que en aquesta Estratègia s'estructuren mitjançant els reptes de l'Agenda Rural de Catalunya, l'estratègia catalana per millorar la vida i les oportunitats a les zones rurals i promoure el desenvolupament.

Imatge 7. Portada de l'Agenda Rural de Catalunya

Més informació: <https://www.desenvolupamentrural.cat/agenda-rural-catalunya>

Figura 1. Procés de construcció de les accions a partir dels projectes tractor

Per cada acció prioritzada en els grups de treball es desenvolupa una fitxa amb la temporalitat, objectius, repte de referència, descripció, resultats, actors impulsors i actors destinataris, accions relacionades, ODS⁴ associats i referències. Per la temporalitat o període d'inici s'estableixen 3 possibilitats: Curt (2023 – 2024), Mitjà (2025 – 2027) o Llarg (2028 - 2030). També es llisten accions no prioritàries (o no tant prioritàries) pels grups de treball però que també poden resultar interessants de desenvolupar.

Governança de l'Estratègia CollsacabraFutur (repte 7)

El model de governança del Collsacabra ha estat present de forma transversal des de l'inici del procés participatiu de 2021. En aquest cas, la pròpia elaboració d'aquesta Estratègia ha posat a prova un model de governança basat en la col·laboració de les administracions i la ciutadania, co-creant les accions que han sorgit dels grups de treball, algunes amb més presència de l'administració i altres amb total llibertat de la ciutadania.

En aquest sentit, tots els grups de treball han manifestat la voluntat de seguir treballant en les accions proposades i donar seguiment a les accions que s'han demanat a l'administració. Els grups de treball formats actualment són:

Taula 10. Estat dels grups de treball de l'Estratègia CollsacabraFutur

Grup de treball	Estat actual
GT Custodiem el Collsacabra (Natura)	Els membres interactuen per correu per fer un decàleg del turista
GT Pobles més amables i accessibles (Accessibilitat)	No hi ha hagut més interacció
GT Ens quedem al Collsacabra (Habitatge)	No hi ha hagut més interacció
GT Collsacabra Activa (Economia)	No hi ha hagut més interacció
GT Collsacabra autosuficient (Energia)	Els membres interactuen per correu
GT La cultura és vida (Cultura)	No hi ha hagut més interacció
GT Mobilitat i transport públic (Mobilitat)	S'ha compartit una proposta alternativa d'horaris de bus
Taula de pagesia i producte local	Funciona de forma autònoma

El cas de la creació de la Taula de pagesia i producte local, no ha estat fruit directe del procés d'elaboració d'aquesta Estratègia, si bé fa una aportació molt valuosa en quant a accions i autoorganització.

⁴ Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'[Agenda 2030 de les Nacions Unides](#).

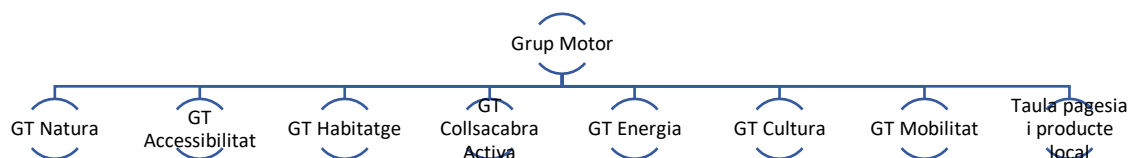
Aquests grups es poden coordinar entre ells, a través del **Grup Motor de l'Estratègia CollsacabraFutur**, una estructura de comunicació i coordinació per assegurar que cada grup tingui el suport necessari per aconseguir els seus objectius.

El Grup Motor hauria d'estar format per representants dels tres ajuntaments del Collsacabra, i per persones participants en els diversos grups de treball. En primer lloc, caldria que cada grup de treball designés una persona de referència, que es pogués trobar amb els referents dels altres grups de treball.

El Grup Motor de l'Estratègia CollsacabraFutur podria tenir les següents funcions:

- Coordinar els diversos grups de treball
- Mantenir una línia de comunicació oberta i constant entre els coordinadors de grup
- Fer el seguiment de l'Estratègia (capítol 7: seguiment)

Figura 2. Estructura de governança de l'Estratègia CollsacabraFutur, amb un Grup Motor coordinant els diversos grups de treball amb el suport dels referents de cada grup de treball.

El Grup Motor constituït durant el procés participatiu de l'Estratègia (vegeu apartat de metodologia) podria ser l'embrió d'aquest Grup Motor de l'Estratègia.

A més, un web compartit com la [Plataforma Participa311](#) pot ser molt útil per coordinar els grups de treball. En aquesta plataforma, es poden compartir informacions, recursos i documents rellevants per als diferents grups. A més, un web compartit també pot ajudar a mantenir a tots els membres informats sobre els esdeveniments i reunions importants, així com a programar dates i llocs de trobada.

Cronograma d'accions prioritàries (reptes 1 a 6)

Codi	Acció Període*	Curt	Mitjà	Llarg
A1.1	Creació d'un banc del temps	■		
A1.2	Agrupació de les xarxes d'ajuda del Collsacabra	■		
A1.3	Creació un espai de resolució de conflictes	■		
A1.4	Impuls d'una agència local d'habitatge		■	
A1.5	Creació una cooperativa de promoció de l'habitatge		■	
A1.6	Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran		■	
A1.7	Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra			■
A1.8	Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra	■		
A1.9	Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra	■		
A1.10	Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra		■	
A2.1	Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials	■		
A2.2	Protecció legal efectiva del medi natural i del paisatge del Collsacabra			■
A2.3	Impuls d'una campanya d' educació i sensibilització ambiental per al públic visitant			■
A2.4	Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra		■	
A2.5	Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic	■		
A2.6	Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)		■	
A2.7	Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis		■	
A2.8	Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques	■		
A2.9	Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics		■	
A2.10	Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra		■	
A3.1	Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona	■		
A3.2	Reforç del transport públic a demanda		■	
A3.3	Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)	■		
A4.1	Creació d'estructures per enxarxar el sector agroalimentari	■		
A4.2	Incidència política a l'administració per a l'impuls del sector	■		
A4.3	Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra	■		
A5.1	Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa		■	
A5.2	Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat	■		
A.6.1.	Creació d'un segell de producte local "Fet al Collsacabra"		■	
A.6.2.	Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local	■		
A.6.3.	Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix		■	
A.6.4.	Regulació de la massificació al Collsacabra	■		

* Curt termini: 2023-2024 ; Mitjà termini: 2025-2027 ; Llarg termini: 2028-2030

Persones, benestar i repte demogràfic (repte 1)

Accions prioritàries (amb fitxa):

Codi	Acció	Període
A1.1	Creació d'un banc del temps	Curt
A1.2	Agrupació de les xarxes d'ajuda del Collsacabra	Curt
A1.3	Creació un espai de resolució de conflictes	Curt
A1.4	Impuls d'una agència local d'habitatge	Mitjà
A1.5	Creació una cooperativa de promoció de l'habitatge	Mitjà
A1.6	Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran	Mitjà
A1.7	Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra	Llarg
A1.8	Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra	Curt
A1.9	Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra	Curt
A1.10	Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra	Mitjà

Altres propostes d'accions:

- Creació de zones "blanques": zones de desconexió de xarxes mòbils.
- Vinculació de salut i natura, posant en valor els espectaculars paisatges del Collsacabra (amb el suport d'ADRINOC)
- Impuls de punts de trobada per la població: habilitació d'espais i millora dels serveis
- Pacificació de vies: accés per només veïnat i zones amb arbrat i jardins.
- Creació de un nou aparcament a l'Esquirol, davant l'Hostal i a l'Hort del Rector per a persones amb mobilitat reduïda, per donar accés a la residència i al CAP.
- Impuls de formacions sobre l'estil de vida i la salut (amb el suport d'ADRINOC).
- Construcció d'un accés o més (a la part residencial del Pedró, Bertrana o Can Gall), per descongestionar l'Esquirol de vehicles.
- Canvi a sentit únic de les vies d'entrada a l'Esquirol i Rupit
- Millora de les voreres i l'asfalt de l'Esquirol i Cantonigròs.
- Soterrament, protecció i millora del cablejat elèctric a l'Esquirol, Cantonigròs i Rupit.
- Establir un topall o una moratòria de nous habitatges turístics
- Documentació del patrimoni construït (no tant conegut) per conservar-lo: premses de vi molins, camins, baumes, ponts, teuleries, dòlmens, ermites, tombes antropomòrfiques...
- Promoció amb visites anuals de cases de pagès del territori, singulars i amb història
- Creació d'activitats excursionistes per conèixer el territori i generar conscienciació.
- Creació d'una revista per documentar el patrimoni construït (Cingles va desaparèixer) i d'aquesta manera generar coneixement (amb el suport d'ADRINOC).

A1.1 Creació d'un banc del temps			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'una xarxa d'ajuda mútua • Reforç dels llaços comunitaris 		
Descripció	<p>Un banc de temps és una eina comunitària d'intercanvi de temps, que imita el funcionament d'un banc, però allò que es presta i es rep és temps dedicat al servei de les persones. L'objectiu d'aquest és la creació d'una xarxa d'ajuda mútua i reforçar els llaços comunitaris dels municipis. Aquests espais són de sociabilitat i d'intercanvi d'habilitats, coneixements i serveis en forma de temps (hores).</p> <p>Per posar en marxa un banc del temps es proposa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definir participativament qui som, el que volem, i com ho volem fer. 2. Saber amb quina informació comptem per començar, fer una recerca d'altres experiències similars, com ho volem fer i quins objectius tindrem. 3. Acordar un nom i un missatge i/o logo identificatiu de la iniciativa. 4. Si cal, establir quin tipus de constitució o figura legal ha de tenir 5. Recerca de persones interessades en la creació i gestió del banc del temps per formar el grup impulsor del procés. És recomanable col·laborar amb altres entitats i institucions consolidades del territori. 6. Buscar un espai per atendre al públic i on poder fer l'intercanvi entre membres (per exemple un equipament públic amb cessió d'espais) i recursos materials i informàtics per engegar el projecte 7. Dinamitzar els membres del banc del temps: estar oberts a nous membres, acollir-los, promoure espais de relació... 8. Donar difusió a la iniciativa 		
Resultats esperats	Creació d'un banc del temps al Collsacabra		
Impulsors	GT Pobles més amables i accessibles	Destinataris	Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Cal algú que gestioni els usuaris, les demandes i ofertes de serveis i habilitats i la comptabilitat (hores). • Per la naturalesa de la proposta (autogestionada i sense intercanvi monetari), l'habitual és que es nodreixi del treball voluntari i per tant no necessiti de finançament. • Sistema o software per la gestió del banc del temps (altes/baixes de membres, ofertes i demandes, gestió de la comptabilitat...) per exemple TimeOverflow (web), Cyclos Communities (web) o altres. • Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.2	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Associació per al Desenvolupament dels Bancs del Temps (web) • Banc del temps del Ripollès (web) • Banc del temps de Manlleu (web) 		

A1.2 Agrupació de les entitats i xarxes de voluntariat del Collsacabra			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Ampliar i unificar l'abast dels serveis, les entitats i les xarxes de voluntariat existents • Establir sinèrgies entre les xarxes i els territoris del Collsacabra 		
Descripció	<p>Arran de la pandèmia de Covid-19 es va organitzar una xarxa de voluntariat o de suport mutu, però en els darrers temps ha perdut força. Aquesta acció l'hauria d'emprendre la ciutadania voluntària amb empena i ganes de participar i ajudar a tirar-ho endavant. El voluntariat a la zona del Collsacabra és reactiu i l'acompanyament és automàtic, sempre hi ha ajuda mútua. Aquesta acció es pot dur a terme a escala de tot el Collsacabra.</p> <p>Per aconseguir un Collsacabra unit primer cal connectar les xarxes existents i, més endavant, crear i connectar noves. Per exemple a Cantonigròs i a Sant Martí Sescorts hi ha associacions de veïnes i veïns.</p> <p>A més, convindria fer una mancomunitat de serveis municipals.</p> <p>Una altra manera d'aconseguir aquesta proposta és dur a terme alguna activitat per connectar els pobles. Aquesta activitat ha d'estar ben promocionada per tal que arribi a tothom. Per exemple, fer jornades per netejar i recollir escombraries en el territori. A partir d'aquí, es pot crear un concurs (qui recull més brossa, qui recull la brossa més estranya...) o alguna activitat. Es poden aprofitar els espais municipals que es trobin tancats per donar un ús d'espais de trobada. A Rupit no n'hi ha cap de dilluns a divendres.</p> <p>Per últim, es proposa crear una aplicació o pàgina web de tota la zona del Collsacabra amb l'objectiu de promocionar activitats i mantenir-se connectats.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'espais d'interacció entre les xarxes del Collsacabra • Naixement de la Mancomunitat dels serveis dels ajuntaments • Realització d'activitats comunitàries comunes a tot el Collsacabra 		
Impulsors	GT Pobles més amables i accessibles Associacions i entitats Ajuntaments	Destinataris	Associacions i entitats Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Espais de trobada (municipals per exemple). • Espai web per la promoció d'activitats i interacció. • Recursos de la Diputació de Barcelona per persones i entitats referents al benestar social (web i web). • Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.1	ODS associats	
Referències			

A1.3 Creació d'un espai de resolució de conflictes			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Reforç dels llaços comunitaris 		
Descripció	<p>Creació d'un espai per a la resolució de conflictes i per poder parlar de diferents aspectes. Es pot fer a través d'un voluntariat. A l'Esquirol hi ha problemes amb el jovent i a Rupit, tot i que hi ha una bona convivència, es donen casos puntuals. Això pot ser donat per la diferència de cultures entre les diverses generacions. És important implicar als joves. Parlar amb ells a través d'una persona que faci la funció de mediadora.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Establiment de l'espai de resolució de conflictes Reducció del número de conflictes entre la població 		
Impulsors	GT Pobles més amables i accessibles Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Recursos de la Diputació de Barcelona per persones i entitats referents al benestar social (web i web). Serveis d'impuls i consolidació dels serveis de mediació ciutadana; de promoció de la convivència als espais públics, comunitats de veïnat i equipaments municipals, (itinerant) de mediació ciutadana, etc. del Catàleg 2021-2023 de la Diputació de Barcelona (document) 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències			

A1.4 Impuls d'una agència local d'habitatge			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Mantenir el mercat d'habitatge intern a escala Collsacabra Incrementar l'oferta d'habitatge (assequible) al Collsacabra 		
Descripció	<p>Es troba necessari unificar la demanda d'habitatge de tot el Collsacabra i es proposa fer una agència local d'habitatge per defensar que el mercat es mantingui intern (escala Collsacabra). Aquesta agència hauria d'estar impulsada pels Ajuntaments i recolzada econòmicament i amb recursos per ens supramunicipals amb competències en matèria d'habitatge o altres.</p> <p>Aquesta agència faria diverses actuacions, començant per obtenir dades d'habitatge actualitzades dels pobles del Collsacabra. Aquestes dades conformarien un inventari que hauria de comprendre com a mínim:</p> <ul style="list-style-type: none"> Immobles en desús Patrimoni del Bisbat de Vic Propietats de bancs Residències d'estiuejants Patrimoni municipal <p>Una vegada obtingudes les dades, l'agència hauria de:</p> <ol style="list-style-type: none"> Donar incentius als propietaris d'immobles per llogar Negociar lloguers amb estiuejants pels 10-11 mesos que no ocupen la segona residència al Collsacabra. Buscar propietats de bancs que es puguin vendre a un preu més econòmic i fer-hi un habitatge plurifamiliar. En aquest cas l'Ajuntament hauria d'adquirir la propietat i un cop reformat, fer-ne un sorteig (com es va fer a Roda de Ter). <p>Decidir si cal fer noves construccions (habitatge social per joves), en funció de la quantitat d'habitatge en desús.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Increment de la població resident de tot l'any al Collsacabra (censos municipals) 		
Impulsors	GT Habitatge Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania, especialment joves
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis de la Diputació de Barcelona per a ens locals en relació a l'Habitatge (web) <ul style="list-style-type: none"> Estudis d'actuacions d'habitatges i rehabilitació (web) Ajuts a la reforma, condicionament i rehabilitació d'habitatges destinats a polítiques socials (web) Ajuts a adquisició d'habitatges (web) Serveis als municipis de l'Agència d'Habitatge de Catalunya (web) Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.5, A1.6	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Rehabilitació per fer habitatge públic plurifamiliar per joves a Roda de Ter (notícia de l'adjudicació) Borsa d'habitatge de lloguer assequible de l'oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona (web) 		

A1.5 Creació d'una cooperativa de promoció i rehabilitació de l'habitatge			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Incrementar l'oferta d'habitatge (assequible) al Collsacabra • Rehabilitar edificacions en desús o en mal estat per viure-hi 		
Descripció	<p>Es proposa crear una entitat o cooperativa per la promoció de l'habitatge i que uneixi persones del Collsacabra (amb economies solvents) interessades en invertir en la rehabilitació d'habitatges. La idea seria rehabilitar de forma sostenible masies en venda o abandonades que es troben fora dels nuclis dels pobles, per fer-hi pluri-habitatge i aconseguir així un lloguer assequible per a joves locals.</p>		
Resultats esperats	<p>Creació de la cooperativa o entitat per l'habitatge. Rehabilitació d'alguna edificació.</p>		
Impulsors	GT Habitatge	Destinatari	Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Assessorament per part de Sostre Cívic per la creació i finançament. • Inversions econòmiques de persones del territori. • Guia "Habitatge cooperatiu en cessió d'ús: eines i criteris per a la seva implementació a escala municipal" de la Diputació de Barcelona (document) • Guia "La coproducció d'habitatge a Catalunya: orientacions per al món local" de la Diputació de Barcelona (document) • Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.4, A1.6	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Habitatge cooperatiu de Sostre Cívic (web) • Envall cooperativa d'habitatge, iniciativa per rehabilitar Envall (web) 		

A1.6 Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Oferir opcions d'habitatge assequible per gent gran i jovent 		
Descripció	<p>Els dos col·lectius més vulnerables en quant a l'habitatge són el jovent i la gent gran. En aquest sentit s'aposta per buscar fórmules on aquests col·lectius puguin compartir habitatge per assumir el cost del lloguer mantenint la seva independència.</p> <p>Es valoren diverses combinacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> Joves amb joves. La que es creu més motivadora per aquest col·lectiu. Joves i gent gran. Una relació que pot ser beneficiosa però no es veu motivadora pels joves, que volen sortir de casa els pares, i probablement no busquen una situació habitacional similar. Gent gran i gent gran. Com a espai per cures i ajuda mútua i seguint l'exemple d'iniciatives ja existents. <p>En tots els casos caldria identificar habitatges disponibles i habitatges que necessitin rehabilitació. Això es podria fer a través dels serveis socials dels ajuntaments (mentre no hi hagi l'agència local d'habitatge). Posteriorment caldria articular un canal de trobada entre joves que volen viure i compartir habitatge al Collsacabra i també amb gent gran que tingui un habitatge i/o que vulgui compartir-ne.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Ampliació de l'oferta d'habitatge per a joves i gent gran al Collsacabra 		
Impulsors	GT Habitatge Ajuntaments Serveis Socials d'Osona	Destinatari	Jovent i gent gran del Collsacabra
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis Socials d'Osona (web) Serveis de la Diputació de Barcelona per a ens locals en relació a l'Habitatge (web) <ul style="list-style-type: none"> Estudis d'actuacions d'habitatges i rehabilitació (web) Ajuts a la reforma, condicionament i rehabilitació d'habitatges destinats a polítiques socials (web) Ajuts a adquisició d'habitatges (web) Serveis als municipis de l'Agència d'Habitatge de Catalunya (web) Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.4, A1.5	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Projecte de cohabitatge sènior Walden XXI de Sostre Cívic (web) 		

A1.7 Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Llarg (2028 - 2030)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Comptar amb un espai físic adequat a l'Esquirol per produir i exhibir art i cultura del Collsacabra • Tenir un espai referent per al col·lectiu artístic local 		
Descripció	<p>És molt important tenir un espai físic per activitats culturals a la zona, com a eina pels artistes (espai de producció i exhibició) i punt de trobada on es generen sinèrgies.</p> <p>On falta aquest espai físic és a l'Esquirol, ja que a Rupit, Tavertet ja tenen espais que funcionen (veure repte 1) i a més L'Esquirol és força central al Collsacabra. Per les característiques del poble, hauria de ser un espai polivalent (amb escenari, grades plegables...) i obert a tots els públics. També podria fer la funció d'espai cultural per adolescents.</p> <p>Es valoren dos possibles espais:</p> <p>a) Can Quel, una fàbrica propietat d'uns 4 o 5 socis privats que primer s'hauria d'adquirir per part de l'Ajuntament i després s'hauria de rehabilitar en la seva totalitat, segurament amb inversió pública i ajuts d'ens supramunicipals. El punt feble és que es troba una mica apartat del nucli i les exhibicions allà no atraïrien gent fàcilment.</p> <p>b) Un espai més cèntric a l'Esquirol podria ubicar-se al solar de La Serradora. Caldria que l'Ajuntament adquirís el terreny i construir-hi un espai polivalent per 200-250 persones màxim, ben equipat i amb diverses sales per poder fer-hi diferents activitats a la vegada.</p> <p>La feina és quasi tota dels Ajuntaments i d'ens supramunicipals que aportin diners i això preocupa, perquè no es pot avançar sense finançament.</p>		
Resultats esperats	Espai polivalent a l'Esquirol útil per la producció i exhibició d'art i cultura al Collsacabra.		
Impulsors	GT Cultura Ajuntaments	Destinatari	Artistes locals Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Propis dels Ajuntaments, comptant amb subvencions o amb inversors • Subvenció del PUOSC (web) • Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.8	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Antiga fàbrica rehabilitada i convertida en espai polivalent Can Costa i Font, a Taradell (web) • Espai polivalent La Canal, a Tona (web) 		

A1.8 Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Agrupar artistes i usuaris de la cultura del Collsacabra Donar als artistes poder en les decisions sobre art i cultura Conèixer les necessitats d'artistes i usuaris i adequar l'oferta i els recursos a aquestes 		
Descripció	<p>Es proposa crear el Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra, una entitat cultural, provisionalment sense constituir-la jurídicament, que agrupi els diversos artistes i usuaris de la cultura del Collsacabra. Aquest consell hauria de recollir les necessitats i projectes que els membres vulguin impulsar, però es planteja d'entrada que puguin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer pressió i centralitzar la demanda d'un espai polivalent per la cultura a l'Esquirol, com a grup amb una massa crítica d'artistes i usuaris. Caldria tenir algú de representant i que pugui fer d'interlocutor amb els ajuntaments en nom de l'entitat. En aquest cas, com a representant dels músics es proposa en Bernat Riera. - Coordinar i gestionar l'agenda cultural del Collsacabra, per augmentar la difusió dels esdeveniments, que les activitats no es trepitgin i unificar la línia d'activitats (què es fa i per què). En Bernat comenta que té 6 grups d'alumnes de música i que es podrien fer concerts cada setmana si es vol. - Liderar activitats culturals i per exemple generar propostes associades al patrimoni cultural per al veïnat i per a turistes. - Conèixer millor la realitat i fer aflorar realitats i necessitats envers la cultura i les arts. <p>En aquest cas l'Ajuntament podria actuar com a impulsor del Consell, fent que els diferents agents es puguin trobar i/o ajudar-los a trobar subvencions, entre altres.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Posada en funcionament del Consell de les Arts i la Cultura 		
Impulsors	GT Cultura Ajuntaments	Destinatari	Artistes, usuaris de la cultura i ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Recursos del catàleg de la Diputació de Barcelona (web) Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.7, A1.9	ODS associats	
Referències	<p>Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) de la Generalitat de Catalunya (web) Cens d'artistes de Manlleu Cens d'artistes de la Vall del Ges Cens d'artistes de l'Ajuntament de Sant Celoni (formulari de registre) Cens d'artistes del Lluçanès (web)</p>		

A1.9 Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Oferir un canal on consultar l'oferta cultural de tot el Collsacabra de forma agrupada Fer arribar l'oferta d'un municipi o nucli a la resta 		
Descripció	<p>Per tenir una agenda cultural compartida i virtual, es poden utilitzar canals ja existents per fer difusió de les activitats de la resta de municipis o es pot crear un canal nou per difondre una agenda unificada.</p> <ol style="list-style-type: none"> Aprofitar canals ja existents. Hi ha grups de whatsapp informatius, unidireccionals i municipals a Rupit i a Tavertet. A l'Esquirol s'ha creat una aplicació (activa però encara no s'ha fet difusió) que serveix per informar i per recollir instàncies i comentaris sobre la vida al poble, de manera que la comunicació sigui bidireccional. En aquests grups es podrien difondre les iniciatives culturals dels altres municipis i enllaçar-hi les webs. Si es vol establir un nou canal específic per a la cultura es podria fer una cosa similar a l'Agenda que hi ha a l'Esquirol, a Tavertet o a Rupit, però connectant tots els municipis del Collsacabra. Es proposa també fer servir xarxes socials (whatsapp o altres) i en tot cas a les publicacions enllaçar-hi la web de referència. En aquest cas els tècnics municipals haurien d'avisar de les activitats culturals (diversos administradors del canal) i en general el Consell de les Arts seria l'encarregat de la gestió del canal. No convé que el canal sigui una app, ja que obliga a que els interessats la descarreguin i resulta feixuc. <p>La proposta de crear alguna revista per documentar el patrimoni construït (en la línia de Cingles) es podria fer en forma de revista digital i vincular-se a aquest nou canal.</p>		
Resultats esperats	Increment del públic en activitats artístiques i esdeveniments culturals		
Impulsors	GT Cultura Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania general Sector cultural i artístic
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Recursos propis dels Ajuntaments (tècnic de cultura) Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.8, A1.10	ODS associats	
Referències			

A1.10 Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra			
Repte	1. Persones, benestar i repte demogràfic	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Optimitzar els recursos existents per oferir cultura • Ampliar l'abast territorial i el públic d'iniciatives existents 		
Descripció	<p>Partint de la base que el turisme, en la justa mesura, pot potenciar la cultura, es proposa expandir les propostes turístiques/artístiques associades al patrimoni cultural que es fan en algun nucli del Collsacabra i crear-ne altres comuns. Es posen de relleu algunes iniciatives públiques i privades existents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El Museu de la Vida Rural de la Masia el Torrent, a Rupit (teatralització). Es pot replicar amb grups de teatre als diversos nuclis en masies, comptant amb els propietaris i els artistes i donar-hi forma de cicle. • De manera similar la Generalitat ha impulsat la campanya "benvinguts a pagès", que vol donar visibilitat a les cases rurals, de colònies, etc. que ofereixen activitats a l'àmbit rural, normalment dirigides a famílies urbanites. No té el mateix valor cultural i artístic que l'altra iniciativa però funciona molt bé i es podria adaptar. • Farm Lab (Mas el Pinós) a Rupit, iniciativa privada consistent en una mostra oberta de com es pot potenciar la vida de pagès amb les noves tecnologies. • Concerts i iniciatives culturals com el so de les pedres en escenaris patrimonials com la Foradada, la Pollancreda, Sant Martí de Sescorts (cap de setmana de música barroca)... • Projeccions de cinema a Tavertet (Cicle Gaudí). <p>Es valora que si les iniciatives existents estiguessin "mancomunades" funcionarien molt millor i es proposa que la gestió cultural pugui estar mancomunada entre els Ajuntaments.</p> <p>En quant a les noves iniciatives, s'han d'acotar en el temps per a que funcionin a nivell de publicitat (per exemple a un trimestre) i es poden estructurar com a cicles. Es proposa una ruta dels bandolers (cova dels bandolers) o recuperar el Festival Internacional de Música i Dansa de Cantonigrós, on acabava havent actuacions a tot el Collsacabra i dinamitzava la comunitat, però que caldrà replantejar i actualitzar per a que sigui atractiu i útil.</p>		
Resultats esperats	Increment del públic en activitats artístiques i esdeveniments culturals (també patrimonials o de caire turístic)		
Impulsors	GT Cultura Ajuntaments Iniciatives turístiques	Destinatari	Ciutadania i visitants Sector turístic
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Serveis d'Osona Turisme a ajuntaments i sector privat (web i memòria 2022) • Recursos del catàleg de la Diputació de Barcelona (web) • Subvencions de la Diputació de Barcelona per ens locals i entitats (web) • Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A1.9	ODS associats	
Referències			

Transició ecològica (repte 2)

Accions prioritàries (amb fitxa):

Codi	Acció	Període
A2.1	Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials	Curt
A2.2	Protecció legal efectiva del medi natural i del paisatge del Collsacabra	Llarg
A2.3	Impuls d'una campanya d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant	Llarg
A2.4	Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra	Mitjà
A2.5	Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic	Curt
A2.6	Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)	Mitjà
A2.7	Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis	Mitjà
A2.8	Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques	Curt
A2.9	Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics	Mitjà
A2.10	Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra	Mitjà

Altres propostes d'accions:

- Habilitació d'un equip mancomunat d'agents cívics
- Realització de jornades de sensibilització ambiental dirigides a les escoles (per exemple a Rupit ja es fa), i impulsar que aquests projectes segueixin en el temps
- Increment de les papereres en els llocs on es reuneix el jovent (per exemple a l'Esquirol).
- Facilitació de la gestió de residus en llocs crítics
- Ubicació de cartells de sensibilització (murals, tríptics, etc.) en les ubicacions més transitades i que convidin a la reflexió
- Creació de punts de consciència des de la restauració (estovalles, gots amb missatges...)
- Creació de cartells de benvinguda a l'entrada dels pobles i que reflecteixin els valors ambientals del territori
- Cartells de sensibilització perquè els visitants no llencin residus a terra
- Instal·lació de lavabos secs en zones més transitades
- Adequació dels espais i serveis per autocaravanes i furgonetes (indicar on són els contenidors amb un cartell).
- Impulsar caminades pel territori i formació en reciclatge per a la gent gran
- Sensibilitzar les activitats associades a la protecció de l'entorn natural (proposta efectuada per ADRINOC).
- Transferència de coneixements per a l'adaptació dels cultius al canvi climàtic (proposta efectuada per ADRINOC).
- Revitalització del sector forestal (proposta efectuada per ADRINOC).

A2.1. Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir el consum d'aigua • Optimitzar el recurs hídric disponible 		
Descripció	<p>Per al problema de quantitat, cal un estalvi d'aigua i s'apunta al sector ramader, al turisme i les segones residències com a grans consumidors d'aigua al territori.</p> <p>Per al sector ramader i el turisme es proposen moratòries o límits de consum d'aigua, per exemple associats al nombre de caps de bestiar o per llit ocupat (els llits de tot el Collsacabra estan comptabilitzats per Osona Turisme).</p> <p>En quant a les segones residències, a Cantonigròs per exemple hi ha molts jardins i piscines en aquests tipus d'habitatges. En aquest cas seria molt millor apostar per piscines comunitàries que privades i es podria afavorir una jardineria o gespa que consumeixi menys aigua o directament plantes de secà.</p> <p>A més d'aquests grans consumidors, també cal un estalvi d'aigua per part del veïnat. Es proposa una sanció econòmica per a consums més grans dels normals i apostar per conscienciar sobre que l'aigua té un preu per a tothom. L'estalvi d'aigua també es pot dur a les escoles, que són la generació del futur.</p> <p>Per aconseguir més recursos hídrics, es pot potenciar la recollida d'aigües pluvials (ja que les cases tenen jardins). D'altra banda també es poden evitar les pèrdues per canalització: a l'Esquirol hi ha poca pressió d'aigua perquè les canonades no rebentín i Tavertet té les pèrdues comptabilitzades en un estudi de la Diputació de Barcelona.</p> <p>En relació a la qualitat de l'aigua, que té molts nitrats dels purins, es valora fer una Declaració del Collsacabra (participada mitjançant una consulta popular) per conservar els recursos hídrics..</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Reducció del consum d'aigua als municipis del Collsacabra 		
Impulsors	GT Custòdia Ajuntaments	Destinataris	Sector ramader Visitants i turistes Segones residències Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos municipals • Subvenció del PUOSC (web) • Línies de suport als municipis de la Diputació de Barcelona (web) • Suport a la gestió sostenible de l'abastament d'aigua de la Diputació de Barcelona (web) • Avaluació de la qualitat de les aigües de la Diputació de Barcelona (web) • Ajuts per la millora de l'eficiència de les xarxes municipals d'abastament d'aigua i/o l'aprofitament de recursos hídrics no convencionals per a usos no potables en equipaments municipals del Dept. Acció Climàtica (web) 		
Accions relacionades	A2.4	ODS associats	
Referències			

A2.2. Protecció legal efectiva del medi natural i del paisatge del Collsacabra			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Llarg (2028 - 2030)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Protegir el patrimoni natural del Collsacabra de l'amenaça humana 		
Descripció	<p>El Collsacabra mereix un grau superior de protecció i es valora que fins i tot podria esdevenir parc natural. La declaració de parc natural permetria accedir a nous ajuts econòmics, tanmateix es veu com un procés complex i llarg, i es creu que no seria una garantia per protegir el territori.</p> <p>De fet, per regular els visitants no caldria una major protecció legal, ja que cada municipi pot fer ordenances pròpies. En aquest sentit calen recursos per poder aplicar i donar seguiment a les ordenances i fer efectiva la protecció que ja té el territori.</p> <p>Es proposa que el parc natural sigui un objectiu a llarg termini, i que a curt termini es gestioni el territori amb els recursos que ja hi ha. D'altra banda, hi ha zones que haurien de quedar salvatges (zones més inaccessibles) on la manera de conservar-les sigui no facilitar-hi l'accés.</p> <p>Es proposa, finalment, elaborar un pla de gestió de l'espai natural, que zonifiqui àrees, planifiqui l'ús públic i defineixi estratègies de conservació efectives.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Increment de recursos econòmics per protegir el patrimoni natural 		
Impulsors	GT Custòdia Ajuntaments	Destinatari	Ajuntaments Ciutadania Visitants
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Recursos propis, del Consell Comarcal d'Osona, Diputació de Barcelona o altres institucions. 		
Accions relacionades	A2.3, A2.4	ODS associats	
Referències			

A2.3. Impuls d'una campanya d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Llarg (2028 - 2030)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir l'impacte de visitants i turistes sobre la població i l'entorn del Collsacabra 		
Descripció	<p>Es veu l'educació i la sensibilització com a elements molt importants, que poden reduir els impactes negatius que tenen les persones, residents i visitants, sobre el territori.</p> <p>En concret pel que fa als visitants, es creu que caldrien campanyes de sensibilització abans d'arribar al territori, no només amb cartells una vegada son aquí. Tot i que el grup és conscient que no pot incidir en els grans mitjans de comunicació, considera que els territoris rurals necessiten una campanya de sensibilització cap als visitants i que es podria demanar de fer-la a la Diputació de Barcelona o a la Generalitat.</p> <p>L'ideal seria ajuntar-se diversos territoris per demanar a aquestes institucions que elaborin la campanya i la transmetin als mitjans (TV3 per exemple) i així poder arribar a la gran ciutadania. En aquest sentit es creu important conèixer els diferents perfils de visitants (que són molt diversos al Collsacabra) per adreçar-hi les campanyes.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Increment del reciclatge en zones properes a entorns naturals • Increment dels visitants que contracten guiatges professionals 		
Impulsors	GT Custòdia	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos propis dels Ajuntaments o d'ens supramunicipals • Recursos per fomentar l'educació i la sensibilització ambiental de la Diputació de Barcelona (web) 		
Accions relacionades	A2.2, A2.4	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Campanya de comunicació sobre bones pràctiques en entorns naturals de la Generalitat de Catalunya "Equilibri natural" (web) 		

A2.4. Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Sensibilitzar visitants, turistes i altres persones que no segueixin normatives que protegeixen la natura amb criteris comuns Reduir l'impacte de visitants i turistes sobre la població i l'entorn del Collsacabra 		
Descripció	<p>Es proposa elaborar un decàleg per explicar, una vegada els visitants es troben al territori (però també als residents, empreses, escolars...), com s'han de comportar per respectar l'entorn natural i les persones que hi viuen a través d'un decàleg de bones pràctiques. Bona part de les accions incíviques dels visitants es deuen al desconeixement.</p> <p>Consensuar un decàleg del turista o per al visitant (explicant com s'han de comportar i convidant a la gent a fer-ho bé) que surti de tot el territori i la gent se'l cregui. Una vegada fet, es podria difondre a tots els establiments del Collsacabra (díptic, tríptic...) per a que tothom el conegui i en parli. Es podria posar a les habitacions dels allotjaments i als webs dels establiments turístics i de les institucions.</p> <p>Es valora que pugui tenir els logos dels ajuntaments per a que es vegi més "oficial", però també es considera molt important que surti de la gent, que sigui participat i que tothom hi cregui.</p> <p>El decàleg també es pot enfocar cap a habitants de 2es residències, escoles o altres i pot tractar per exemple què son els ramats, perquè hi són i com cal comportar-se al seu voltant.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Creació d'un decàleg comú per tot el Collsacabra Reducció dels consums d'aigua i energia Increment del consum de productes i serveis locals 		
Impulsors	GT Custòdia Administració	Destinataris	Economia local Administració Visitants i turistes Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Suport a la gestió dels residus, la neteja viària i a l'economia circular de la Diputació de Barcelona (web) Recursos per fomentar l'educació i la sensibilització ambiental de la Diputació de Barcelona (web) Suport d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A2.1, A2.2, A2.3	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Decàleg de Bones Pràctiques al Lluçanès (web) Decàleg del turista responsable de Rupit (web) Decàleg del turista responsable de l'Escala (web) 		

A2.5. Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir el consum energètic de la il·luminació de carrer • Reduir la contaminació lumínica 		
Descripció	<p>El canvi a enllumenat públic eficient és una acció de menor envergadura i possible a curt termini, que ajudaria a reduir el consum energètic. A més, la nova il·luminació pot contribuir a la reducció de la contaminació lumínica.</p> <p>Es proposa fer servir sensors de moviment que encenguin o apaguin els fanals o que regulin la intensitat dels llums, en cas que per normativa calgui una il·luminació permanent de la via pública.</p> <p>A l'Esquirol per exemple falta il·luminació de baix consum i hi ha forces llocs al Collsacabra on encara hi ha contaminació lumínica. En canvi el casc urbà de Rupit ja té il·luminació de baix consum i que no contribueix a la contaminació lumínica.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Reducció dels consums energètics dels ajuntaments que encara no tenen llums de baix consum i/o amb sensors 		
Impulsors	GT Autosuficiència Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania Ajuntaments
Recursos i finançament	<p>Recursos propis dels ajuntaments</p> <p>Subvenció del PUOSC (web)</p> <p>Serveis als municipis de la Diputació de Barcelona (web)</p> <p>Promoció de mesures per a l'eficiència energètica, l'estalvi i les energies renovables de la Diputació de Barcelona (web)</p>		
Accions relacionades	-	ODS associats	
Referències			

A2.6. Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora dels pobles (horta solar)			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Generar energia renovable de forma local 		
Descripció	<p>A Rupit i a Tavertet no es poden instal·lar plaques solars a les teulades per normativa municipal (per patrimoni i estètica), i caldria fer un hort solar fora del nucli del poble mentre no es modifiqui la normativa. El grup que està impulsant la comunitat energètica de Rupit amb el suport de l'Ajuntament i el Consell Comarcal d'Osona esta valorant aquesta opció.</p> <p>A Tavertet també es proposa fer servir el Pla del Castell per instal·lar-hi panells solars, tot i que caldria comprovar la normativa respecte a aquest espai. En general es valora que s'utilitzin terrenys més amagats o més "lletjos", en zones ben orientades i que no s'utilitzin per l'agricultura.</p> <p>Es considera que qualsevol instal·lació hauria de ser gestionada per una cooperativa en forma de comunitat energètica i tenir en compte criteris de pobresa energètica. La cooperativa podria ser la mateixa de l'Esquirol, ja que una cooperativa pot gestionar diverses instal·lacions, o una de diferent.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Instal·lació de l'horta solar 		
Impulsors	GT Autosuficiència Ajuntaments Cooperatives	Destinatari	Ajuntaments Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos propis dels ajuntaments • Subvenció del PUOSC (web) • Suport tècnic: Serveis de l'Agència local de l'Energia d'Osona (web) • Promoció de mesures per a l'eficiència energètica, l'estalvi i les energies renovables de la Diputació de Barcelona (web) • Projecte FEDER FV de la Diputació de Barcelona (web) • Programa sectorial Renovables 2030 de la Diputació de Barcelona (web) • Next Generation EU – Ajuts a renovables en autoconsum i emmagatzematge, i tèrmiques sector residencial (web) 		
Accions relacionades	A2.7, A2.8	ODS associats	
Referències			

A2.7. Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Poder produir energia en teulades de Rupit i Tavertet 		
Descripció	<p>Pels membres del GT, la crisi energètica i emergència climàtica justifica modificar la normativa referent a les teulades de Rupit i Tavertet. Es podria modificar de manera que es puguin posar plaques fotovoltaïques en edificis que no tinguin cobertes tan maques o que estiguin més amagats. Per exemple a Rupit s'ha vist que hi ha unes naus fora de nucli que es podrien utilitzar. En general, les instal·lacions en fàbriques o naus per abastir cases o pisos són una recomanació. També es proposa aprofitar edificis com una església del Bisbat.</p> <p>Actualment hi ha plaques de colors i textures i que es mimetitzen més amb l'arquitectura, fins i tot hi ha plaques amb forma de teula tradicional, tot i que pel moment no són tan eficients com les tradicionals. En aquest sentit es podria treballar amb els fabricants de plaques per poder combinar el patrimoni i l'autorització de fotovoltaïques poc visibles.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Modificació de l'ordenança per permetre instal·lacions de renovables amb un impacte mínim o nul sobre l'estètica 		
Impulsors	GT Autosuficiència Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania
Recursos i finançament	Recursos propis dels ajuntaments		
Accions relacionades	A2.6, A2.8	ODS associats	
Referències			

A2.8. Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Organitzar els projectes comunitaris d'energia renovable del territori Centralitzar la gestió dels projectes en una entitat popular 		
Descripció	<p>En general es vol vehicular les propostes d'autosuficiència energètica a través de Comunitats Energètiques Locals (CEL) com a eina popular per vincular diferents propostes d'energies renovables, reduint la dependència dels combustibles fòssils i empoderant la ciutadania, que per mitjà de juntes o assemblees pot prendre decisions sobre la gestió de la seva energia.</p> <p>En aquest sentit es proposa obrir les comunitats energètiques a altres fonts d'energia (com l'eòlica) o a altres usos com la càrrega de vehicles elèctrics per la mobilitat al Collsacabra. En aquest cas, la cooperativa Collsacabra Verd contempla aquesta opció als seus estatuts.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Elaboració d'una planificació energètica comunitària 		
Impulsors	GT Autosuficiència	Destinataris	Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis de l'Agència local de l'Energia d'Osona (web) Gestió de comunitats energètiques o mecanismes similars per la transició energètica de la Diputació de Barcelona (web) Planificació per a la transició energètica i el clima de la Diputació de Barcelona (web) Ajuts per al suport a cooperatives i/o associacions d'autoorganització ciutadana que incloguin el desenvolupament de models de gestió i funcionament de comunitats energètiques (SolarCoop) de l'Institut Català d'Energia (web) 		
Accions relacionades	A2.6, A2.7, A2.9, A2.10	ODS associats	
Referències			

A2.9. Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Impuls d'energies renovables alternatives a la solar fotovoltaica • Aprofitament de recursos vegetals del territori que d'altra manera es llençarien 		
Descripció	<p>Es proposa fer ús d'altres energies renovables com la biomassa en espais municipals i fins i tot en domicilis. En concret a Montdois hi ha molt d'eucaliptus, una espècie agressiva per l'entorn i que es podria fer servir com a biomassa per a calefacció per contribuir tant a la gestió del territori com a la transició energètica.</p> <p>En aquest cas el Consell Comarcal d'Osona té present l'aprofitament de biomassa com a opció per obtenir energia renovable, així com també la compra col·lectiva de llenya o altres. A més, la intenció de la cooperativa Collsacabra Verd és anar més enllà de l'energia solar, de manera que la iniciativa també es podria dur a terme a través de la cooperativa.</p> <p>D'altra banda es podria estudiar la viabilitat de fer la instal·lació de calefacció per canonada, tipus <i>district heating</i>, com es va proposar a la Fira de l'energia de Vic. Es podria canviar de caldera de gasoil a aerotèrmia o geotèrmia per fer-ho renovable. El sistema està molt estès al nord d'Europa i consisteix a tenir una calefacció centralitzada amb canonades que distribueixen aigua a temperatura a uns 14°C als edificis. S'aprofita com a font de calor per retroalimentar el sistema amb baix cost energètic i al arribar als domicilis només cal escalfar molt poc, de 14°C fins a la temperatura que es necessiti, generant un estalvi per a les famílies.</p> <p>Tanmateix, cal tenir en compte la duresa del terreny, que dificulta molt la creació d'una infraestructura d'aquest tipus.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi de la implementació de la biomassa com a font renovable d'energia 		
Impulsors	GT Autosuficiència Ajuntaments	Destinatari	Ajuntaments Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de mesures per a l'eficiència energètica, l'estalvi i les energies renovables de la Diputació de Barcelona (web) • Programa sectorial Renovables 2030 de la Diputació de Barcelona (web) • Assessorament tècnic als municipis per al foment del consum de la biomassa forestal provinent d'actuacions de prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona (web) • Next Generation EU – Ajuts a renovables en autoconsum i emmagatzematge, i tèrmiques sector residencial (web) 		
Accions relacionades	A2.8, A5.1	ODS associats	
Referències	Ús de la biomassa forestal, Associació Forestal de la Vall de Lord (web)		

A2.10. Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra			
Repte	2. Transició ecològica	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Impuls d'energies renovables alternatives a la solar fotovoltaica 		
Descripció	<p>Es valora interessant impulsar altres energies renovables a part de la fotovoltaica, per exemple l'eòlica. A la reunió de la cooperativa energètica de Rupit, es va parlar de l'eòlica i els tècnics del Consell Comarcal d'Osona van explicar que primer cal un mapa de vents del Collsacabra per poder plantejar una instal·lació eòlica. Es creu que una instal·lació eòlica pot comportar més complicacions tècniques i administratives que la solar, a l'hora de dur-ho a terme des de la ciutadania. També es dubta sobre l'impacte estètic.</p> <p>D'altra banda les instal·lacions eòliques petites com la de l'Avenc de Tavertet no requereixen aquest mapa de vents. A l'Avenc van mesurar el vent en un punt específic durant 3 mesos per fer la instal·lació. Es veu viable fer aquestes mesures en punts molt concrets i que a priori semblin bons (per exemple a l'Esquirol no hi bufa gaire vent).</p> <p>En cas de caldre un mapa de vents, no es veuria bé apostar per l'eòlica ja que el procés s'allargaria i podria atraure empreses foranes que vulguin explotar la instal·lació, allunyant-se de la voluntat popular d'autoconsum.</p> <p>Les instal·lacions eòliques petites (i grans) no necessiten de forts vents, sinó tot el contrari (els molins antics de Roses sobre Sant Pere de Rodes s'han tret per poc eficients). Necessiten de vents suaus i constants i no tenen repercussió sobre les aus.</p>		
Resultats esperats	Estudi de la implementació de petits aerogeneradors com a font renovable d'energia		
Impulsors	GT Autosuficiència Ciutadania i negocis	Destinatari	Ciutadania
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Promoció de mesures per a l'eficiència energètica, l'estalvi i les energies renovables de la Diputació de Barcelona (web) Programa sectorial Renovables 2030 de la Diputació de Barcelona (web) Next Generation EU – Ajuts a renovables en autoconsum i emmagatzematge, i tèrmiques sector residencial (web) 		
Accions relacionades	A2.8	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Instal·lació eòlica de l'Avenc de Tavertet 		

Territori connectat (repte 3)

Accions prioritàries (amb fitxa):

Codi	Acció	Període
A3.1	Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona	Curt
A3.2	Reforç del transport públic a demanda	Mitjà
A3.3	Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)	Curt

Altres propostes d'accions:

- Estendre l'accés a internet d'alta velocitat a tots els nuclis del Collsacabra
- Habilitar un servei de vehicles municipals per transport de la gent gran

A3.1. Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona			
Repte	3. Territori connectat	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Oferir un transport públic eficient per al conjunt del Collsacabra 		
Descripció	<p>Es vol recuperar la línia que havia existit des de feia anys al Collsacabra, abans de l'últim canvi i que feia que es pogués arribar de l'Esquirol a Vic en 30 minuts i fer el transbord cap a Barcelona.</p> <p>Caldria negociar amb l'empresa de transports (Sagalés) i fer la valoració tècnica dels horaris i línies que calen (amb el suport de personal tècnic de mobilitat dels ajuntaments i altres administracions supramunicipals).</p> <p>Com a mínim ha d'haver itineraris d'anada i tornada en horari de matí, migdia i tarda-vespre. De fet, amb un sol vehicle es podria arribar a fer 4 itineraris d'anada i tornada durant un dia. També es proposa que hi hagi un horari de bus per sortir a les 7h de l'Esquirol.</p> <p>Per fer-ho caldria assegurar però, que es tenen en compte les necessitats dels usuaris i usuàries del transport públic (per exemple a través del grup de treball de mobilitat) i que es coneixen les motivacions dels no usuaris del transport públic.</p> <p>També es proposa demanar a l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) una excepció tarifària al Collsacabra, per a que almenys es consideri de la mateixa zona tarifària que Roda de Ter (on hi ha serveis essencials com el CAP). De fet es considera que la zona d'abast ha de ser direcció Vic, incloent Roda i no la zona de Manlleu, Sant Hipòlit, Torelló...</p> <p>Donat que la posada en marxa d'aquests horaris i línies pot trigar un mínim de 6 mesos, es proposa com a primer pas corregir els horaris actuals (web) per reduir les esperes de transbord a Vic i Barcelona.</p> <p>També es proposa destinar la subvenció que otorga anualment l'ATM per valorar alternatives de transport. Es proposa consultar les propostes i experiències de la Taula de Mobilitat comarcal, promoguda pel Consell Comarcal d'Osona i que compta amb la participació d'entitats. Una altra proposta seria subvencionar de forma parcial el cost dels taxis.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Increment dels usuaris del transport públic al Collsacabra Disminució de l'ús del vehicle privat en trasllats habituals 		
Impulsors	GT Mobilitat Ajuntaments	Destinatari	Ciutadania del Collsacabra
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Promoció de la mobilitat sostenible de la Diputació de Barcelona, disseny d'estratègies municipals per la gestió de la mobilitat obligada a centres d'activitat econòmica (web) 		
Accions relacionades	A3.2, A3.3	ODS associats	
Referències			

A3.2. Reforç del transport públic a demanda			
Repte	3. Territori connectat	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar el transport a demanda existent • Implementar transport a demanda en altres nuclis 		
Descripció	<p>El transport a demanda a Tavertet ja existeix (fins l'Esquirol) i es fa en un taxi que posa Sagalés (web). Actualment des de l'Ajuntament de l'Esquirol s'està treballant el transport a demanda a Cantonigròs per poder aconseguir horaris cap a Vic, Manlleu, etc. A Cantoni es proposa establir uns horaris pels autobusos a demanda i que la gent pugui indicar si l'agafarà o no per arribar on hi hagi més freqüència de pas d'autobusos, per exemple L'Esquirol. L'experiència al Lluçanès amb aquest tipus de transport no ha funcionat, tanmateix a la Vall del Ges, on les línies son més curtes, sí que està funcionant i amb molta freqüència i regularitat. Es pot mirar de replicar la fórmula d'aquesta zona. També en el seu moment es va parlar d'un servei de transport públic que circulés entre els municipis del Collsacabra.</p> <p>Es proposa disposar d'un aplicatiu que serveixi per demanar els busos a demanda (o els regulars) per a diverses persones (fent un viatge a mida però compartint l'autobús). Existeix una app pública pel transport públic a demanda (servei anomenat clíc.cat, amb diverses apps per Android o iOS segons l'empresa que gestiona el servei (Sagalés on demand, Ne-Mi, TADCAT o EL MEU BUS). Més informació del projecte al web de la Generalitat.</p> 		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Increment dels usuaris del transport públic al Collsacabra • Disminució de l'ús del vehicle privat en trasllats habituals 		
Impulsors	GT Mobilitat	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de la mobilitat sostenible de la Diputació de Barcelona, disseny d'estratègies municipals per la gestió de la mobilitat obligada a centres d'activitat econòmica (web) 		
Accions relacionades	A3.1, A3.3	ODS associats	
Referències			

A3.3. Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)			
Repte	3. Territori connectat	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Buscar alternatives al transport públic que permetin un transport més sostenible i inclusiu 		
Descripció	<p>Es proposa millorar tecnològicament el sistema informal de compartir cotxe (actualment el grup de whatsapp anomenat "L'Esquirol es mou"). Algunes millores tecnològiques que es podrien introduir serien compartir els costos del desplaçament o connectar persones que no es coneixen.</p> <p>S'ha proposat a la Universitat de Vic que estudiants puguin desenvolupar l'aplicatiu per compartir trajecte (cotxe) a mesura pel Collsacabra, però també hi ha diversos aplicatius ja existents com Hoop Carpool.</p> <p>A llarg termini, la Comunitat Energètica de l'Esquirol (Cooperativa Collsacabra Verd) també té pensat adquirir un cotxe elèctric que podria servir com a servei a demanda (tipus taxi).</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Reducció de la quantitat de vehicles que pugen i baixen del Collsacabra 		
Impulsors	GT Mobilitat	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Promoció de la mobilitat sostenible de la Diputació de Barcelona, estudis de vehicle compartit (car sharing, carpooling, bus i taxi compartit, etc.) (web) 		
Accions relacionades	A3.1, A3.2	ODS associats	
Referències			

Sistema agroalimentari (repte 4)

Accions prioritàries (amb fitxa):

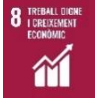

Codi	Acció	Període
A4.1	Creació d'estructures per enxarxar el sector agroalimentari	Curt
A4.2	Incidència política a l' administració per a l' impuls del sector	Curt
A4.3	Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra	Curt

Altres propostes d'accions:

- Promoció del consum de productes locals i ecològics (proposta efectuada per ADRINOC)
- Jornades de sensibilització per fomentar l'acompanyament entre les noves incorporacions al sector i els cedents (proposta efectuada per ADRINOC)
- Incentivar la vocació professional entre el sector primari (proposta efectuada per ADRINOC)

A4.1. Creació d'estructures per enxarxar el sector agroalimentari			
Repte	4. Sistema agroalimentari	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Crear Xarxa per a que les persones del sector es coneguin entre elles i sàpiguen què fa cadascuna. • Agrupar-se per tal de generar un interlocutor amb l'administració. • Generar confiança, establir sinergies i identificar necessitats comunes amb altres professionals del sector per abaratir costos. 		
Descripció	<p>Per fer front al repte del desconeixement entre els diferents productors i agents de la cadena agroalimentària es proposa adoptar 3 estratègies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fomentar l'economia circular dins del cercle i del territori. - Definir una "marca" de territori que connecti el producte local amb el projecte de turisme. - Mancomunar serveis i necessitats del col·lectiu (exemple: gestor compartit, obrador compartit) <p>Com a primera acció es proposa recollir informació sobre els diversos agents de la cadena agroalimentària en una base de dades (amb fitxes) que estigui compartida i que permeti que es coneguin. Es proposa redefinir el Mercat de la Terra i durant l'abril dur-hi a terme un esdeveniment obert al sector dins el propi mercat per conèixer-se millor, ampliar la base de dades del sector i conèixer projectes inspiradors d'arreu.</p> <p>En relació a fomentar l'economia circular dins el territori es proposa com a primera acció parlar amb Consell Comarcal per fomentar el producte local als menjadors escolars.</p> <p>Per connectar el producte local al projecte de turisme es proposa definir una marca, però també conèixer projectes inspiradors com "Territori de Masies" al Solsonès (web), i altres que es puguin conèixer per exemple a través del Mercat de la Terra (web).</p> <p>Per mancomunar serveis del col·lectiu es proposa apostar per gestors compartits, establir un punt logístic, ja creat o nou i fer un estudi de viabilitat per a un escorxador/obrador compartits al Collsacabra.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Registre o base de dades del sector agroalimentari del Collsacabra 		
Impulsors	Taula de pagesia i producte local	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Projectes o ajuts d'ADRINOC (web) • Serveis de la Cooperativa Arran de Terra (web) • Ajuts del Plan Estratégico de la Política Agraria Común 2023 – 2027 (web) 		
Accions relacionades	A4.2, A4.3, A6.1	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Territori de Masies (web) 		

A4.2. Incidència política a l'administració per a l'impuls del sector			
Repte	4. Sistema agroalimentari	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Adaptació de la legislació a les realitats de les diverses explotacions Limitar l'especulació de les grans càrniques 		
Descripció	<p>Es proposa abordar els conflictes o problemàtiques a les que s'enfronta el sector agroalimentari amb l'administració local, per tal d'incidir-hi des de la normativa o altres mecanismes, consultant juristes i experts. En aquest sentit es proposa fer una trobada amb un agent legislador del departament per tal de comprendre millor com incidir en aquest aspecte estratègic.</p> <p>En cas que els ajuntaments no puguin resoldre directament la problemàtica, per exemple per manca de competències o recursos, caldria canalitzar les demandes a través dels ajuntaments cap a altres administracions supramunicipals que puguin incidir per resoldre el conflicte o reduir la problemàtica.</p> <p>D'altra banda el Consell Comarcal d'Osona pot ser un bon aliat per contactar i teixir relacions amb altres sectors, per exemple entre agricultors i veterinaris.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Reunions amb l'administració local o supramunicipals 		
Impulsors	Taula de pagesia i producte local	Destinatari	Taula de pagesia i producte Administracions locals i supramunicipals Sector agroalimentari
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis a ajuntaments i entitats de la Direcció Territorial Agrària (DTA) de la Diputació de Barcelona (web) Serveis de la Cooperativa Arran de Terra (web) Ajuts del Plan Estratégico de la Política Agraria Común 2023 – 2027 (web) 		
Accions relacionades	A4.1	ODS associats	
Referències			

A4.3. Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra			
Repte	4. Sistema agroalimentari	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Creació o aprofitament d'infraestructures compartides 		
Descripció	<p>A final de 2022 la Taula de pagesia i producte local va acordar amb l'Ajuntament de l'Esquirol tramitar la sol·licitud per accedir a les ajudes del Pla Estratègic d'Alimentació de Catalunya (PEAC) i poder fer un estudi de les necessitats i viabilitat d'implantació d'infraestructures compartides com ara un obrador, sala de desfer, escorxador, fixes o mòbils, així com on s'hauria de localitzar i com hauria de ser.</p> <p>Es comenta que hi havia un antic obrador, actualment en desús, a Ca l'Ona.</p> <p>Des de la Taula de pagesia i producte local i l'Ajuntament, la infraestructura que es creu més adequada és una sala d'especejament, on hi ha un total de 6 explotacions que hi poden estar interessades. També és valora la possibilitat de que pogués arribar-hi l'escorxador mòbil.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Estudi de viabilitat d'una infraestructura tipus escorxador o obrador 		
Impulsors	Taula de pagesia i producte local Ajuntaments Consell Comarcal d'Osona	Destinatari	Taula de pagesia i producte local Sector Agroalimentari
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Pla Estratègic d'Alimentació de Catalunya, ajuts 2023 (web), amb termini de sol·licitud 27/02/2023 Projecte Rural Equipa't (web) Projectes o ajuts d'ADRINOC (web) Ajuts del Plan Estratégico de la Política Agraria Común 2023 – 2027 (web) 		
Accions relacionades	A4.1	ODS associats	
Referències			

Sistema forestal (repte 5)

Accions prioritàries (amb fitxa):

Codi	Acció	Període
A5.1	Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa	Mitjà
A5.2	Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat	Curt

A5.1. Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa			
Repte	5. Sistema forestal	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Tenir un mosaic paisatgístic resilient Fomentar la gestió forestal regenerativa com a eina de manteniment del paisatge i de generació de recursos 		
Descripció	<p>Es proposa dur a terme una gestió forestal regenerativa (<i>regenerative forestry</i>) per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resilient el paisatge, per exemple, en cas d'incendi, fent ús de ramats i així a la vegada fomentar la ramaderia extensiva.</p> <p>En el marc de la gestió forestal es proposa generar llenya com a producte local i vendre-la sota marques com "roure del Collsacabra" o "alzina del Collsacabra", com a manera de sensibilitzar sobre les espècies fusteres locals.</p> <p>De la gestió forestal també se'n podria treure recurs energètic (biomassa, llenya...) i per exemple gestionar espècies invasores com els eucaliptus d'algunes zones del Collsacabra i fer-ne un aprofitament energètic.</p> <p>Hi ha un grup de treball amb pagesos, ramaders, productors i comerciants que pot encaixar amb aquest projecte, ja que els ramaders (extensius) són els que estan gestionant el paisatge actualment. Quasi el 100% del Collsacabra és propietat privada i ara s'ha creat una associació de propietaris a Serra de Bellmunt-Bisaura i s'està creant una de ramaders.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Generació de recursos de la gestió forestal (llenya, biomassa, altres...) 		
Impulsors	GT Custodiem el Collsacabar Sector primari	Destinatari	Ciutadania Sector primari
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Ajuts a la gestió forestal per la prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona (web) Projectes o ajuts d'ADRINOC (web) Ajuts del Consorci Forestal de Catalunya (web) Ajuts a la gestió forestal sostenible en finques de titularitat privada 2023 de la Generalitat de Catalunya per a entitats de titulars de terrenys forestals, associacions i persones físiques o jurídiques de naturalesa privada (web) 		
Accions relacionades	A2.9	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Agricultura regenerativa i boscos (notícia del CREAM) Regenerative forestry, The Soil Association (document i web) 		

A5.2 Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat			
Repte	5. Sistema forestal	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Evitar l'ús inapropiat i la massificació dels camins 		
Descripció	<p>A Catalunya, com a la resta d'Espanya, no existeix una legislació específica de camins, i és per això que aquests es defineixen per exclusió respecte de les carreteres. Segons la llei de carreteres, són camins les vies i els accessos als nuclis de població que integren la xarxa viària de titularitat municipal, les pistes forestals i els camins rurals. Òbviament, en són exclosos també els camins de bast o de ferradura i els camins ramaders, és a dir, el viari tradicional o històric que no fou concebut per al trànsit d'automòbils. A més, els vials de propietat privada tenen sempre la consideració de camí.</p> <p>Els camins públics i privats sovint s'enfronten amb la manca de pressupost per al seu manteniment i en territoris turístics també a un ús inadequat per part dels visitants, sobretot pel que fa als camins particulars o privats.</p> <p>Per això es proposa optar per posar obstacles als camins o per regular mitjançant normativa per evitar un ús inapropiat i la seva massificació.</p> <p>El primer pas ha de ser tenir un inventari de camins públics, privats i de dret de pas per part dels propietaris dels espais i els ajuntaments. De fet, L'Esquirol, Rupit i Pruit i Tavertet compten tots amb un inventari municipal de camins actualitzat a data de 2019, 2018 i 2018 respectivament, i a Rupit es va fer un treball més exhaustiu a partir de fonts històriques. No es té constància en canvi de que l'inventari existent contingui els camins privats i de dret de pas i per tant una primera acció consistiria en actualitzar i incloure tots els tipus de camins a l'inventari.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Inventari de camins públics, privats i amb dret de pas. 		
Impulsors	GT Pobles més amables i accessibles Ajuntaments Propietaris	Destinatari	Propietaris Ajuntaments Visitants i turistes
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis sobre camins locals de la Diputació de Barcelona (web) <ul style="list-style-type: none"> Inventaris municipals de camins Investigació de la titularitat dels camins municipals Ordenances tipus per a la gestió de camins municipals 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Amics del Camí de Sa Bisbal (web) Camins locals, Diputació de Barcelona (web) Camins ramaders classificats (Generalitat de Catalunya) (web) 		

Innovació, dinamització econòmica i social (repte 6)

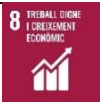
Accions prioritàries (amb fitxa):

Codi	Acció	Període
A.6.1.	Creació d'un segell de producte local "Fet al Collsacabra"	Mitjà
A.6.2.	Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local	Curt
A.6.3.	Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix	Mitjà
A.6.4.	Regulació de la massificació al Collsacabra	Curt

Altres propostes d'accions:

- A partir d'una certa massa crítica d'artesans locals, impulsar una fira d'artesans i producte local, i espais de comerç local perquè la població consumeixi els seus propis productes (amb el suport d'ADRINOC).
- Promocionar rutes guiades o paquets turístics per diversificar, descongestionar i desestacionalitzar l'oferta turística (amb el suport d'ADRINOC).
- Connectar els comerços existents per generar una xarxa d'agrobotigues del Collsacabra.
- Tenir en compte el valor que ja tenen al Collsacabra, creant una xarxa de recull i transmissió de coneixements per mantenir població al territori.
- Generar un espai de coworking territorial comunitari.
- Incloure el criteri "proximitat" a les licitacions i contractacions (ajuntaments i empreses)

A6.1. Creació d'un segell que identifiqui el producte local "Fet al Collsacabra"			
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la visibilitat i el reconeixement del producte local • Fomentar el consum, compra i venda de producte local al propi Collsacabra i als visitants i turistes. 		
Descripció	<p>Es proposa un segell impulsat pels productors locals, amb el suport de l'administració (sigui amb l'empenta inicial o per si calen tràmits burocràtics), amb l'objectiu de connectar ramaders, productors, venedors, i hostaleria.</p> <p>Els passos que es proposen per posar en marxa el segell serien:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar els productors/elaboradors del producte local, així com el producte que distingeix el Collsacabra. 2. Publicitar la iniciativa per a que els productors s'hi sumin 3. Crear unes bases i normativa a partir d'un procés participatiu 4. Obtenir la validació de l'administració 5. A mig termini, es poden enfortir les bases (criteris més estrictes) <p>Els restaurants i punts de venda haurien d'identificar d'alguna manera aquests productes. El segell podria servir fins i tot per exportar a nivell comarcal.</p> <p>El grup de treball del sector primari també podria ajudar a fer més local el producte, posant en contacte productors de matèria primera del Collsacabra amb elaboradors del Collsacabra.</p> <p>Existeixen altres segells similars als que poder-se sumar per estalviar temps, esforços i costos com la iniciativa "Fet a Osona" del Consell Comarcal, de la que els productes del Collsacabra poden participar o el reconeixement "Fet a Osona: aliment excel·lent" que es dona quan un producte guanya un concurs anual i alguns productes del Collsacabra ja el tenen (actualment el formatge Jove de Cabra de Formatges Riudavets).</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un registre de productors locals (no només alimentari) - Creació d'un distintiu pel producte local 		
Impulsors	GT Collsacabra Activa Taula de pagesia i producte local Ajuntaments (suport)	Destinataris	Productors locals Comerç i restauració Ciutadania Visitants
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Servei de Promoció Econòmica dels ajuntaments del Collsacabra • Serveis 2021-2023 de Comerç i consum, economia i treball i turisme de la Diputació de Barcelona a ajuntaments (document) • Projectes o ajuts d'ADRINOC (web) 		
Accions relacionades	A4.1	ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> • Segell "Fet a Osona" del Consell Comarcal d'Osona (web) • Cercador de productors i elaboradors agroalimentaris de la comarca d'Osona del Consell Comarcal (web) • Directori d'empreses i productes de la Xarxa de Productes de la Terra de la Diputació de Barcelona (web) 		

6.2. Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local			
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Facilitar la creació de nous negocis i serveis al Collsacabra, per part de persones que visquin o vulguin viure al territori 		
Descripció	<p>Es proposen diverses fórmules per facilitar espais assequibles:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fer locals "socials" (seguint la fórmula d'habitatge social) Compartir locals entre diversos/es emprenedors/es Crear una borsa d'espais, ja que a l'Esquirol hi ha bastants locals buits (privats, només 1 municipal a reformar) on podria fer-s'hi la producció i a Rupit l'establiment de venda. <p>A l'hora de cedir locals a emprenedors/es, caldria apostar pel producte artesà, emprenedors joves o famílies, per atraure persones que s'estableixin al Collsacabra. Tanmateix cal tenir en compte que quasi tots els locals del Collsacabra són privats i per tant, dependria de la voluntat dels propietaris.</p> <p>D'altra banda cal dinamitzar el comerç local que encara hi ha i retroalimentar-lo, donant oportunitats a les persones que hi vulguin treballar, tenint en compte que és cara al públic i caps de setmana i que no és fàcil trobar gent que ho vulgui fer. En aquest sentit cal buscar fórmules per mantenir els negocis que hi ha oberts, especialment els que tenen persones molt grans treballant i dificultat de relleu (per nombre de treballadors). Es proposa explorar fórmules de negoci amb socis que amb el temps passin a ser propietaris, per exemple.</p> <p>Com a actors a involucrar hi hauria l'Associació de comerciants de l'Esquirol, que actua a l'Esquirol i a Cantonigròs, amb funcions de suport mutu i coordinació amb l'Ajuntament per obtenir subvencions o ajuts.</p> <p>A llarg termini, es podria plantejar la constitució d'una associació comercial que aglutini el conjunt del Collsacabra.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Demanda d'assessorament i contacte amb el servei de Promoció Econòmica del Collsacabra Aparició de nous negocis o serveis al Collsacabra Manteniment dels negocis existents (relleu) 		
Impulsors	GT Collsacabra Activa Ajuntaments Teixit econòmic local	Destinatari	Població local i general, amb ganes d'emprendre i establir-se al Collsacabra Teixit econòmic local
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Servei de Promoció Econòmica dels ajuntaments del Collsacabra Pla Estratègic d'Alimentació de Catalunya, ajuts 2023 (web), amb termini de sol·licitud 27/02/2023 Directori 2022 d'Espais d'allotjament empresarial d'iniciativa local de la província de Barcelona, Diputació de Barcelona (document) Línia d'Economia del paisatge de la Diputació de Barcelona (web) 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Xarxa Cowocat Rural (web) 		

A6.3. Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix			
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici	Mitjà (2025 – 2027)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Obtenir professionals acreditats i vinculats al territori 		
Descripció	<p>La feina de guia es considera molt positiva ja que està totalment vinculada al territori i hi ha títols de formació reglada. Al Collsacabra recentment s'ha fet una formació específica pel territori, que donava una acreditació. La formació va durar uns 2-3 mesos i hi van participar 8-9 persones. La feina de guia és una oportunitat per explicar el patrimoni natural als visitants i que marxin amb la sensació que al territori hi ha molt més del que han vist, cal que sàpiguen que hi ha 3 municipis al Collsacabra i tots molts actius.</p> <p>De fet Tavertet recentment ha iniciat un parell de rutes (plantes medicinals...) que es podrien divulgar per fer-ne guiatges. Tot i això, a més de crear oferta, cal que la gent visitant respecti el territori. Amb tot, s'apunta que a Catalunya no hi ha cultura de contractar guiatges; la gent fa les excursions sola (per exemple amb l'ús de <i>Wikiloc</i>, que a vegades difon rutes per espais fràgils) i cal fer molta pedagogia encara.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Persones del Collsacabra inscrites en formacions sobre el territori 		
Impulsors	GT Collsacabra Activa Administracions que ofereixin formació	Destinataris	Joves i emprenedors Teixit econòmic lligat al territori
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Recursos propis dels ajuntaments Recursos de parcs naturals propers Ajuts o recursos de la Diputació de Barcelona o la Generalitat de Catalunya 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències			

A6.4. Regulació de la massificació al Collsacabra			
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir la massificació, que causa impactes sobre l'entorn i fa que els negocis d'atenció al públic no puguin oferir serveis de qualitat • Informar els visitants sense privar-los de poder accedir i gaudir del Collsacabra • Proveir un flux de visitants suficient per mantenir una bona activitat als negocis i serveis turístics i altres 		
Descripció	<p>Donat que no es pot impedir el pas en vies públiques, es valora calcular la capacitat turística de la zona (nombre de llits, places de pàrquing, capacitat dels restaurants, etc.) i poder informar d'això als visitants abans d'arribar per a que coneguin la situació. De fet, des de 2021 durant la setmana santa s'aturen els vehicles a l'alçada de l'Esquirol i se'ls informa de la freqüentació per tal que els visitants puguin distribuir-se pel Collsacabra evitant la massificació i la sobrecàrrega d'alguns nuclis.</p> <p>Tot i això, alguns comerciants i hostalers adverteixen del risc que alguns negocis perdin visitants.</p> <p>En aquesta línia es proposen diverses opcions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fer un punt d'informació a la benzinera de l'Esquirol, per explicar els punts d'interès del Collsacabra i així distribuir la gent durant l'estiu, caps de setmana i festius. • Crear una plataforma en línia per informar en temps real del nivell d'ocupació als establiments del Collsacabra. • Informar des dels establiments o d'un punt d'informació a cada poble. <p>En tot cas, en aquests punts caldria difondre el decàleg del turista sostenible o de bones pràctiques que s'acordi amb el Grup de Treball Custodiem el Collsacabra o replicant el Decàleg de Rupit.</p> <p>Altres propostes serien posar una taxa pels pàrquings, tipus la taxa turística que hi ha als allotjaments. En aquest cas, a les persones que venen els caps de setmana seria interessant donar-los avantatges, per exemple si s'apunten pel web donar descompte pel pàrquing o una plaça assegurada. Això permetria regular el flux de vehicles i no de persones.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Una reducció de la massificació dels últims anys post-pandèmia 		
Impulsors	GT Collsacabra Activa Ajuntaments Sector comercial i turístic	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos propis • Serveis de la Diputació de Barcelona sobre Turisme (web) 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències			

Relació entre les accions de l'Estratègia i els ODS⁵

Codi	Títol de l'acció	ODS associats																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A1.1	Creació d'un banc del temps																	
A1.2	Agrupació de les xarxes d'ajuda del Collsacabra																	
A1.3	Creació un espai de resolució de conflictes																	
A1.4	Impuls d'una agència local d'habitatge																	
A1.5	Creació una cooperativa de promoció de l'habitatge																	
A1.6	Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran																	
A1.7	Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra																	
A1.8	Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra																	
A1.9	Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra																	
A1.10	Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra																	
A2.1	Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials																	
A2.2	Ampliació de la protecció legal del medi natural i del paisatge del Collsacabra																	
A2.3	Impuls d'una campanya d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant																	
A2.4	Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra																	
A2.5	Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic																	
A2.6	Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)																	
A2.7	Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis																	
A2.8	Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques																	
A2.9	Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics																	
A2.10	Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra																	
A3.1	Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona																	

⁵ Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'[Agenda 2030 de les Nacions Unides](#).

COLLSACABRAFUTUR

A3.2	Reforç del transport públic a demanda												■	■	■				
A3.3	Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)												■	■	■				
A4.1	Creació d'estructures per enxarar el sector agroalimentari									■					■				■
A4.2	Incidència política a l' administració per a l' impuls del sector									■					■				■
A4.3	Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra									■				■					■
A5.1	Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa									■	■							■	
A5.2	Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat																	■	
A.6.1.	Creació d' un segell de producte local "Fet al Collsacabra"									■					■				
A.6.2.	Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local									■									
A.6.3.	Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix									■									
A.6.4.	Regulació de la massificació al Collsacabra									■									■

6. Seguiment de l'Estratègia

A continuació es proposa un sistema de seguiment de la implementació de les accions de l'Estratègia, amb una valoració de tipus qualitativa.

Pel seguiment de la implementació d'accions es proposa una valoració de tipus qualitatiu, en el marc del Grup Motor.

Es proposa revisar l'avenç de les accions com a mínim una vegada cada 2 anys. Amb el temps, s'encoratja a que s'afegeixin noves accions estratègiques o transversals.

El grau de desenvolupament de l'acció pot ser:

Color	Grau de desenvolupament	Descripció
	No iniciada	L'acció encara no s'ha començat a desenvolupar.
	Iniciada	L'acció s'ha posat en marxa i està en procés de desenvolupament.
	Consolidada	L'acció es duu a terme de forma periòdica i és considerada habitual per als actors involucrats.
	Realitzada	L'acció s'ha finalitzat.
	Aturada	L'acció s'ha posat en marxa, però ha quedat aturada. Es pot indicar la raó a l'apartat observacions.

L'avaluació es pot dur a terme a partir d'una taula com la següent:

Codi	Títol de l'acció	Grau d'execució	Observacions
A1.1	Creació d'un banc del temps		
A1.2	Agrupació de les xarxes d'ajuda del Collsacabra		
A1.3	Creació un espai de resolució de conflictes		
A1.4	Impuls d'una agència local d'habitatge		
A1.5	Creació una cooperativa de promoció de l'habitatge		
A1.6	Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran		
A1.7	Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra		
A1.8	Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra		
A1.9	Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra		
A1.10	Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra		
A2.1	Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials		
A2.2	Protecció legal efectiva del medi natural i del paisatge del Collsacabra		
A2.3	Impuls d'una campanya d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant		
A2.4	Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra		
A2.5	Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic		
A2.6	Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)		
A2.7	Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis		
A2.8	Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques		
A2.9	Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics		
A2.10	Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra		
A3.1	Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona		
A3.2	Reforç del transport públic a demanda		
A3.3	Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)		
A4.1	Creació d'estructures per enxarxar el sector agroalimentari		
A4.2	Incidència política a l'administració per a l'impuls del sector		
A4.3	Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra		
A5.1	Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa		
A5.2	Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat		
A.6.1.	Creació d'un segell de producte local "Fet al Collsacabra"		
A.6.2.	Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local		
A.6.3.	Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix		
A.6.4.	Regulació de la massificació al Collsacabra		

Annex: actes de les trobades dels grups de treball

A continuació es recullen les actes dels 7 grups de treball que s'han dinamitzat en el marc del procés participatiu de l'Estratègia. Les actes s'han enviat a les persones participants, i a les que han mostrat interès per la temàtica, i també s'han publicat a la plataforma de participació en línia Participa311.

També s'annexa una reunió realitzada amb personal tècnic dels ajuntaments del Collsacabra.

Reunió equip tècnic Estratègia CollsacabraFutur

Lloc: Reunió via zoom (<https://us06web.zoom.us/j/81645866799>)

Convocats:

- Mercè Comas. Educadora Social del Servei bàsic d'atenció social (SBAS) – Cabrerès mguiterasp@cssosna.cat
- Marta Guiteras. Serveis Socials del CC Osona mcomasp@cssosona.cat
- Miquel Vilella. Tècnic de Promoció Econòmica del Collsacabra

Assistència tècnica: Xavi Sabaté, Laura Ruiz i Maria Mundet (Espai TRÉS)

Ordre del dia:

- 1. Presentació de la nova Estratègia CollsacabraFutur**
 - Motivació de l'Estratègia (antecedents)
 - Objectius
 - Metodologia (grups de treball)
 - Calendari de treball
- 2. Plantejament dels 6 grups de treball**
 - Ens aturem a cada grup de treball format, espai de trobada i contingut (fitxes projectes tractor)
 - Preguntes a fer a les tècniques respecte cada grup de treball
- 3. Altres projectes tractor (mobilitat, model agrari, governança)**
- 4. Propers passos**

1. Presentació de les entrevistades i de la nova Estratègia CollsacabraFutur

La Mercè és educadora social dels ajuntaments del Cabrerès (Collsacabra + Masies de Roda i Tavèrnoles). Depèn del consorci de serveis socials d'Osona. Treball amb famílies i infants principalment.

La Marta és la treballadora social del Consorci de Serveis Socials d'Osona. Major part de l'horari a Roda de Ter. Al Cabrerès els dilluns (Esquirol) i a demanda. Recolza o complementa la Mercè. Pobresa i família.

A Taverdet hi pugen puntualment i sobretot per tema de gent gran. A l'equip hi tenen una tercera persona, educadora social, que s'ocupa de gent gran, dependència i autonomia. També hi ha una dinamitzadora de gent gran que va als casals de gent gran (Espais Activa't), de Rupit i de l'Esquirol.

Es mostren els antecedents i context de l'Estratègia amb una presentació ppt.

2. Plantejament dels 6 grups de treball

Es convida a les tècniques a assistir als grups de treball que puguin i vulguin.

GT Ens quedem al Collsacabra

Marta: Els lloguers són molt alts. A l'Esquirol, problemàtica mala comunicació transport. Poc o nul habitatge social. Si l'Ajuntament vol fer pisos socials, necessita molts diners (negociar amb els bancs, intervenir des del municipi,...).

A l'Esquirol hi haurà uns pisos socials a Sant Martí Sescorts però no tothom hi pot accedir perquè no està tan ben comunicat amb els serveis bàsics (escola, anar a comprar). La ubicació no és la més adequada per a qualsevol col·lectiu.

Cal parlar amb l'Ateneu, hi ha algú que ja ha participat (diu Kel) i caldria fer una crida a través de Joventut (informar que hi ha aquesta reunió, tot i que són més joves (adolescents...)).

Interessant identificar els suports comarcals o supramunicipals que puguin haver cap a habitatge, així com també els límits del que es pot demanar.

GT La cultura és vida

Mercè: el Collsacabra és una zona molt plena d'artistes i es poden fer moltes coses.

GT Pobles més amables i accessibles

Ivet Humà (ihumac@cssosona.cat) és la professional que porta gent gran. La referent dels espais Activa't (Esquirol, Rupit i Cantoni) és la Judit Galbany (jgalbanyb@cssosona.cat). La trobada encaixa amb la gent gran i amb els espais Activa't i es proposa traslladar la informació a les referents per a que si poden, acompanyin la trobada.

La cura dels infants i les famílies també és tot un tema. Vincular infants amb activitats del Collsacabra té com a limitant sempre el transport. En general les activitats al Collsacabra se centren a l'Esquirol.

Servei d'intervenció socio-educativa (SIS) a l'Esquirol (important per al GT de pobles més amables), perquè es fa un treball amb infants i les famílies. Es coordina des de serveis socials (Mercè).

Sobre l'itinerari, punts interessants: Espai Activa't (a l'Esplai) és on es reuneix més la gent i sobretot la gent gran. Punt on acabaríem la trobada. Les antigues escoles també és el punt més transitat i on es reuneix més la gent, es començaria l'itinerari aquí.

GT Collsacabra autosuficient

Sí que s'identifiquen situacions de pobresa energètica al Collsacabra, que des de Serveis Socials d'Osona es fan els informes per a que es protegeixi aquestes famílies, però això no treu les persones de la situació. Als pobles petits hi ha menys persones en situació de pobresa energètica que a l'Esquirol (que també té els edificis més antics i més barats). A l'Esquirol hi ha 2-3 blocs de pisos que no s'han reformat, on les instal·lacions són nefastes, etc. Als pobles petits també hi ha una certa part comunitària i de suport mutu a les persones amb situació de pobresa energètica que d'alguna manera cobreix les mancances.

Hi ha identificada la comunitat energètica de l'Esquirol, on hi participa l'Ajuntament i s'hi podria mirar d'incidir d'alguna manera.

GT Custodiem el Collsacabra

Voluntariat amb joves a l'Esquirol, acció de preservació al Collsacabra a l'estiu. Conscienciació sobre el medi natural i accions de millora. La Mercè hi està implicada ara. És un projecte que va néixer de Serveis Socials i tot i que ara ho entoma Joventut de l'Esquirol, ho fan a 4 mans.

Ara a Joventut ha començat l'Ivan, el nou tècnic que encara s'està situant.

GT Collsacabra Activa

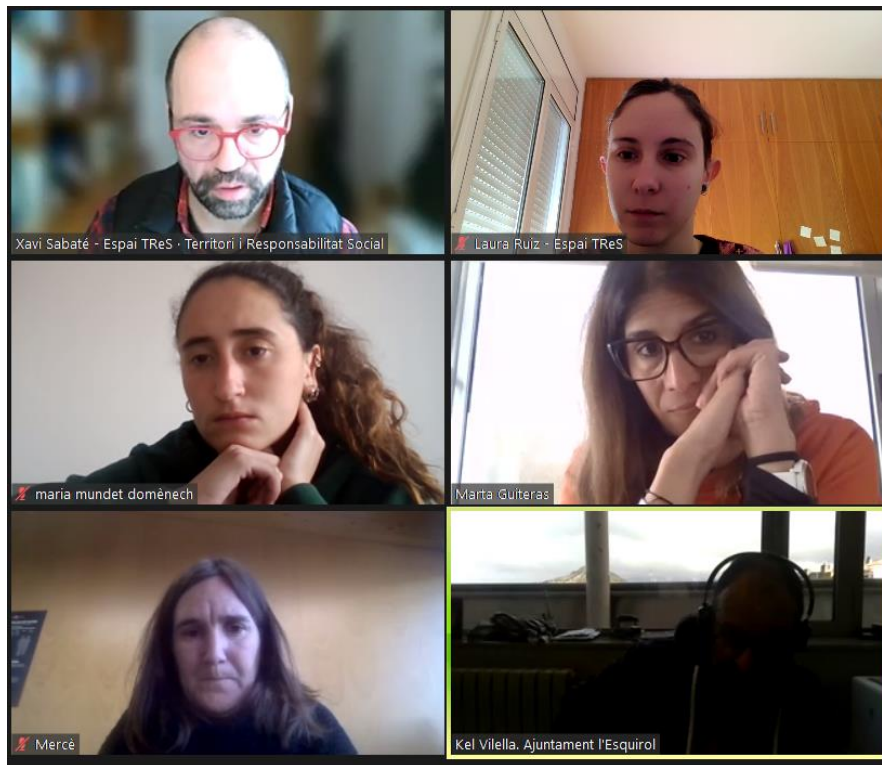
Alguns joves es queixen que molts habitatges s'estan convertint en turisme rural i això treu habitatge per a ells. A Tavertet i Rupit estan tenint problemes per trobar

COLLSACABRAFUTUR

treballadors per als serveis turístics. Costa trobar habitatge i desplaçament i això tampoc incentiva que hi vagin a treballar.

Marta, important treballar a tots els municipis en general, algú que faciliti les noves tecnologies a la gent. Diputació està fent alguna cosa donant suport. A l'Esquirol hi ha una persona que s'ha jubilat fa poc i voluntàriament dona suport a la gent per fer tràmits bancaris, etc.

Mercè, falta molta feina amb el jovent. Tasca d'obertura, respecte. Hi ha hagut problemes de convivència amb els joves. A l'Esquirol s'ha hagut de tancar l'espai de joves perquè se'n feia un mal ús. Cal abordar els joves però sobretot les famílies, que no són conscients que hi ha un problema.

Grup de treball: Ens quedem al Collsacabra (habitatge)

Reunió 1 del Grup de treball

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar la creació d'un programa per l'accés a l'habitatge digne, econòmic i sostenible per a joves i famílies.
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

19:00h	Benvinguda i roda de presentacions
19:10h	Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022
19:20h	Torn obert de preguntes, comentaris, etc.
19:30h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
20:15h	Conclusió i propers passos
20:30h	Final de la reunió

Acta de la reunió:

19:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants diuen el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on són o on viuen, etc.

Els assistents van ser:

Assistent	Lloc de connexió	de Comentari
Maria Rovira	Montdois (Rupit)	Viu des de fa poc a la zona (Masia a Montdois)
Eudald Roca	L'Esquirol	Preocupat per la situació habitacional de la gent gran, a més de la del jovent. Forma part del grup motor de l'Estratègia Collsacabrafutur.
Maria del Mar	Olesa de Montserrat	Viu a cavall d'Olesa de Montserrat i Rupit (des de fa poc).
Irene Serra	A pagès (Collsacabra)	Viu a casa els pares i és la persona més jove a connectar-se.
Mamen Gallego	Cantonigròs	És dinamitzadora d'envelliment actiu, a l'espai Activa't de Rupit i impulsora del projecte Veus del Collsacabra (arxiu sonor que recull veus dels habitants del territori que narren el passat del territori al segle XX i ara s'està preparant un específic de cada poble).
Xavier Montesinos	Rupit	Es connecta a l'últim moment, se li envia l'acta igualment.

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la fórmula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

19:15h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

Es presenta la fitxa del projecte tractor sorgit del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt amb l'ordre del dia de la sessió.

Fitxa del projecte tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Ens quedem al Collsacabra Programa per l'accés a l'habitatge		
Punt del decàleg	2. Un habitatge digne, econòmic i sostenible, especialment per a la gent jove del Collsacabra	Objectius	Revertir la pèrdua de famílies residents, i recuperar capital humà, arrelament i cultura local Evitar la gentrificació
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un inventari d'immobles en desús • Establir un topall d'habitatges turístics • Fer una agència territorial d'habitatge per defensar que el mercat es mantingui intern: promocionar habitatge per estandarditzar i agilitzar processos • Crear una entitat de custòdia de finques/habitatges/terrenys/boscos, etc • Elaborar un inventari del Patrimoni municipal/bisbat • Habitatges compartits per acompanyar a la gent gran amb els joves que necessiten habitatge 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Entitat de governança local ciutadana descentralitzada • Turisme / Segones residències 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Propietaris • Joves, famílies, gent arrelada al territori • Possibles nous residents, però sempre evitant la gentrificació
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Estructura de Governança del territori capaç de generar pressió i lideratge • Aliances amb altres territoris per generar pressió institucional. Per exemple es podria establir una aliança amb territoris rurals per canviar lleis i descentralitzar-les • Moratòria per frenar la pèrdua d'habitatge • Incentius per propietaris per llogar 		
Notes	Es pot comptar amb el suport d'iniciatives com Sostre Cívic (https://sostrecivic.coop/), que han donat suport al procés participatiu.		

19:20h

Torn obert de preguntes, comentaris, etc.

En acabar la presentació del projecte tractor es recullen i responen les següents preguntes:

Maria Rovira: a part dels cascós urbans dels pobles, es compten també les masies que estan en venda i que no es venen, com a objecte d'intervenció? Com es pot fer per a que aquestes masies (en venda/abandonades) puguin esdevenir multihabitatges?

→ S'afegeix una targeta verda per reflectir la proposta de la Maria.

19:30h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell interactiu Klaxoon (accés aquí: <https://app.klaxoon.com/participate/board/KXPMW5F>). Aquest panell serveix per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes verdes), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Promoció de l'habitatge per a la població resident	4
Impulsar habitatges compartits per acompanyar a la gent gran amb els joves que necessiten habitatge	4
Habitatges socials per a la gent jove	3
Elaborar un inventari d'immobles en desús	2
Crear una entitat de custòdia de finques/habitatges/terrenys/boscós, etc.	2
Aliances amb altres territoris per generar pressió institucional. Per exemple, es podria establir una aliança amb territoris rurals per canviar lleis i descentralitzar-les	2
Considerar les masies en venda o abandonades (fora dels nuclis dels pobles) per fer-hi pluri-habitatge	2
Elaborar un inventari del Patrimoni municipal/bisbat	1
Establir un topall o una moratòria de nous habitatges turístics	0

Les propostes resultants de la dinàmica són:

1. Promoció de l'habitatge per a la població resident amb una agència local d'habitatge

Es troba necessari unificar la demanda d'habitatge de tot el Collsacabra i es proposa fer una agència local d'habitatge per defensar que el mercat es mantingui intern (escala Collsacabra). Aquesta agència hauria d'estar impulsada pels Ajuntaments i recolzada econòmicament i amb recursos per ens supramunicipals amb competències en matèria d'habitatge o altres.

Aquesta agència faria diverses actuacions, començant per obtenir dades d'habitatge actualitzades dels pobles del Collsacabra. Aquestes dades conformarien un inventari que hauria de comprendre com a mínim:

- Immobles en desús
- Propietats de bancs
- Patrimoni municipal
- Patrimoni del Bisbat de Vic
- Residències d'estiuejants

Una vegada obtingudes les dades, l'agència hauria de:

- 4) Donar incentius als propietaris d'immobles per llogar
- 5) Negociar lloguers amb estiuejants pels 10-11 mesos que no ocupen la segona residència al Collsacabra.
- 6) Buscar propietats de bancs que es puguin vendre a un preu més econòmic i fer-hi un habitatge plurifamiliar. En aquest cas l'Ajuntament hauria d'adquirir la propietat i un cop reformat, fer-ne un sorteig (com es va fer a Roda de Ter).
- 7) Decidir si cal fer noves construccions (habitatge social per joves), en funció de la quantitat d'habitatge en desús.

A Roda de Ter es va adquirir una edificació, es va convertir en habitatge plurifamiliar i se'n va adjudicar el lloguer per sorteig a 7 joves. [Notícia de l'adjudicació](#).

A Sant Martí de Sescorts hi ha un espai polivalent de l'Ajuntament i es va preveure la construcció de 3 apartaments al primer pis de l'edifici. Es va rebre una subvenció del [PUOSC](#) per tirar a terra l'antic edifici i construir-ne un de nou, amb aquests habitatges i espai polivalent. Tot i que hi ha l'espai construït, els habitatges encara no estan acabats.

2. Crear una cooperativa de promoció de l'habitatge

Es proposa crear una entitat o cooperativa per la promoció de l'habitatge i que uneixi persones del Collsacabra (amb economies solvents) interessades en invertir en la rehabilitació d'habitatges. La idea seria rehabilitar de forma sostenible masies en venda o abandonades que es troben fora dels nuclis dels pobles, per fer-hi pluri-habitatge i aconseguir així un lloguer assequible per a joves locals.

La proposta s'inspira en l'experiència de [Sostre Cívic](#) que es va presentar a les taules participatives durant 2022.

3. Impulsar habitatges compartits per la joventut i la gent gran

Els dos col·lectius més vulnerables en quant a l'habitatge són el jovent i la gent gran. En aquest sentit s'aposta per buscar fórmules on aquests col·lectius puguin compartir habitatge per assumir el cost del lloguer mantenint la seva independència.

Es valoren diverses combinacions:

- Joves amb joves. La que es creu més motivadora per aquest col·lectiu.
- Joves i gent gran. Una relació que pot ser beneficiosa però no es veu motivadora pels joves, que volen sortir de casa els pares, i probablement no busquen una situació habitacional similar.
- Gent gran i gent gran. Com a espai per cures i ajuda mútua i seguint l'exemple d'iniciatives ja existents.

En tots els casos caldria identificar habitatges disponibles i habitatges que necessitin rehabilitació. Això es podria fer a través dels serveis socials dels ajuntaments (mentre no hi hagi l'agència local d'habitatge). Posteriorment caldria articular un canal de trobada entre joves que volen viure i compartir habitatge al Collsacabra i també amb gent gran que tingui un habitatge i/o que vulgui compartir-ne.

4. Aliances amb altres territoris per generar pressió institucional sobre la legislació

Es proposa establir aliances amb altres territoris rurals per tal de fer pressió per canviar algunes lleis i descentralitzar-les. Per exemple, caldria animar les administracions competents (Generalitat de Catalunya) a revisar les lleis urbanístiques respecte les masies.

20:15h Conclusió i propers passos

Com a propers passos es recullen algunes accions a impulsar a continuació de la sessió:

- Engregar l'inventari d'immobles.
- Un cop fet, crear un ens supramunicipal (cooperativa o agència d'habitatge) que generi oferta d'habitatge assequible (rehabilitació, adquisició...).
- Demanar assessorament a la cooperativa Sostre Cívic per constituir una cooperativa d'habitatge i començar un projecte si es troba oportú.
- Connectar amb joves via xarxes socials per integrar les seves opinions al Grup de Treball.

També es recullen detalls organitzatius del grup de treball:

El grup es vol continuar reunint més endavant per fer seguiment de l'avenç de les accions, la primera de les quals és **fer un inventari d'habitatges en desús i d'immobles del Bisbat o patrimoni municipal**.

Es demana buscar fórmules híbrides d'assistir a les trobades presencials.

20:30h Final de la reunió

Grup de treball: La cultura és vida

Reunió 1 del Grup de treball

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar la creació d'espais per a la producció artística, la conservació i difusió del patrimoni cultural i l'impuls d'activitats artístiques i culturals al Collsacabra
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

12:00h	Benvinguda i roda de presentacions
12:10h	Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022
12:20h	Torn obert de preguntes, comentaris, etc.
12:30h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
13:15h	Conclusió i propers passos
13:30h	Final de la reunió

Acta de la reunió:

12:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants diuen el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc. Els assistents van ser:

Assistent	D'on ve	Comentari / interès en el tema
Julio Silva Ridaó	Rupit	És estiuellant a Rupit des de fa 40 anys i des de fa un any resident permanent. La seva relació amb la cultura és com a usuari i interessat en el tema.
Joan Reixach	Tavertet	Usuari i aficionat a les arts i la cultura.
Sílvia Grau	Esquirol	Motivada amb promoure l'art i la cultura.
Ivan Germano	Vic / Esquirol	Tècnic de joventut de l'Ajuntament de l'Esquirol. En l'àmbit personal toca en diversos grups de música.
Bernat Riera	Esquirol	Té un estudi on fan classes i gravacions de música. Amb el seu alumnat sovint fan concerts per tot el Collsacabra.
Raimon Rovira	Esquirol	Usuari de la cultura.
Xevi Capdevila	Esquirol	Tècnic de cultura de l'Ajuntament de l'Esquirol. A nivell personal és músic, actor i té una promotora d'arts escèniques.

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la fórmula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

12:10h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

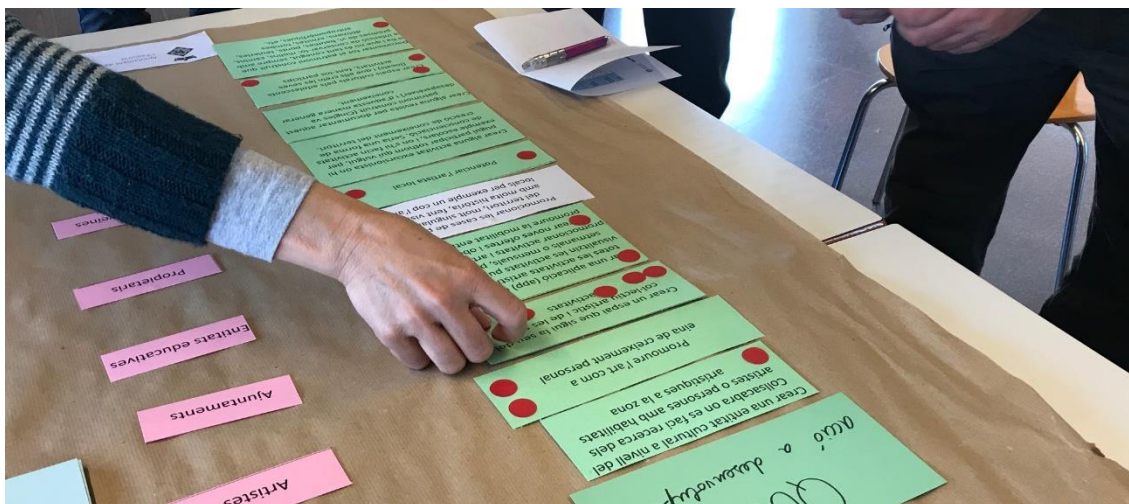
Es presenta la fitxa del projecte tractor sorgit del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt a l'ordre del dia de la sessió.

Fitxa del projecte tractor a concretar durant la reunió:

Títol	L'art és cultura, la cultura és vida Espais per a la producció artística al Collsacabra		
Punt del decàleg	3. Una oferta cultural i un patrimoni material i immaterial vius i a l'abast de tothom	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Divulgar la cultura popular del Collsacabra per desenvolupar més el sentit d'identitat del territori Crear més activitats culturals i artístiques per a tots els públics Potenciar la conservació del patrimoni cultural
Descripció	<p>Aquest projecte s'estructura en dos eixos:</p> <p><u>Impuls de les activitats artístiques i culturals:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Crear una entitat cultural que coordini a nivell del Collsacabra on es faci recerca dels artistes o persones amb habilitats artístiques de la zona. • Crear un espai (per exemple Can Quel, a l'Esquirol) que sigui la seu del col·lectiu artístic i de les seves activitats • Crear una aplicació (app) on es recullin totes les activitats artístiques on es visualitzin les activitats puntuals, fixes setmanals o mensuals, promoure i promocionar activitats i artistes, buscar i crear noves ofertes i obertures, i promoure la mobilitat entre pobles. • Potenciar l'artista local • Crear espais culturals pels adolescents (locals) i que ells creïn les seves activitats, fent-los participants • Promoure l'art com a eina de creixement personal <p><u>Conservació i difusió del patrimoni cultural:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Documentar tot el patrimoni construït que hi ha al territori i que no és tant conegut (no solament restes arqueològiques o els cingles, que és el més visitat), però sempre amb la intenció de conservar-lo: molins, camins, premses de vi, baumes, ponts, teuleries, dòlmens, ermites, tombes antropològiques, etc. • Crear alguna revista per poder documentar aquest patrimoni construït, ja que la revista Cingles va acabar desapareixent, i d'aquesta manera generar coneixement. • Promocionar les cases de pagès que hi ha al territori, molt singulars i amb molta història, fent visites locals per exemples un cop l'any. • Crear alguna mena d'activitat excursionista on hi pugui participar tothom qui vulgui, per exemples escolars, i on s'hi facin també activitats de conscienciació per respectar el territori. Seria una forma de creació de coneixement del territori. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Artistes • Veïns i propietaris • Entitats educatives 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Població local • Escoles – Treballs de Recerca
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • L'espai cultural i coordinador/s • Junta cultural representativa de col·lectius i pobles • Recursos econòmics, humans i naturals 		

12:20h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes verdes), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Crear un espai que sigui la seu del col·lectiu artístic i de les seves activitats	6
Crear espais culturals pels adolescents (locals) i que ells creïn les seves activitats, fent-los partícips.	5
Crear una entitat cultural a nivell del Collsacabra on es faci recerca dels artistes o persones amb habilitats artístiques a la zona	4
Crear una aplicació (app) on es recullin totes les activitats artístiques on es visualitzin les activitats puntuals, fixes setmanals o mensuals, promoure i promocionar activitats i artistes, buscar i crear noves ofertes i obertures, i promoure la mobilitat entre pobles.	3
Promoure l'art com a eina de creixement personal	3
Potenciar l'artista local	3
Documentar tot el patrimoni construït que hi ha i que no és tant conegut, sempre amb la intenció de conservar-lo: molins, camins, premses de vi, baumes, ponts, teuleries, dòlmens, ermites, tombes antropomòrfiques, etc.	2
Promocionar les cases de pagès del territori, molt singulars i amb molta història, fent visites locals per exemple un cop l'any	1
Crear alguna activitat excursionista on hi puguem participar tothom qui vulgui, per exemple escolars, i on s'hi facin activitats de conscienciació. Seria una forma de creació de coneixement del territori.	1
Crear alguna revista per documentar aquest patrimoni construït (Cingles va desaparèixer) i d'aquesta manera generar coneixement.	0

Es decideix que l'objectiu de totes les accions i del propi grup de treball és "**Potenciar l'artista local**". Les propostes resultants de la dinàmica són:

5. Crear un espai que sigui la seu del col·lectiu artístic del Collsacabra i de les seves activitats a l'Esquirol

És molt important tenir un espai físic per activitats culturals a la zona, com a eina pels artistes (espai de producció i exhibició) i punt de trobada on es generen sinèrgies. El Collsacabra actualment compta amb aquests espais on es fa cultura i que es poden seguir aprofitant:

- **Espai Joan Font a Rupit.** Nou, polivalent i molt preparat, tot i que no s'hi poden fer 2 activitats alhora (no compta amb diversos espais separats). Encara es pot aprofitar més, ja que hi ha horaris on no hi ha activitat.
- **Sala petita municipal a Tavertet.** S'hi han fet molts concerts i caben unes 50 persones.
- **Bar la Coope a L'Esquirol.** És un espai privat i té dificultats de condicionament i per traslladar-hi el material.
- **Les Antiques Escoles de Cantonigròs.** S'hi ha fet actuacions però no és un lloc que es consideri adequat.

On falta aquest espai físic és a l'Esquirol, ja que a Rupit, Tavertet ja tenen espais que funcionen i a més L'Esquirol és força central al Collsacabra. Per les característiques del poble, hauria de ser un espai polivalent (amb escenari, grades plegables...) i obert a tots els públics. També podria fer la funció d'espai cultural per adolescents.

Es valoren possibles espais:

- c) **Can Quel**, una fàbrica propietat d'uns 4 o 5 socis privats que primer s'hauria d'adquirir per part de l'Ajuntament i després s'hauria de rehabilitar en la seva totalitat, segurament amb inversió pública i ajuts d'ens supramunicipals. El punt feble és que es troba una mica apartat del nucli i les exhibicions allà no atraurien gent fàcilment.
- d) Un espai més cèntric a l'Esquirol podria ubicar-se al solar de **La Serradora**. Caldria que l'Ajuntament adquirís el terreny i construir-hi un espai polivalent per 200-250 persones màxim, ben equipat i amb diverses sales per poder fer-hi diferents activitats a la vegada.
- e) També es planteja l'**església**, ja que té les mides adequades per ser un auditori i es troba al centre de l'Esquirol, però caldria expropiar-la i és difícil de fer-ne el manteniment.

La feina és quasi tota dels Ajuntaments i d'ens supramunicipals que aportin diners i això preocupa, perquè no es pot avançar sense finançament.

Com a exemples de referència es posa [Can Costa i Font](#), a Taradell, antiga fàbrica rehabilitada que des de fa 20 anys que ha fet revifar la cultura al municipi, i [La Canal a Tona](#), un espai polivalent amb grades plegables.

6. Crear el Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra

Es proposa crear el Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra, una entitat cultural, provisionalment sense constituir-la jurídicament, que agrupi els diversos artistes i usuaris de la cultura del Collsacabra. Aquest consell hauria de recollir les necessitats i projectes que els membres vulguin impulsar, però es planteja d'entrada que puguin:

- Fer pressió i centralitzar la demanda d'un espai polivalent per la cultura a l'Esquirol, com a grup amb una massa crítica d'artistes i usuaris. Caldria tenir algú de representant i que pugui fer d'interlocutor amb els ajuntaments en nom de l'entitat. En aquest cas, com a representant dels músics es proposa en Bernat Riera.
- Coordinar i gestionar l'agenda cultural del Collsacabra, per augmentar la difusió dels esdeveniments, que les activitats no es trepitgin i unificar la línia d'activitats (què es fa i per què). En Bernat comenta que té 6 grups d'alumnes de música i que es podrien fer concerts cada setmana si es vol.
- Liderar activitats culturals i per exemple generar propostes associades al patrimoni cultural per al veïnat i per a turistes.
- Conèixer millor la realitat i fer aflorar realitats i necessitats envers la cultura i les arts.

En aquest cas l'Ajuntament podria actuar com a impulsor del Consell, fent que els diferents agents es puguin trobar i/o ajudar-los a trobar subvencions, entre altres.

A la Vall del Ges s'està fent una iniciativa similar, generant un cens de contactes, fent una enviada d'informació del que es pretén fer (a gent relacionada amb cultura) i actualment s'està recollint qui voldria formar part de l'entitat.

A l'Esquirol s'havia fet un grup de cultura ("Un cop al mes") anys enrere que va durar poc.

7. Crear una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra

Per tenir una agenda cultural compartida i virtual, es poden utilitzar canals ja existents per fer difusió de les activitats de la resta de municipis o es pot crear un canal nou per difondre una agenda unificada.

3. **Aprofitar canals ja existents.** Hi ha grups de whatsapp informatius, unidireccionals i municipals a Rupit i a Tavertet. A l'Esquirol s'ha creat una

aplicació (activa però encara no s'ha fet difusió) que serveix per informar i per recollir instàncies i comentaris sobre la vida al poble, de manera que la comunicació sigui bidireccional. En aquests grups es podrien difondre les iniciatives culturals dels altres municipis i enllaçar-hi les webs.

4. Si es vol establir un **nou canal específic per a la cultura** es podria fer una cosa similar a l'Agenda que hi ha a l'[Esquirol](#) o Rupit, però connectant tots els municipis del Collsacabra. Es proposa també fer servir xarxes socials (whatsapp o altres) i en tot cas a les publicacions enllaçar-hi la web de referència. En aquest cas els tècnics municipals haurien d'avisar de les activitats culturals (diversos administradors del canal) i en general el Consell de les Arts seria l'encarregat de la gestió del canal. No convé que el canal sigui una app, ja que obliga a que els interessats la descarreguin i resulta feixuc.

La proposta de crear alguna revista per documentar el patrimoni construït (en la línia de Cingles) es podria fer en forma de revista digital i vincular-se a aquest nou canal.

8. Agrupar o "mancomunar" iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra

Partint de la base que el turisme, en la justa mesura, pot potenciar la cultura, es proposa expandir les propostes turístiques/artístiques associades al patrimoni cultural que es fan en algun nucli del Collsacabra i crear-ne altres comuns. Es posen de relleu algunes iniciatives públiques i privades existents:

- El Museu de la Vida Rural de la Masia el Torrent, a Rupit (teatralització). Es pot replicar amb grups de teatre al diversos nuclis en masies, comptant amb els propietaris i els artistes i donar-hi forma de cicle.
- De manera similar la Generalitat ha impulsat la campanya "benvinguts a pagès", que vol donar visibilitat a les cases rurals, de colònies, etc. que ofereixen activitats a l'àmbit rural, normalment dirigides a famílies urbanites. No té el mateix valor cultural i artístic que l'altra iniciativa però funciona molt bé i es podria adaptar.
- Farm Lab a Rupit, iniciativa privada consistent en una mostra oberta de com es pot potenciar la vida de pagès amb les noves tecnologies.
- Mas El Pinós a Rupit
- Concerts i iniciatives culturals com el so de les pedres en escenaris patrimonials com la Foradada, la Pollancreda, Sant Martí de Sescorts...
- Projeccions de cinema a Tavertet

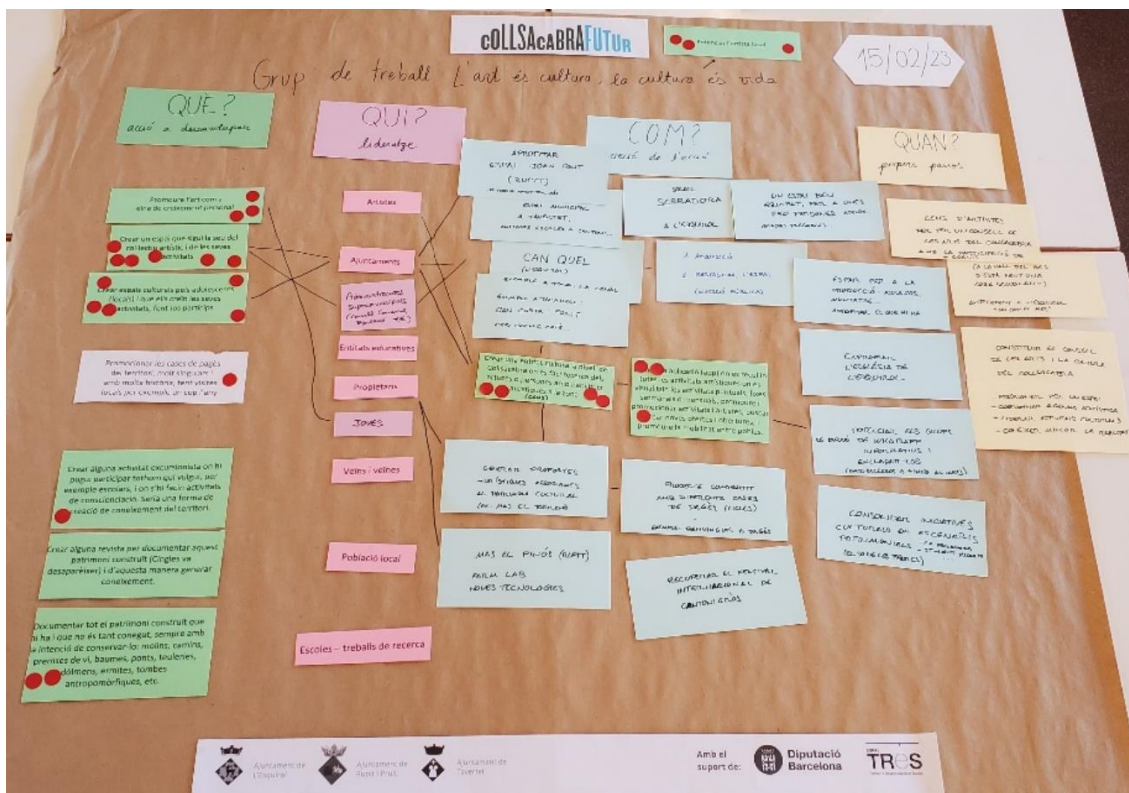
Es valora que si les iniciatives existents estiguessin "mancomunades" funcionarien molt millor i es proposa que la gestió cultural pugui estar mancomunada entre els Ajuntaments.

En quant a les noves iniciatives, s'apunta que s'han d'acotar en el temps per a que funcionin a nivell de publicitat (per exemple a un trimestre) i que es poden estructurar

com a cicles. Es proposa que pugui haver una ruta dels bandolers (cova dels bandolers) o recuperar el Festival Internacional de Música i Dansa de Cantonigrós, on acabava havent actuacions a tot el Collsacabra i dinamitzava la comunitat, però que caldrà replantejar i actualitzar per a que sigui atractiu i útil.

9. Potenciar l'art com a eina de creixement personal en joves

Les arts poden ser una eina pel creixement personal dels joves i caldria treballar-les amb ells. En aquest cas una entitat seria important per a que les propostes surtin de la pròpia necessitat del col·lectiu i agrupar les demandes.

Panell resultant de la sessió de treball

13:15h Conclusió i propers passos

Com a propers passos es recullen algunes accions a impulsar a continuació de la sessió:

- Fer un **cens d'artistes a cada nucli** (l'Esquirol, Cantoni, Rupit i Tàvertet).
 - En Bernat aporta músics del Collsacabra (grup de whatsapp)
 - En Xevi aporta els grups de dansa i teatre de l'Esquirol (i Cantoni?)
 - En Julio pot fer recerca sobre els artistes de Rupit

- En Joan pot fer recerca sobre els artistes de Tavertet.
- Una vegada fet el cens, caldria convocar una trobada o enviar informació i constituir informalment el Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra.

També es recullen detalls organitzatius del grup de treball:

El grup es vol continuar reunint més endavant per fer seguiment de l'avenç de les accions, de fet es proposa que la propera trobada sigui la constitució del Consell de les Arts del Collsacabra, on puguin sortir representats i grups de treball.

S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

13:30h Final de la reunió

Grup de treball: Pobles més amables i accessibles

Reunió 1 del Grup de treball

Lloc: Antiques Escoles de Cantonigròs (c. Montcau)

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar l'impuls de la xarxa d'acompanyament per a les cures i el suport mutu i la creació d'un programa d'intervencions per millorar l'accessibilitat i els serveis als pobles
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

17:00h	Benvinguda i roda de presentacions
17:10h	Presentació dels projectes tractor resultants del procés participatiu de 2022
17:20h	Torn obert de preguntes, comentaris, etc.
17:30h	Itinerari participatiu per Cantonigròs (veure mapa més avall)
18:00h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
18:45h	Conclusió i propers passos
19:00h	Final de la reunió

Acta de la reunió

17:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants poden dir el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc.

COLLSACABRAFUTUR

Els assistents van ser:

Assistent	D'on ve	Comentari / interès en el tema
Maria Rovira	Montdois	Viu des de fa poc a la zona (Masia de Montdois). Sent molta estima, entusiasme i empatia estar en aquest territori i poder-lo ajudar.
Julio Silva	Rupit	És petit empresari tot i que ho esta deixant.
Eudald Roca	Manlleu	Viu a Manlleu des de fa 25 anys i ha anat participant en diverses activitats. Li interessa tant pels seus fills (estudis) com per ell.
Xavier Montesinos	Rupit	Viu a Rupit des de fa 40 anys i, durant aquesta etapa, ha anat patint diverses dificultats d'accessibilitat, treball, habitatge, transport, entre altres. Sempre ha estat implicat en el territori.
Alba Molas	Cantonigròs	Va passar els estius a Cantonigròs i des de fa anys que hi resideix. Fa uns 10 o 11 anys que treballa a l'Ajuntament de l'Esquirol. Creu que des de la seva experiència pot aportar i pensa que el Collsacabra ha de tindre tots els serveis.

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la formula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

17:10h

Presentació dels projectes tractor resultants del procés participatiu de 2022

Es presenten les fitxes dels projectes tractors sorgits del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt a l'ordre del dia de la sessió.

Fitxes dels projectes tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Educació, salut i suport comunitari Xarxa d'acompanyament per a les cures del Collsacabra		
Punt del decàleg	2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones	Objectius	Donar atenció domiciliària a persones de totes les edats (sobretot gent gran) que viuen soles o amb necessitats puntuals.
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Crear una xarxa de voluntariat o de suport mutu on participaria la gent gran i voluntaris per fer front als problemes de dependència que tenen els habitants, sobretot d'edat avançada, i solucionar-los: solitud, ajuda de tasques, passejades, compres, anar al banc, etc. • Aquesta xarxa es podria organitzar a través d'un grup de WhatsApp o Telegram, que permeti canalitzar la demanda i oferta de suport. <p>Aquest projecte es complementaria amb altres accions per al benestar social:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millorar el cablejat elèctric i el servei de telèfon a partir d'empreses com Endesa per solucionar els talls de llum i problemes generals de llum • Millorar el servei de sanitat sobretot a Rupit, Cantonigròs i Tavertet • Disposar de més serveis bancaris (caixers a tots els pobles) • Impulsar espais de punt de trobada habilitant espais i millorant els serveis • Millorar l'escolarització primària i secundària amb menjadors ben habilitats i millorant el transport per accedir a les escoles, i dur a terme un institut ben planificat 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Generalitat de Catalunya: Departaments d'Ensenyament, Sanitat i Benestar Social • Ajuntaments • Ciutadania organitzada 	Destinatari s	<ul style="list-style-type: none"> • Gent gran • Conjunt de la població
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Tècnic/a per estructurar i organitzar la xarxa de suport, resoldre dubtes, conflictes... • Inversions de millora urbana 		
Notes	Els pobles del Collsacabra ja disposen de grups de veïns i veïnes per a diversos objectius: comunicació municipal, compartir cotxe...		

Títol	Collsacabra accessible Programa d'intervencions per millorar l'accessibilitat a la via pública		
Punt del decàleg	4. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones	Objectius	Millorar l'accessibilitat i la seguretat dels vianants als pobles Millorar els serveis, l'enllumenat i el mobiliari urbà dels pobles.
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Fer un accés o més a la part residencial del Pedró, descongestionar la resta del poble de l'Esquirol o bé per la Bortrana o bé per Can Gall • Fer una part peatonal amb arbrat i jardins a l'Esquirol: ajuntament, església, C/St Bartomeu, amb només accés per als veïns. Així també es solucionarien els problemes de convivència entre les persones que estan als bars i els vehicles, entre d'altres. • Per un nou aparcament (davant l'Hostal) – urbanització de darrera l'església a l'Esquirol, i per mobilitat reduïda a l'Hort del Rector, per així donar accés a la residència i al CAP • Millorar les voreres i l'asfaltat a l'Esquirol i Cantonigròs • Soterrar i protegir el cablejat a l'Esquirol i Cantonigròs • Rampa a l'església de Rupit • Fer un sentit únic de les dues entrades del poble que hi ha, sobretot a l'Esquirol i a Rupit 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Diputació de Barcelona 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Conjunt de la ciutadania
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Inversions públiques per a les millores. 		
Notes			

17:20h Torn obert de preguntes, comentaris, etc.

A partir de la roda de presentacions van sorgir diversos comentaris i pensaments de cadascun dels participants:

- Pensen que la temàtica de salut i benestar és molt important i transversal. A més, també es va comentar que una de les conseqüències de la pandèmia de la covid-19 és que moltes famílies i jovent s'han quedat al Collsacabra i que s'han adonat que viure en aquest territori és guanyar qualitat de vida.
- És necessària la figura de coordinació capaç d'acostar als pobles ja que hi ha una mancança de comunicació entre ells.
- Cada realitat local té unes condicions determinades. És molt diferent la realitat en els nuclis urbans, que en els disseminats o els habitatges aïllats.
- Rehabilitar el camí de Santa Llúcia a Can Comes. Donar sortides d'emergències de camins. Posar una barrera en camins que poden ser conflictius per evitar

COLLSACABRAFUTUR

plantacions de marihuana, motos, quads, autocaravanes, etc. Fer una bona gestió de camins.

- Hi ha molta destrossa quan es descobreixen nous camins i es massifiquen.
- Als municipis falten espais per trobar-se.
- L'Esquirol fa de capital, s'ha d'acceptar aquesta centralitat per poder mancomunar serveis a la resta dels municipis.
- Creació de "zones blanques". Mirar zones sense cobertura de telefonia mòbil per a persones que volen desconectar o millorar la seva salut. Es una manera d'atraure gent.

17:30h Itinerari participatiu per Cantonigròs (veure mapa més avall)

Es va dur a terme un itinerari a peu per Cantonigròs amb l'objectiu de veure, localitzar, comentar i debatre certs aspectes de l'accessibilitat al poble. L'itinerari està representat en el mapa següent.

Recorregut de l'itinerari participatiu:

En primer lloc, al passar pel primer tram de l'itinerari es va parlar sobre la necessitat de convertir el carrer Major en plataforma única ja que l'amplada del carrer no permet fer voreres accessibles i, les que hi ha actualment, es troben degradades. Amb aquesta actuació s'aconseguiria pacificar aquest espai.

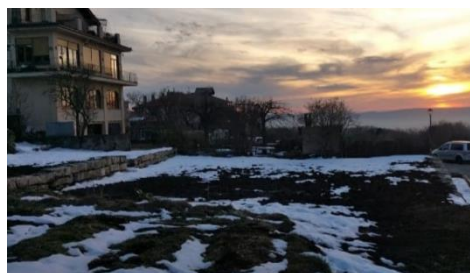
Més endavant es va parlar sobre el cablejat i es va arribar a la conclusió que seria millor que aquest estigués soterrat ja que seria més segur i crearia menys contaminació i menys impacte visual. Aquesta acció l'haurien de dur a terme les companyies.

En tercer lloc, es va exposar la necessitat de treure els cotxes del nucli urbà per tal de pacificar i naturalitzar els carrers, aquesta acció es pot aconseguir mitjançant la creació de pàrquings. Hi ha diversos espais que podrien fer aquesta funció. Un exemple d'aquest espai és al c. Major 26-46. A més, al llarg de la proposta, es va comentar el desig d'alguns dels participants que els infants puguin tornar a sortir al carrer a jugar, si hi ha menys cotxes circulant pel carrer.

Al final del recorregut es va arribar a una zona amb horts urbans per a ús comunitari. Aquest és un espai de trobada on els habitants poden llogar una parcel·la i només els hi és permès cultivar de manera 100% ecològica.

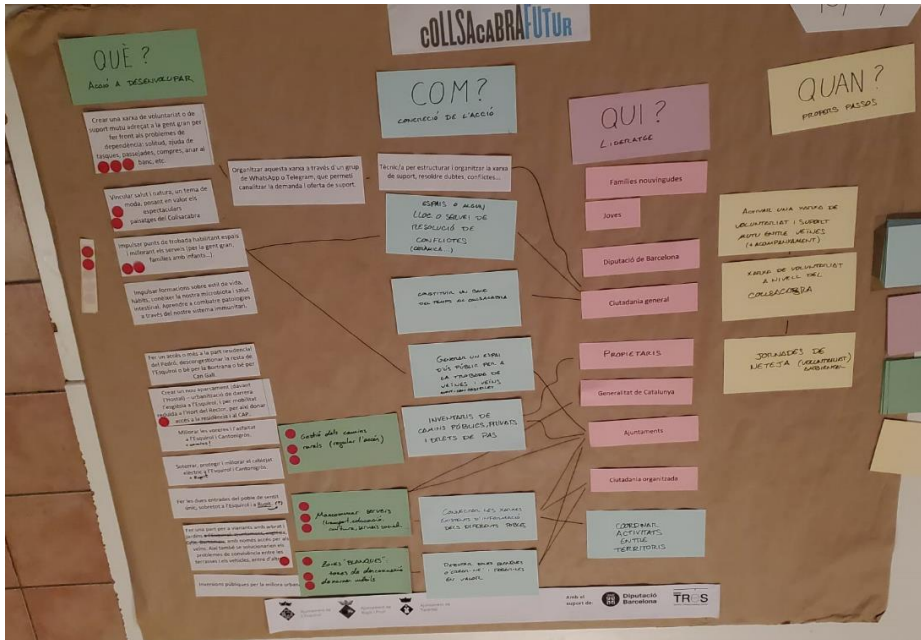

18:00h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes blanques), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Crear una xarxa de voluntariat o de suport mutu adreçat a la gent gran per fer front als problemes de dependència: solitud, ajuda de tasques, passejades, compres, anar al banc, etc.	3
Gestió de camins rurals (regular l'accés)	3
Mancomunar serveis (transport, educació, cultura, serveis socials...).	3
Creació de zones "blanques": zones de desconnexió de xarxes mòbils.	3
Vincular salut i natura, un tema de moda, posant en valor els espectaculars paisatges del Collsacabra.	2
Impulsar punts de trobada habilitant espais i millorant els serveis (per a la gent gran, famílies amb infants...).	2
Fer una part per a vianants amb arbrat i jardins amb només accés per als veïns. Així també se solucionarien els problemes de convivència entre les terrasses i els vehicles, entre altres.	1
Crear un nou aparcament (davant l'Hostal) – urbanització de darrere l'església a l'Esquirol, i per mobilitat reduïda a l'Hort del Rector, per així donar accés a la residència i al CAP.	1
Impulsar formacions sobre l'estil de vida, hàbits, conèixer la nostre microbiota i salut intestinal. Aprendre a combatre patologies a través del nostre sistema immunitari.	0
Fer un accés o més a la part residencial del Pedró, descongestionar la resta de l'Esquirol o bé per la Bortrana o bé per Can Gall.	0
Millorar les voreres i l'asfalt a l'Esquirol i Cantonigròs.	0
Soterrar, protegir i millorar el cablejat elèctric a l'Esquirol, Cantonigròs i Rupit.	0
Fer les dues entrades del poble de sentit únic, sobretot a l'esquirol i a Rupit.	0
Inversions públiques per a la millora urbana	0

A continuació es mostren els resultats de la dinàmica en forma de fitxes que recullen la concreció de les accions a partir de les aportacions i comentaris dels participants:

Crear un banc del temps

Un banc de temps és una eina comunitària d'intercanvi de temps, que imita el funcionament d'un banc, però allò que es presta i es rep és temps dedicat al servei de les persones. L'objectiu d'aquest és la creació d'una xarxa d'ajuda mútua i reforçar els llaços comunitaris dels municipis. Aquests espais són de sociabilitat i d'intercanvi d'habilitats, coneixements i serveis. Per tant, es basa en l'intercanvi de temps per altres coses. Aquests normalment funcionen quan l'economia és escassa.

Agrupar les xarxes d'ajuda del Collsacabra

Si es vol fer un Collsacabra unit, cal connectar les xarxes existents i, més endavant, crear i connectar noves.

A més, convindria fer una mancomunitat de serveis dut a terme pels Ajuntaments. Una altra manera d'aconseguir aquesta proposta és dur a terme alguna activitat per connectar els pobles. Aquesta activitat ha d'estar ben promocionada per tal que arribi a tothom. Per exemple, fer jornades per netejar i recollir escombraries en el territori. A partir d'aquí, es pot crear un concurs (qui recull més brossa, qui recull la brossa més estranya...) o alguna activitat.

Aprofitar els espais municipals que es trobin tancats per donar un ús d'espais de trobada. A Rupit no n'hi ha cap de dilluns a divendres.

Fer xarxa entre els diferents membres dels demés grups de treball.

Per últim, es proposa crear una aplicació o pàgina web de tota la zona del Collsacabra amb l'objectiu de promocionar activitats i mantenir-se connectats.

Actualment a Cantonigròs hi ha una associació de veïns i a Rupit una associació a nivell municipal.

Crear un espai de resolució de conflictes

Creació d'un espai per a la resolució de conflictes i per poder parlar de diferents aspectes. Es pot fer a través d'un voluntariat. A l'Esquirol hi ha problemes amb el jovent i a Rupit, tot i que hi ha una bona convivència, es donen casos puntuals. Això pot ser donat per la diferència de cultures entre les diverses generacions. És important implicar als joves. Parlar amb ells a través d'una persona que faci la funció de mediatora.

Gestió de camins

Posar algun obstacle als camins o mirar de fer alguna regulació per evitar un ús inapropiat i la massificació. Dur a terme un inventari de camins públics, privats i de dret de pas. En aquesta proposta intervenen els propietaris dels espais i l'Ajuntament.

Creació d'una xarxa de voluntariat

Anteriorment existia una xarxa de voluntariat però s'ha perdut. Aquesta acció l'hauria d'emprendre la ciutadania voluntària amb empena i ganes de participar i ajudar a tirar-ho endavant. El voluntariat a la zona del Collsacabra és reactiu i l'acompanyament és automàtic, sempre hi ha ajuda mútua. Aquesta acció es pot dur a terme a escala de tot el Collsacabra.

18:45h Conclusió i propers passos

El primer pas acordat pel Grup de Treball ha estat impulsar una xarxa de voluntariat o de suport mutu a nivell del conjunt del Collsacabra, a partir de les iniciatives ja existents en diversos nuclis.

Hi ha voluntat per dur a terme aquestes accions i continuar amb les reunions per poder millorar el territori.

S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

19:00h Final de la reunió

Grup de treball: Collsacabra autosuficient

Reunió 1 del Grup de treball

Lloc: Reunió via zoom

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar propostes per al foment de les energies renovables al Collsacabra.
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

19:00h	Benvinguda i roda de presentacions
19:10h	Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022
19:20h	Torn obert de preguntes, comentaris, etc.
19:30h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
20:15h	Conclusió i propers passos
20:30h	Final de la reunió

Acta de la reunió:

19:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

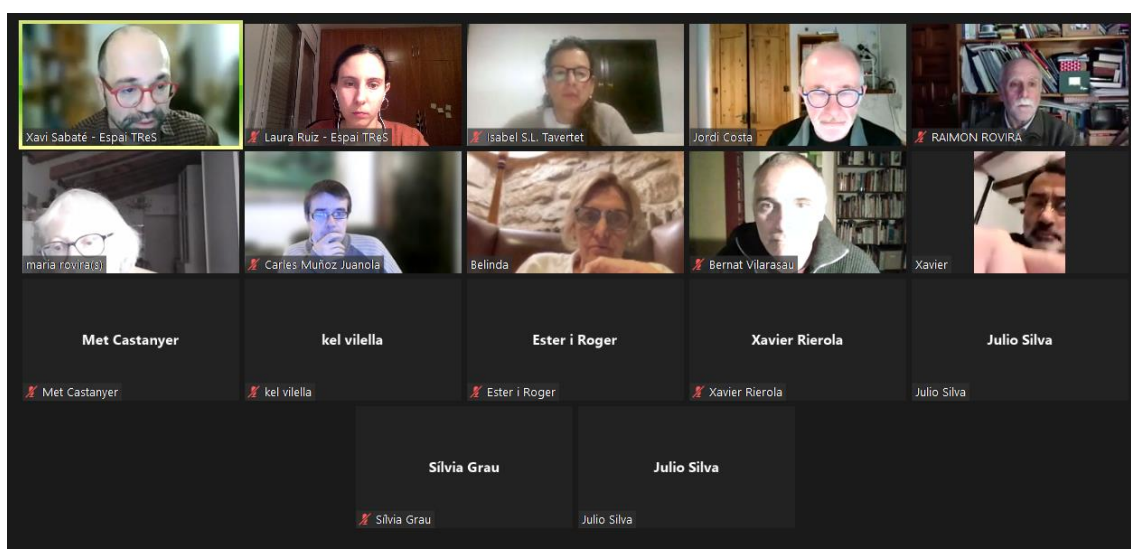
Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants diuen el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc.

Els assistents van ser:

Assistent	Lloc de connexió
Met Castanyer	L'Esquirol
Raimon Rovira	L'Esquirol
Jordi Costa	Cantonigròs (connectat des de Sabadell)

COLLSACABRAFUTUR

Isabel Maria Sanchez	Tavertet
Xavier Rierola	L'Esquirol
Maria Rovira	Montdois
Bernat Buscà	Tavertet (connectat des de Mataró)
Julio Silva	Rupit
Ester Alvarez	L'Esquirol
Carles Muñoz	Rupit
Belinda Parris	Tavertet
Bernat Vilarasau	L'Esquirol
Xavier Montesinos	Rupit

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la formula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

19:10h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

Es presenta la fitxa del projecte tractor sorgit del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt amb l'ordre del dia de la sessió.

Fitxa del projecte tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Collsacabra autosuficient Incentius per al foment de les energies renovables		
Punt del decàleg	1. Uns pobles autosuficients i eficients energèticament	Objectius	Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques. • Instal·lar plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar). A Tavertet, es podrien posar fora del poble o al Pla del Castell, encara que aquest últim s'hauria de mirar si és possible per normativa. El model de gestió hauria de ser una cooperativa. • Modificar la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis. • Instal·lar llums eficients amb sensor. No gastar diners amb llums d'alt consum energètic. • Ser un territori sense contaminació lumínica, i que serveixi de model per altres territoris. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Veïns i veïnes 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Tots els veïns que ho desitgin
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Inversió en instal·lacions fotovoltaïques 		

19:20h Torn obert de preguntes, comentaris, etc.

En Met Castanyer i en Bernat Vilarasau són membres impulsors de la **Comunitat Energètica Local (CEL) de l'Esquirol**. Després de diverses reunions amb el Consell Comarcal i l'Ajuntament de l'Esquirol, aprofitant un ajut *Next Generation* (inversió europea) es va veure la possibilitat que a la teulada del **pavelló de l'Esquirol** es poguessin instal·lar **plaques solars** per l'autoconsum de l'equipament. L'excedent es destinarà a una comunitat energètica de tot el poble, tenint en compte la distància legal de 2km de radi i tot el veïnat que s'hi vulgui apuntar podria gaudir d'aquesta producció. Actualment els 10 socis fundadors ja han constituït formalment com a la **Cooperativa Collsacabra Verd** i estan esperant el seu NIF. Una vegada acabat el procés administratiu caldria parlar de com es gestionarà el projecte econòmicament. La gestió legal i administrativa es faria a través de la cooperativa de 2n grau [Osona Energia](#) que faria el suport. En aquest cas l'Ajuntament ja havia demanat fons europeus i per tant només cal fer un conveni amb la comunitat. Les plaques arribaran durant 2023, però l'Ajuntament i la cooperativa segueixen avançant de mentre. Si tot va bé, es proposaria que l'Ajuntament cedís més espais per ampliar la producció. La cooperativa farà una reunió properament per obrir la participació a tot el veïnat.

En Julio comenta que a Rupit també estan en procés de fer una CEL, però encara estan més a l'inici que a l'Esquirol, ja que per exemple a Rupit no es poden usar teulades per la producció d'energia. Han fet alguna reunió i ja estan en contacte els veïns interessats.

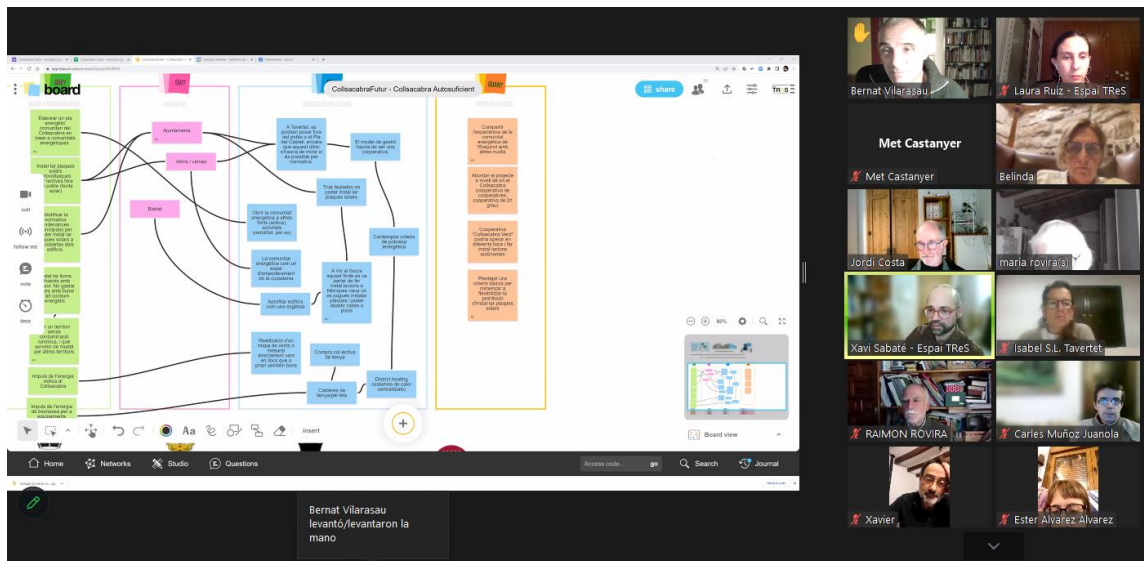
La Belinda proposa tenir en compte també l'energia eòlica i la Maria també esmenta la biomassa. S'afegeixen ambdues com a noves propostes d'acció.

19:30h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell (accés aquí: <https://app.klaxoon.com/join/HA28DVJ>) per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa és fer una priorització de les accions (targetes verdes), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Instal·lar llums eficients amb sensor. No gastar diners amb llums d'alt consum energètic.	3
Instal·lar plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar).	3
Modificar la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis.	2
Elaborar un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques.	2
Ser un territori sense contaminació lumínica, i que serveixi de model per altre territoris.	1
Impuls de l'energia de biomassa per a equipaments públics	1
Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra	0

En totes les propostes s'acorda tenir present la pobresa energètica per facilitar energia econòmica a persones amb vulnerabilitat. També s'estableix que cal abordar el projecte d'autosuficiència a nivell de tot el Collsacabra, si cal agrupant les cooperatives que hi hagi al territori.

Les propostes resultants de la dinàmica són:

10. Instal·lar llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic

El canvi a enllumenat públic eficient és una acció de menor envergadura i possible a curt termini, que ajudaria a reduir el consum energètic. A més, la nova il·luminació pot contribuir a la reducció de la contaminació lumínica.

Es proposa fer servir sensors de moviment que encenguin o apaguin els fanals o que regulin la intensitat dels llums, en cas que per normativa calgui una il·luminació permanent de la via pública.

A l'Esquirol per exemple falta il·luminació de baix consum i hi ha forces llocs al Collsacabra on encara hi ha contaminació lumínica.

El casc urbà de Rupit ja té il·luminació de baix consum i que no contribueix a la contaminació lumínica.

11. Instal·lar plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)

A Rupit i a Tavertet no es poden fer servir les teulades per normativa municipal (per patrimoni i estètica), i caldria fer un hort solar fora del nucli del poble mentre no es pugui modificar la normativa. A Rupit s'ha debatut sobre la normativa, contraposant transició energètica i estètica, i de moment sembla que la normativa es mantindrà i per tant, fer horta solar seria una solució. El grup que està impulsant la comunitat energètica de Rupit amb el suport de l'Ajuntament i el Consell Comarcal d'Osona està valorant aquesta opció.

A Tavertet també es proposa fer servir el Pla del Castell per a la instal·lació en terreny, tot i que caldria comprovar la normativa respecte a aquest espai. En general es valora que s'utilitzin terrenys més amagats o més "lletjos", en zones ben orientades i que no s'utilitzin per l'agricultura.

Es considera que qualsevol instal·lació hauria de ser gestionada per una cooperativa en forma de comunitat energètica i tenir en compte criteris de pobresa energètica. La cooperativa podria ser la mateixa de l'Esquirol, ja que una cooperativa pot gestionar diverses instal·lacions, o una de diferent.

12. Modificar la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis

Pels membres del GT, la crisi energètica i emergència climàtica justifica modificar la normativa referent a les teulades de Rupit i Tavertet. Es podria modificar de manera que es puguin posar plaques fotovoltaïques en edificis que no tinguin cobertes tan maques o que estiguin més amagats. Per exemple a Rupit s'ha vist que hi ha unes naus fora de nucli que es podrien utilitzar. En general, les instal·lacions en fàbriques o naus per abastir cases o pisos són una recomanació. També es proposa aprofitar edificis com una església del Bisbat.

Actualment hi ha plaques de colors i textures i que es mimetitzen més amb l'arquitectura, fins i tot hi ha plaques amb forma de teula tradicional, tot i que pel moment no són tan eficients com les tradicionals. En aquest sentit es podria treballar amb els fabricants de plaques per poder combinar el patrimoni i l'autorització de fotovoltaïques poc visibles.

13. Elaborar un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques

En general es vol vehicular les propostes d'autosuficiència energètica a través de Comunitats Energètiques Locals (CEL) com a eina popular per vincular diferents propostes d'energies renovables, reduint la dependència dels combustibles fòssils i empoderant la ciutadania, que per mitjà de juntes o assemblees pot prendre decisions sobre la gestió de la seva energia.

En aquest sentit es proposa obrir les comunitats energètiques a altres fonts d'energia (com l'eòlica) o a altres usos com la càrrega de vehicles elèctrics per la mobilitat al Collsacabra. En aquest cas, la cooperativa Collsacabra Verd contempla aquesta opció als seus estatuts.

14. Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics

Es proposa fer ús d'altres energies renovables com la biomassa en espais municipals i fins i tot en domicilis. En concret a Montdois hi ha molt d'eucaliptus, una espècie agressiva per l'entorn i que es podria fer servir com a biomassa per a calefacció per contribuir tant a la gestió del territori com a la transició energètica.

En aquest cas el Consell Comarcal d'Osona té present l'aprofitament de biomassa com a opció per obtenir energia renovable, així com també la compra col·lectiva de llenya o altres. A més, la intenció de la cooperativa Collsacabra Verd és anar més enllà de l'energia solar, de manera que la iniciativa també es podria dur a terme a través de la cooperativa.

D'altra banda es podria estudiar la viabilitat de fer la instal·lació de calefacció per canonada, tipus *district heating*, com es va proposar a la Fira de l'energia de Vic. Es podria canviar de caldera de gasoil a aerotèrnia o geotèrnia per fer-ho renovable. El sistema està molt estès al nord d'Europa i consisteix a tenir una calefacció centralitzada amb canonades que distribueixen aigua a temperatura a uns 14°C als edificis. S'aprofita com a font de calor per retroalimentar el sistema amb baix cost energètic i al arribar als domicilis només cal escalfar molt poc, de 14°C fins a la temperatura que es necessiti, generant un estalvi per a les famílies.

15. Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra

El grup valora interessant impulsar altres energies renovables a part de la fotovoltaica, per exemple l'eòlica. A la reunió de la cooperativa energètica de Rupit, es va parlar de l'eòlica i els tècnics del Consell Comarcal d'Osona van explicar que primer cal un mapa de vents del Collsacabra per poder plantejar una instal·lació eòlica. Es creu que una instal·lació eòlica pot comportar més complicacions tècniques i administratives que la solar, a l'hora de dur-ho a terme des de la ciutadania. També es dubta sobre l'impacte estètic.

D'altra banda les instal·lacions eòliques petites com la de l'Avenc de Tavertet no requereixen aquest mapa de vents. Van mesurar el vent en un punt específic durant 3 mesos per fer la instal·lació. Es veu viable fer aquestes mesures en punts molt concrets i que a priori semblin bons (per exemple a l'Esquirol no hi bufa gaire vent).

En cas de caldre un mapa de vents, no es veuria bé apostar per l'eòlica ja que el procés s'allargaria i podria atraure empreses foranes que vulguin explotar la instal·lació, allunyant-se de la voluntat popular d'autoconsum.

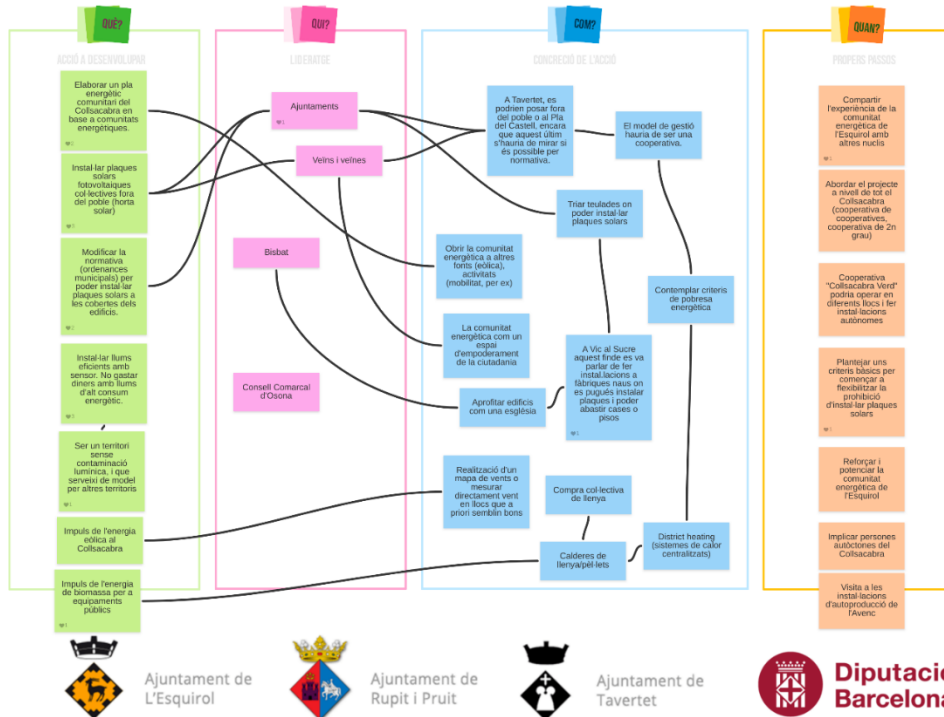
S'aclareix que les instal·lacions eòliques petites (i grans) no necessiten de forts vents, sinó tot el contrari (fixeu-vos que els antics de Roses sobre Sant Pere de Rodes s'han tret per poc eficients). Necessiten de vents suaus i constants i no tenen repercussió sobre les aus. Les aus, on si moren, és en xocar contra els vidres i no al molins que ells veuen com a grans arbres amb branques furioses i ni s'hi acosten.

COLLSACABRAFUTUR

Foment i incentivació de les energies renovables a través d'instal·lacions comunitàries i de l'eficiència energètica

Objectiu Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics

Panell interactiu, disponible a <https://app.klaxoon.com/join/HA28DVJ>

20:15h Conclusió i propers passos

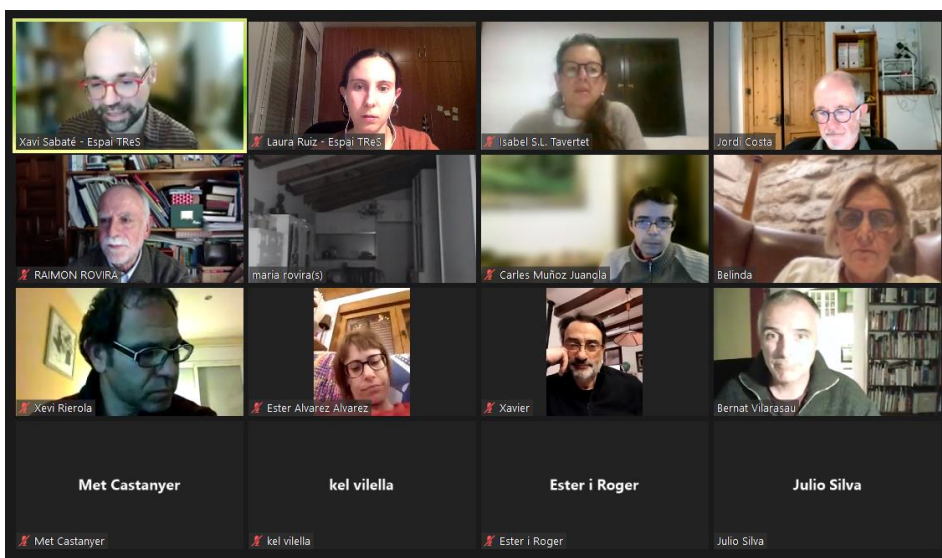
Es recullen algunes accions a impulsar de forma immediata:

- Compartir l'experiència de la comunitat energètica de l'Esquirol amb els altres nuclis i veure l'encaix amb les seves iniciatives (Cooperativa Collsacabra Verd).
- Reforçar i potenciar la comunitat energètica de l'Esquirol
- Plantear uns criteris bàsics per començar a flexibilitzar la prohibició d'instal·lar plaques solars a Rupit i Tavertet
- Belinda Parris ofereix visitar les instal·lacions d'autogeneració (solar i eòlica) de l'Avenc de Tavertet. Es podria aprofitar per fer la propera trobada del GT.

El grup es vol continuar reunint més endavant per fer seguiment de l'avenç de les accions proposades i de les iniciatives dels diferents municipis. La Cooperativa Collsacabra Verd (Met i Bernat Vilarasau), anirà explicant les actualitzacions del seu projecte de comunitat energètica a l'Esquirol. D'altra banda s'esmenta que cal implicar persones autòctones del

Collsacabra al grup de treball i al projecte. El grup té moltes ganes de traslladar les conclusions de la trobada als Ajuntaments per a que avancin les propostes.

S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

Annex Propostes recollides per correu electrònic, just després de la trobada

Propostes formulades per Belinda Parris, membre del grup de treball:

1. Utilitzar el compost dels veïns i restaurants per fer biogàs. Hi ha subvencions interessants per aquesta actuació i ajuda a pensar seriosament en el que llencem i trobar-li un nou ús.
2. Posar màquines a tots els pobles que recullin l'alumini en forma de llaunes i el plàstic (ampolles d'aigua). Donarien uns cèntims per cada unitat que tires. El que es recapta serviria per a la recollida porta a porta, que deu ser molt cara. Les màquines que recollirien alumini i plàstic em diuen que ja existeixen a Finlàndia. Els diners serien per qui tira la llauna o plàstic i això motivaria a no llençar llaunes de cervesa (que n'hi han entre Tavertet i Manlleu cada dia) per la finestra i els diners recollits serien a partir de la venda del que la màquina recull als punts de reciclatge. Potser seria més car el 'mai que l'enclusa', quasi segur, però no ens ha de desanimar, ja que s'ha de sumar que el públic farà content de 'recollida escombraries' i aprendrà a valorar el residu, que és l'objectiu, per aquest costat, i sobretot l'Ajuntament, entorn, animals del bosc, i els veïns sortirem guanyant en benestar i neteja.
3. Premiar els visitants que venen en transport públic, o les llançadores que es van proposar en el grup de turisme amb descomptes als pobles. Aquesta idea és més

per turisme però va lligat també en crear espais lliures de cotxes pels veïns i causar menys contaminació.

4. Subvencions per a veïns i establiments per canviar les finestres a doble vidre.
5. Crear aparcaments amb arbres a fi que els cotxes no s'escalfin a l'estiu, i així minvar l'energia que fan servir en aire acondicionat.
6. Premiar qui va en cotxe elèctric, sigui veí o visitant, amb unes tarifes baixes per recarregar, o descomptes en l'IBI o en l'ús de restaurants.
7. Promoure l'autoconsum de productes nostres, hort i cereals i carn eco per a la població que també ve al cas perquè és produir energia i consumir in situ a preus reals i justos per tothom i qualitat comprovable (proposta realitzada amb Isabel de Ca l'Isabel de Tavertet).

Grup de treball: Custodiem el Collsacabra

Reunió 1 del Grup de treball

Lloc: Ajuntament de Tavertet

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar l'impuls de la conservació i cura compartida del patrimoni natural i el paisatge
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

18:00h	Benvinguda i roda de presentacions
18:10h	Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022
18:30h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
19:45h	Conclusió i propers passos
20:00h	Final de la reunió

Acta de la reunió:

18:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

L'alcalde de Tavertet, Albert Prado, dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants poden dir el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc.

Els assistents van ser:

Assistent	D'on ve	Comentari / interès en el tema
Gerard Costa	L'Esquirol	Treballa a Anigami i han fet accions a la Foradada i al Morro de l'Abella per gestionar la massificació
Carlos Valero	Tavertet	Molt implicat a l'associacionisme cultural del Collsacabra (geganters, cinefòrum, ...)
Xavier Rierola	L'Esquirol	Molt vinculat al territori i al medi ambient.
Kiko Hernandez	L'Esquirol	Col·labora amb l'associació de comerciants de l'Esquirol. Recentment jubilat i vinculat al projecte Collsacabra Impuls, associació de comerciants de tot el Collsacabra.
Tammy Abey	Tavertet	Vinculada a Collsacabra Impuls i regidora de Tavertet.
Isabel M. Sanchez	Tavertet	Preocupada pel futur, que siguem conscients del que tenim i del que necessitem.
Lluís Manel Dorca	Rupit	Té curiositat pel funcionament dels grups de treball.
Emilià Comerma	Rupit	Té un allotjament rural i està vinculat a Collsacabra Impuls, motivat per aixecar el territori.
Julio Silva	Rupit	Estiuejant des de 40 anys a Rupit on té casa des de fa 1 any. Al maig presenta candidatura per l'alcaldia de Rupit.

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la fórmula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

18:10h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

Es presenta la fitxa del projecte tractor sorgit del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt a l'ordre del dia de la sessió.

Fitxa del projecte tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Custodiem el Collsacabra Conservació i cura compartida del patrimoni natural i el paisatge		
Punt del decàleg	<ol style="list-style-type: none"> Un patrimoni natural i un paisatge cuidats i pròspers, per al benestar de tothom Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable 	Objectius	<p>Promoure l'educació ambiental al Collsacabra</p> <p>Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge, especialment pel que fa a la conservació dels rius i rieres</p> <p>Regular la massificació turística per aconseguir un turisme sostenible</p>
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental, tant entre la població escolar com adulta, per fomentar actituds de respecte, compromís i responsabilitat vers el territori. Crear jornades de sensibilització ambiental dirigides a les escoles (per exemple a Rupit ja es fa), i impulsar que aquests projectes segueixin en el temps. Ampliar la protecció legal del medi natural i del paisatge del Collsacabra. El Collsacabra es mereix ser protegit o tenir algun tipus de protecció, fins i tot podria ser Parc Natural. Dur a terme una gestió forestal regenerativa per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resiliència el paisatge, per exemple, en cas d'incendi, fent ús de ramats i així a la vegada fomentar la ramaderia extensiva. Habilitar un equip mancomunat d'agents cívics rotatoris. Posar més papereres en els llocs on es junta el jovent (per exemple a l'Esquirol). Facilitar la gestió de residus en llocs crítics, fer cartells de sensibilització (murals, tríptics, etc.) en les ubicacions més transitades i que convidin a la reflexió, punts de consciència des de la restauració (estovalles, gots amb missatges, etc.), cartells de benvinguda a l'entrada dels pobles i que reflecteixin els valors ambientals del territori, cartells de sensibilització perquè els visitants no llencin mocadors al terra o fer lavabo sec en zones més transitades, adequació dels espais i serveis per autocaravanes i furgonetes (indicar on són els contenidors amb un cartell). Impulsar caminades pel territori i formació en reciclatge per a la gent gran. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> Ajuntaments Centres educatius Entitats naturalistes Centres excursionistes 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> Població escolar Població adulta Gent gran Turistes i visitants
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> Un/a tècnic/a d'educació ambiental i agents cívics Finançament per conservar i mantenir el patrimoni Infraestructures i xarxa de camins i senders locals 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Òrgan de gestió cooperatiu local
Notes	L'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental (OTEPA) de la Diputació de Barcelona ofereix una gran varietat de materials, programes i serveis d'educació ambiental.

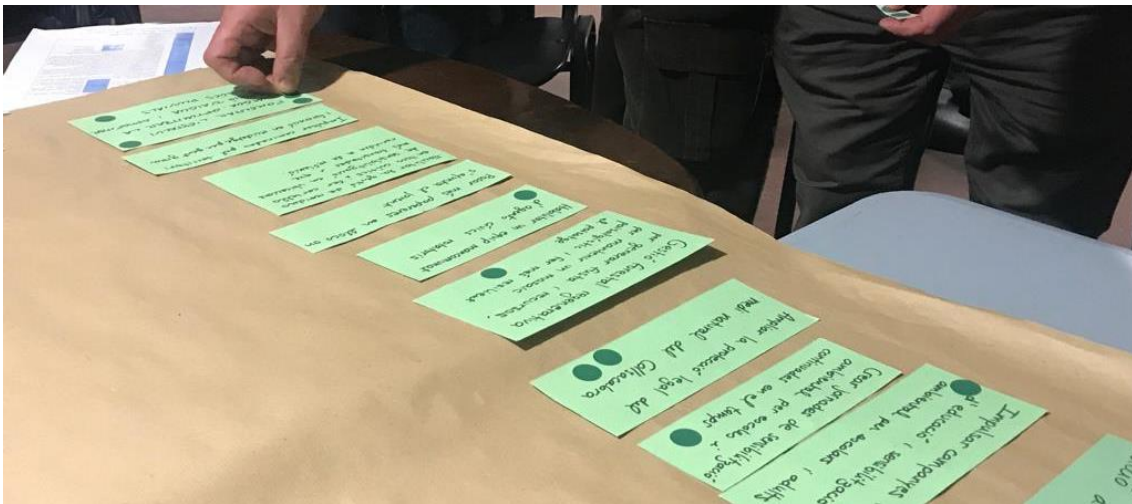
18:20h Torn obert de preguntes, comentaris, etc.

En general Catalunya ha perdut la pagesia, també al Collsacabra. L'accés a la terra és complicat, i a més el canvi climàtic dificultarà l'accés a l'aigua i augmentarà el risc d'incendis. D'alta banda el turisme també impacta sobre el territori, tot i que dinamitza l'economia local.

Un tema important pel paisatge i per la salut que caldria tenir en compte és l'aigua (gestió de les fonts, els aqüífers...). S'afegeix com a acció per a la custòdia del territori (targetes verdes).

18:30h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes verdes), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Fomentar l'estalvi d'aigua, optimitzar la gestió d'aigua i aprofitar aigües pluvials	9
Impulsar campanyes i accions d'educació ambiental, tant entre la població escolar com adulta, per fomentar actituds de respecte, compromís i responsabilitat vers el territori.	8
Ampliar la protecció legal del medi natural i del paisatge del Collsacabra. El Collsacabra es mereix ser protegit o tenir algun tipus de protecció, fins i tot podria ser Parc Natural.	7
Dur a terme una gestió forestal regenerativa per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resiliència al paisatge, per exemple, en cas d'incendi, fent ús de ramats i així a la vegada fomentar la ramaderia extensiva.	5

Habilitar un equip mancomanat d'agents cívics rotatoris.	5
Crear jornades de sensibilització ambiental dirigides a les escoles (per exemple a Rupit ja es fa), i impulsar que aquests projectes segueixin en el temps.	4
Posar més papereres en els llocs on es junta el jovent (per exemple a l'Esquirol).	0
Facilitar la gestió de residus en llocs crítics, fer cartells de sensibilització (murals, tríptics, etc.) en les ubicacions més transitades i que convidin a la reflexió, punts de consciència des de la restauració (estovalles, gots amb missatges, etc.), cartells de benvinguda a l'entrada dels pobles i que reflecteixin els valors ambientals del territori, cartells de sensibilització perquè els visitants no llencin residus a terra o fer lavabo sec en zones més transitades, adequació dels espais i serveis per autocaravanes i furgonetes (indicar on són els contenidors amb un cartell).	0
Impulsar caminades pel territori i formació en reciclatge per a la gent gran.	0

A continuació es mostren els resultats de la dinàmica en forma de fitxes que recullen la concreció de les accions a partir de les aportacions i comentaris dels participants:

16. Fomentar l'estalvi d'aigua, la gestió òptima de l'aigua i aprofitar aigües pluvials

L'aigua és un element clau pel paisatge i per la salut (gestió de les fonts, els aqüífers...), ja que és un recurs limitat. Cal posar en valor els recursos que hi ha i optimitzar la gestió de l'aigua. A més de la sequera, cada vegada queden menys fonts i rierols sense nitrats degut a la contaminació per purins. Hi ha per tant un doble problema, de quantitat i de qualitat.

Per al problema de **quantitat**, cal un estalvi d'aigua i s'apunta al sector ramader, al turisme i les segones residències com a grans consumidors d'aigua al territori.

- Per als dos primers agents es proposen **moratòries o límits de consum d'aigua**, per exemple associats al nombre de caps de bestiar o per llit ocupat. De fet els llits de tot el Collsacabra estan comptabilitzats i les dades les té Osona Turisme.
- En quant a les segones residències, a Cantonigròs per exemple hi ha molts jardins i piscines en aquests tipus d'habitatges. En aquest cas seria molt millor apostar per **piscines comunitàries** que privades i es podria afavorir una jardineria o **gespa que consumeixi menys aigua** o directament plantes de secà...

A més d'aquests grans consumidors, també cal un estalvi d'aigua per part del veïnat. Algunes persones proposen una sanció econòmica per a consums més grans dels normals i apostar per **conscienciar** sobre que l'aigua té un preu per a tothom. L'estalvi d'aigua també es pot dur a les escoles, que són la generació del futur.

Per aconseguir més recursos hídrics, es pot **potenciar la recollida d'aigües pluvials** (ja que les cases tenen jardins). D'altra banda també es poden **evitar les pèrdues per canalització**: a l'Esquirol hi ha poca pressió d'aigua perquè les canonades no rebentín i Taverter té les pèrdues comptabilitzades en un estudi de la Diputació de Barcelona.

El problema de la **qualitat** de l'aigua ve de la contaminació dels aqüífers per purins. Tot i que algunes indústries ramaderes compten amb depuradores (Casa Tarradellas) i que existeix una planta de cogeneració per al tractament de purins (que els asseca i els crema per generar electricitat), encara es detecta que hi ha abocaments de purins i que el problema no millora. Es detecta que el problema va més enllà del Collsacabra, ja que la indústria porcina d'Osona alimenta no tan sols Catalunya sinó fins i tot Europa, i per tant el problema dels purins està més enllà de les mans del veïnat. No obstant, es valora poder fer una Declaració del Collsacabra (participada mitjançant una consulta popular) contra els purins per conservar els recursos hídrics. Això, no obstant, pot comportar confrontacions amb el veïnat ramader.

17. Ampliar la protecció legal del medi natural i del paisatge del Collsacabra

El Collsacabra mereix un grau superior de protecció i fins i tot podria esdevenir parc natural. La declaració de parc natural permetria accedir a nous ajuts econòmics, tanmateix es veu un procés complex i llarg (per fer el de les Capçaleres del Ter i del Freser s'ha trigat uns 10 anys), i es creu que no seria una garantia per protegir el territori. De fet, per regular els visitants no caldria una major protecció legal, ja que cada municipi pot fer ordenances pròpies, sinó que faltarien recursos per aplicar-les i donar-los seguiment.

Es proposa que el parc natural sigui un objectiu a llarg termini, i que a curt termini es gestioni el territori amb els recursos que ja hi ha. D'altra banda, hi ha zones que haurien de quedar salvatges (zones més inaccessibles) on la manera de conservar-les sigui no facilitar-hi l'accés.

18. Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant a través dels mitjans de comunicació.

Es veu l'educació i la sensibilització com a elements molt importants, que poden reduir els impactes negatius que tenen les persones, residents i visitants, sobre el territori.

En concret pel que fa als visitants, es creu que caldrien campanyes de sensibilització abans d'arribar al territori, no només amb cartells una vegada son aquí. Tot i que el grup és conscient que no pot incidir en els grans mitjans de comunicació, considera que els territoris rurals necessiten una campanya de sensibilització cap als visitants i que es podria demanar de fer-la a la Diputació de Barcelona o a la Generalitat. L'ideal seria ajuntar-se diversos territoris per demanar a aquestes institucions que elaborin la campanya i la transmetin als mitjans (TV3 per exemple) i així poder arribar a la gran ciutadania. En aquest sentit es creu important conèixer els diferents perfils de visitants (que són molt diversos al Collsacabra) per adreçar-hi les campanyes.

19. Habilitar un equip mancomunat d'agents cívics rotatoris.

Si bé els municipis poden dotar-se d'ordenances municipals, cal revisar que funcionin i que hi hagi els recursos per fer-ne un seguiment i aplicació. Per exemple en l'ordenança de caravanes de Tavertet el veïnat acaba fent d'"agents cívics". Per això calen recursos per gestionar el patrimoni natural del Collsacabra (guardes). Cal tenir poder sancionador, i fer més informació però amb figures d'autoritat. En aquest sentit es proposa que hi hagi informadors cívics (que poden ser joves locals que busquin feina) i capacitat sancionadora (cal algú que sigui part d'algun cos de seguretat oficial).

Una altra opció, a l'abast del veïnat és explicar, una vegada els visitants es troben al territori (però també als residents, empreses, escolars...), com s'han de comportar per respectar l'entorn rural i les persones que hi viuen a través d'un **decàleg de bones pràctiques**. Bona part de les accions incíviques dels visitants es deuen al desconeixement i es proposa poder explicar-se des del món rural i demanar la col·laboració als visitants.

- Això es podria fer a través d'agents cívics mancomunats, fins i tot fer-ho amb agents rurals/forestals, que poden sancionar,
- però primer caldria consensuar un **decàleg** del turista o per al visitant (explicant com s'han de comportar i convidant a la gent a fer-ho bé) que surti de tot el territori i la gent se'l cregui.
- Una vegada fet es podria difondre per tots els establiments del Collsacabra (díptic, tríptic...) per a que tothom el conegui i en parli. Es podria posar a les habitacions dels allotjaments i als webs dels establiments turístics i de les institucions.
- Es valora que pugui tenir els logos dels ajuntaments per a que es vegi més "oficial", però també es considera molt important que surti de la gent, que sigui participat i que tothom hi cregui.
- El decàleg també es pot enfocar cap a habitants de 2es residències, escoles o altres.

En Gerard coneix l'exemple del [Decàleg de Bones Pràctiques al Lluçanès](#), que pot servir de punt de partida per fer el del Collsacabra. També existeixen alguns altres que en Gerard pot buscar i aportar per fer una primera proposta consensuada pel Collsacabra.

L'Ajuntament de Rupit també té un [Decàleg del turista responsable](#) per al municipi però aplicable a tot el territori, i que podria ser una base per al decàleg.

Rupit
sostenible

Rupit
responsable

20. Dur a terme una gestió forestal regenerativa per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resilient el paisatge, per exemple, en cas d'incendi, fent ús de ramats i així a la vegada fomentar la ramaderia extensiva.

Derivat de la gestió forestal es podria generar com a producte local llenya, i vendre-la sota marques com "roure del Collsacabra" o "alzina del Collsacabra", com a manera de moure l'economia local i sensibilitzar sobre les espècies fusteres locals.

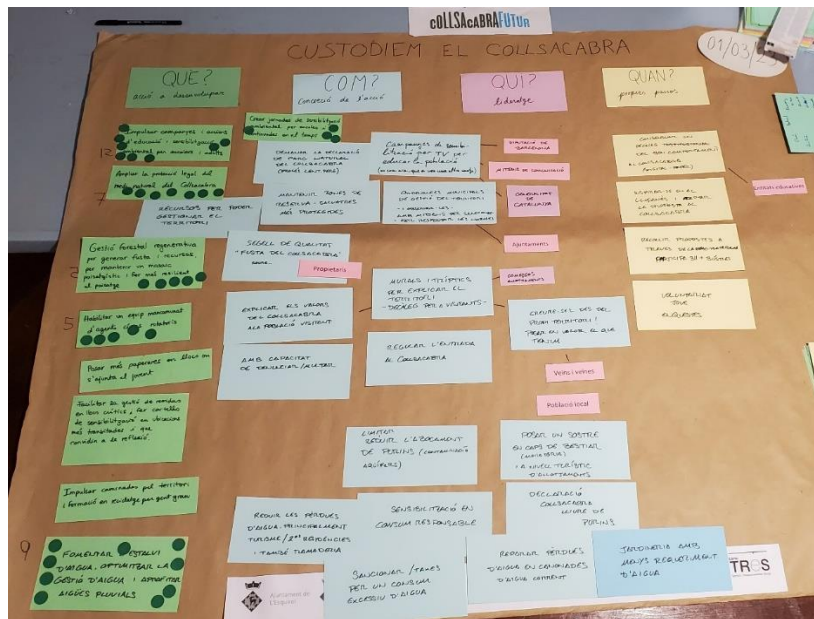
De la gestió forestal també se'n podria treure recurs energètic (biomassa, llenya...) i per exemple gestionar espècies invasores com els eucaliptus d'algunes zones del Collsacabra i fer-ne un aprofitament energètic... Aquesta proposta va sortir al grup de treball Collsacabra autosuficient (vegeu [acta](#)).

En Gerard exposa que hi ha un grup de treball amb pagesos, ramaders, productors i comerciants i que pot encaixar amb aquest projecte, ja que els ramaders (extensiu) són els que estan gestionant el paisatge actualment. El 100% del Collsacabra és propietat privada i ara s'ha creat una associació de propietaris a Serra de Bellmunt-Bisaura de Bellmunt i s'està creant una de ramaders. En les properes setmanes vindran a proposar al Collsacabra si volen unir-s'hi o col·laborar per fer més força. També està passant a altres llocs com al Lluçanès.

El projecte Collsacabra Impuls, l'associació de propietaris de Serra de Bellmunt o l'associació de ramaders de Bellmunt serien actors amb qui treballar o de qui aprendre per tirar endavant aquestes iniciatives.

21. Posar més papereres en els llocs on es junta el jovent (per exemple a l'Esquirol).

Es creu que aquesta proposta va formular-se tenint en compte el període post-pandèmia i tot i que el problema de la neteja no s'ha solucionat, s'apunta que posar més papereres no vol dir que s'utilitzin més o que es buidin sovint.

19:45h Conclusió i propers passos

Es recullen algunes accions a impulsar a continuació:

- Fer un decàleg de bones pràctiques (consensuat amb la població i "oficial") en format físic i digital. Es reuniran per fer una prova a partir del model del decàleg del Lluçanès.
 - En Gerard busca el decàleg del Lluçanès i altres exemples per a la propera reunió treballar-ho amb el grup.
 - Es proposa habilitar una bústia de suggeriments a cada poble o enquestes (de Google o [Participa311](#)) per rebre aportacions i ampliar la participació i fer difusió de la iniciativa als canals de whatsapp. Caldria enviar la proposta de decàleg en un enllaç on la gent pugui aportar la seva proposta, amb voluntaris que ajudin la gent gran a aportar o amb opció analògica.
 - El decàleg es podria adaptar a les escoles, per donar a conèixer els valors i fins i tot es podria demanar a les escoles que ajudin a fer el decàleg.
 - A llarg termini es podria enfocar el decàleg a agents concrets (ramaders, segones residències...).

El grup es vol continuar reunint més endavant per fer seguiment de l'avenç de les accions, de fet la propera reunió voldria ser per fer una primera proposta del decàleg. S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

20:00h Final de la reunió

Grup de treball: Collsacabra Activa

Reunió 1 del Grup de treball

Lloc: Espai Joan Font, Rupit

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar l'impuls d'un programa de foment de l'economia local al Collsacabra
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

18:00h	Benvinguda i roda de presentacions
18:10h	Presentació dels projectes tractor resultants del procés participatiu de 2022
18:40h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
19:45h	Conclusió i propers passos
20:00h	Final de la reunió

Acta de la reunió:

18:00h	Benvinguda i roda de presentacions
---------------	------------------------------------

Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants diuen el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc. Amb **24 participants**, aquest ha estat el grup de treball més nombrós que s'ha reunit presencialment en el marc d'aquest procés.

Els assistents van ser:

Assistent	D'on ve	Assistent	D'on ve
Albert Marcè	Rupit	Rosa Font	Rupit
Joan Colom	Pruit	Dolors Camps	Rupit
Sílvia Grau	L'Esquirol	Ramon Pons	Rupit
Dolors Molas	Pruit	Montse Balmes	Rupit
Quim Marsal	Rupit	David Sabater	Rupit i Pruit
Núria Sans	Rupit	Francina Tomàs	Rupit
Gabriel Mojà	Rupit	Asun Aulet	Pruit
Julio Silva	Rupit	Carles Muñoz	Rupit
Jordi Castelló	Rupit i Pruit	Albert Codina	Cantonigròs
Emilià Comerma	Pruit	Kiko Hernandez	Esquirol
Rosa Ensenyat	Rupit i Pruit	Xavi Montesinos	Rupit
Cristina Sala	Pruit	Miquel Sadurní	Rupit

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la fórmula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

18:10h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

Es presenten les fitxes dels projectes tractor sorgits del procés de 2022, que també es van enviar prèviament als participants, junt amb l'ordre del dia de la sessió.

Fitxes dels projectes tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Collsacabra Activa Programa de foment de l'economia local		
Punt del decàleg	7. Una economia local amb facilitats i oportunitats per a la gent jove del Collsacabra	Objectius	Potenciar una xarxa d'economia local i treball per als joves Generar oportunitats per retenir als joves amb talent al territori
Descripció	<p>Aquest programa podria treballar en dos eixos:</p> <p><u>Foment de l'emprenedoria local:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Generar un espai de <i>coworking</i> territorial comunitari. • Acompanyar l'emprenedoria: mentoria empresarial per joves emprenedors, borsa de treball del Collsacabra, etc. • Tenir en compte el valor que ja tenen al Collsacabra, creant una xarxa de recull i transmissió de coneixements per mantenir població al territori. <p><u>Foment del producte local:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Impulsar una fira d'artesans i producte local, i espais de comerç local perquè la població consumeixi els seus propis productes. • Generar una xarxa d'agrobotigues del Collsacabra. • Incloure el criteri "proximitat" a les licitacions i contractacions (ajuntaments i empreses) • Crear una borsa d'espais comercials i industrials disponibles. • Potenciar el producte local en restauració. • Crear obradors compartits. • Crear una Denominació d'Origen amb un segell que indiqui la qualitat del producte i traçabilitat, o una marca comarcal (amb etiqueta o logo), que no sigui limitant o restrictiva, i evitant frau. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Empresariat local • Administracions locals • Artesans • Productors • Restauradors • Botigues 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Joves emprenedors • Nous residents que volen establir-se al territori • Petits comerços • Turisme
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Espai comunitari per <i>coworking</i> • Finançament • Difusió/comunicació • Suport humà i administratiu 		
Notes	-		

Títol	Promoció del nostre Collsacabra Foment d'un turisme responsable i respectuós		
Punt del decàleg	8. Un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local	Objectius	Regular la massificació turística per aconseguir un turisme sostenible Aplicar estratègies de diversificació i desestacionalització
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Crear punts d'informació • Promocionar rutes guiades/paquets turístics • Conscienciar • Crear aparcaments • Regular fluxos • Formar guies • Crear rutes que combinin elements naturals amb culturals per donar a conèixer el patrimoni construït que hi ha al territori i que és menys conegut, amb la intenció de diversificar el turisme i que el visitant que hi arribi no sigui tot de turisme de natura. D'aquesta forma es podrien descongestionar atractius naturals que ara estan molt massificats. • Potenciar visites durant la setmana (dies laborals) per desestacionalitzar l'oferta turística i que no es concentri solament els caps de setmana i ponts. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Productors • Entitats locals (comerços, restaurants, etc.) • Empreses locals • Joves 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Visitants • Segones residències • Locals
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Suport públic • Professionals amb coneixements del territori • Tríptics 		
Notes	-		

18:30h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes verdes):

Accions	Suports
Potenciar el producte local en restauració.	17
Crear una Denominació d'Origen amb un segell que indiqui la qualitat del producte i traçabilitat, o una marca comarcal (amb etiqueta o logo), que no sigui limitant o restrictiva, i evitant frau.	16

Acompanyar l'emprenedoria: mentoria empresarial per joves emprenedors, borsa de treball del Collsacabra, etc.	14
Impulsar una fira d'artesans i producte local, i espais de comerç local perquè la població consumeixi els seus propis productes.	10
Promocionar rutes guiades o paquets turístics per diversificar, descongestionar i desestacionalitzar l'oferta turística.	9
Regular fluxos	8
Formar guies	8
Generar una xarxa d'agrobotigues del Collsacabra.	6
Crear obradors compartits.	6
Crear punts d'informació	6
Tenir en compte el valor que ja tenen al Collsacabra, creant una xarxa de recull i transmissió de coneixements per mantenir població al territori.	4
Crear aparcaments	3
Generar un espai de <i>coworking</i> territorial comunitari.	2
Incloure el criteri "proximitat" a les licitacions i contractacions (ajuntaments i empreses)	2
Crear una borsa d'espais comercials i industrials disponibles.	1

Els resultats de la dinàmica són:

22. Crear un segell que indiqui el producte local "Fet al Collsacabra"

L'ideal seria que el segell "fet al Collsacabra" fos oficial (tipus Denominació d'Origen), però degut als llargs tràmits administratius (temes legals i polítics) que comportaria, es creu convenient que es generi des d'algun tipus d'associació local o comarcal, tot i que potser no doni el mateix reconeixement al ser privat. Amb tot, es remarca que cal buscar una cosa simple però que alhora no es pugui falsificar.

Per tant, el segell hauria de ser impulsat pels productors, de manera coordinada i que l'administració pugui acompanyar el procés (sigui amb l'empenta inicial o per si calen tràmits burocràtics). De fet ho podria entomar el grup de treball del sector primari que integra ramaders, productors, venedors, hostaleria, integrant així el cycle complet i fent xarxa.

D'entrada, els productes que optin al segell haurien de ser elaborats (transformats) al Collsacabra, però no és necessari que la matèria primera també vingui del Collsacabra, ja que això complicaria molt obtenir el segell (producte local va més enllà del producte alimentari).

D'altra banda seria interessant que els restaurants i punts de venda facin gala d'aquest producte local, que hauria d'identificar d'alguna manera, així com també donar un distintiu als establiments on es ven aquest producte. El segell podria servir fins i tot per exportar a nivell comarcal. Seria interessant que restaurants i comerços intentin comprar sempre a gent del territori i que els productors proveeixin amb preu competitiu i servei àgil.

Tanmateix es valora que cal un sistema per aplicar el segell a curt termini, ja que cada vegada pleguen més productors del Collsacabra i no en surten de nous. Els passos que es proposen per posar en marxa el segell serien:

6. **Identificar els productors/elaboradors del producte local (no els que venen el producte), així com el producte que distingeix el Collsacabra. Aquest registre hauria de servir per saber qui pot obtenir el segell de qualitat.**
7. **Publicitar la iniciativa per a que els productors s'hi sumin.**
8. Crear unes bases i possible normativa, que es podria debatre a l'associació de productors o al grup de treball del sector primari
9. Obtenir la validació de l'administració
10. A mig termini, es poden enfortir les bases

El grup de treball del sector primari també podria ajudar a fer més local el producte, posant en contacte productors de matèria primera del Collsacabra amb elaboradors del Collsacabra.

En el seu moment, la Diputació de Barcelona va impulsar un distintiu de qualitat (una Q de qualitat), que els establiments havien d'anar renovant i donava cert prestigi. Amb el temps, aquest segell va evolucionar cap al distintiu Biosphere.

23. Acompanyar l'emprenedoria local

Els ajuntaments haurien d'acompanyar l'emprenedoria local i ajudar en la complexa tasca d'iniciar un negoci, amb assessorament sobre com fer-ho, les subvencions que existeixen i certes facilitats. De fet, la figura d'en Miquel Vilella, tècnic de Promoció Econòmica dels ajuntaments del Collsacabra, fa aquesta funció.

Es detecta que hi ha un cert desconeixement respecte aquest servei i per tant, un primer pas seria donar a conèixer els serveis dels ajuntaments per impulsar l'emprenedoria.

Entenem emprenedoria local com a persones del territori que volen treballar al territori i que necessiten facilitats econòmiques. Es podria lligar a l'empadronament o a la intenció d'establir-se al Collsacabra. Caldria definir aquests criteris per determinar a quin perfil d'emprenedor cal donar facilitats (els hauria d'aplicar cada Ajuntament).

Un altre entrebanc de cara a l'emprenedoria és trobar un local comercial, de producció o on oferir serveis (podrien ser espais de coworking), ja que n'hi ha pocs i estan a preus molt alts. Especialment a Rupit hi ha molt d'interès en posar comerços. Es proposen diverses fórmules per poder **disposar d'espais assequibles**:

- Fer locals "socials" (seguint la fórmula d'habitatge social)

- Compartir locals entre diversos/es emprenedors/es
- Crear una borsa d'espais, ja que a l'Esquirol hi ha bastants locals buits (privats, només 1 municipal a reformar) i es podria fer-hi la producció i a Rupit el local de venda.

A l'hora de cedir locals a emprenedors/es seria ideal apostar pel producte artesà, emprenedors joves o famílies vers altres productes o persones de fora que no es volen quedar, com a fórmula per atraure persones que s'estableixin al Collsacabra per viure-hi. Tanmateix es veu complicat, ja que tots o quasi tots els locals del Collsacabra són privats i per tant, els ajuntaments no hi poden fer res i dependria de la voluntat dels propietaris.

D'altra banda cal **dinamitzar el comerç local** que encara hi ha i retroalimentar-lo, donant oportunitats a les persones que hi vulguin treballar, tenint en compte que és cara al públic i caps de setmana i que no és fàcil trobar gent que ho vulgui fer. En aquest sentit cal **buscar fórmules per mantenir els negocis que hi ha oberts**, especialment els que tenen persones molt grans treballant i dificultat de relleu (per nombre de treballadors). Es proposa explorar fórmules de negoci amb socis que amb el temps passin a ser propietaris, per exemple.

Com a actors a involucrar hi hauria l'Associació de comerciants de l'Esquirol, que actua a l'Esquirol i a Cantonigròs. Durant la pandèmia va fer molta feina de suport (per exemple a restauradors que ho van patir molt) i els membres s'ajuden molt mútuament i fan pinya amb l'Ajuntament per obtenir les subvencions o les ajudes que calguin.

24. Formar guies sobre el territori del Collsacabra i el que ofereix

La feina de guia es considera molt positiva ja que està totalment vinculada al territori i hi ha títols de formació reglada. Al Collsacabra recentment s'ha fet una formació específica pel territori, que donava una acreditació. La formació va durar uns 2-3 mesos i hi van participar 8-9 persones. La feina de guia és una oportunitat per explicar el patrimoni natural als visitants i que marxin amb la sensació que al territori hi ha molt més del que han vist, cal que sàpiguen que hi ha 3 municipis al Collsacabra i tots molts actius.

De fet Tavertet recentment ha iniciat un parell de rutes (plantes medicinals...) que es podrien divulgar per fer-ne guiatges. Tot i això, a més de crear oferta, cal que la gent visitant respecti el territori. Amb tot, s'apunta que a Catalunya no hi ha cultura de contractar guiatges; la gent fa les excursions sola (per exemple amb l'ús de *Wikiloc*, que a vegades difon rutes per espais fràgils) i cal fer molta pedagogia encara.

25. Regular els fluxos d'accés al Collsacabra

A partir de l'opinió generalitzada que al Collsacabra en determinats períodes (estiu, caps de setmana, festius i setmana santa) hi ha massificació, es proposa fer certes restriccions o informar sobre l'estat de sobrecàrrega del territori en quant a visitants. Tot i això, alguns comerciants i hostalers avisen que abans de regular els visitants o desviar-los, cal comprovar que tothom que treballa i viu del turisme està podent-ho fer. En tot cas, les accions les hauria d'impulsar l'Ajuntament junt amb el sector de la restauració, comerç i turisme, compartint informació.

Donat que no es pot impedir el pas a visitants en territori públic, es valora calcular algunes xifres que donin compte de la **capacitat turística de la zona**, per exemple el nombre de llits, places de pàrquing, capacitat dels restaurants, etc. i poder informar d'això als visitants abans d'arribar per a que coneguin la situació. Amb tot, es considera complicat ja que a més de llits i taules per menjar, també hi ha botigues que viuen del turisme. De fet, des de 2021 durant la setmana santa s'aturen els vehicles a l'alçada de l'Esquirol i se'ls informa d'aquesta situació per tal que els visitants puguin distribuir-se pel Collsacabra evitant la massificació i la sobrecàrrega d'alguns nuclis. Aquest projecte ha donat bons resultats i ha dispersat la gent pels diferents nuclis del Collsacabra.

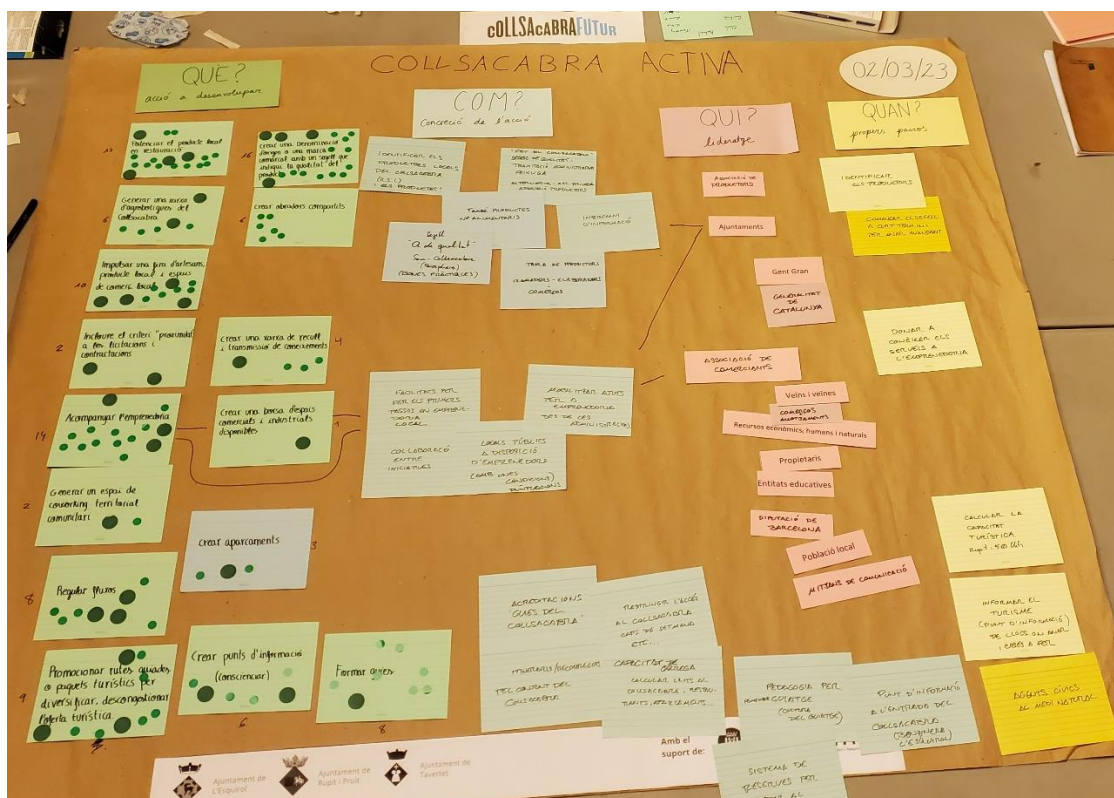
En aquesta línia es proposen diverses opcions:

- Fer un punt d'informació a la benzinera de l'Esquirol, per explicar els punts d'interès del Collsacabra i així distribuir la gent durant l'estiu, caps de setmana i festius.
- Crear una plataforma en línia per a que qualsevol persona que vingui al Collsacabra sàpiga si hi ha espai o no.
- Informar el turista des dels establiments o d'un punt d'informació o a cada poble.
- Centralitzar la informació en un web amb les zones d'interès i estat, que també serviria per informar el veïnat i que aquest proveeixi informació.

En tot cas, en aquests punts caldria difondre el decàleg del turista sostenible o de bones pràctiques que s'acordi amb el [Grup de Treball Custodiem el Collsacabra](#) o replicant el [Decàleg de Rupit](#).

Altres propostes serien posar una **taxa pels pàrquings**, tipus la taxa turística que hi ha als allotjaments. En aquest cas, a les persones que venen els caps de setmana seria interessant donar-los avantatges, per exemple si s'apunten pel web donar descompte pel pàrquing o una plaça assegurada. Aquesta proposta es veu positiva, ja que permetria regular el flux de vehicles i no de persones.

Una primera acció en aquesta línia seria reunir la informació (comptabilitzar) sobre la capacitat turística de tot el Collsacabra (allotjament, restauració...).

18:45h Conclusió i propers passos

Com a propers passos es recullen algunes accions a impulsar a continuació:

- Identificar els productors i el producte local que poden tenir el segell "Fet al Collsacabra"
 - El grup de treball del sector primari (que inclou comerços i hostaleria) podria ajudar
- Donar a conèixer el servei d'ajut a l'emprenedoria dels ajuntaments
 - Acció que haurien de fer principalment els ajuntaments
- Recopilar informació sobre la capacitat turística de la zona

També es recullen detalls organitzatius del grup de treball:

El grup es vol continuar reunint per fer seguiment de l'avenç de les accions, però **senten que necessiten un cert acompanyament** per part de l'administració, d'una associació o taula ja existent.

Es proposa també que es faci una taula mixta ajuntaments i ciutadania amb capacitat decisòria sobre els afers econòmics del Collsacabra. S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

20:00h Final de la reunió

Grup de treball: Mobilitat i transport públic

Reunió 1 del Grup de treball

Lloc: Reunió via zoom

Objectius:

- Realitzar la trobada inicial del grup de treball
- Concretar iniciatives per impulsar una mobilitat sostenible al Collsacabra
- Recollir idees i propostes per a l'Estratègia Collsacabra Futur
- Programar tasques per a la concreció de les accions

Ordre del dia i temes a tractar:

19:00h	Benvinguda i roda de presentacions
19:10h	Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022
19:20h	Torn obert de preguntes, comentaris, etc.
19:30h	Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?
20:15h	Conclusió i propers passos
20:30h	Final de la reunió

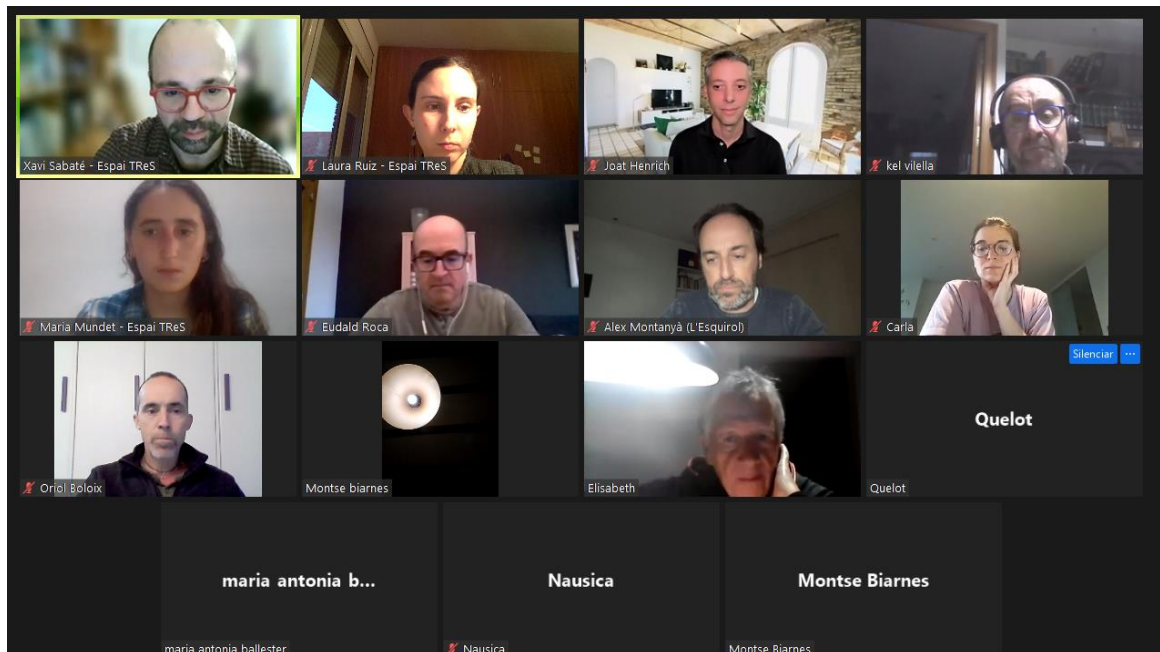
Assistents:

Assistent	Població	Assistent	Població
Eudald Roca Ferrer	Cantoni	Nausica Estragués Casadesús	L'Esquirol
Joat Henrich i Ballester	L'Esquirol	Sònia Martínez Miquel	L'Esquirol
Mariona Casas	L'Esquirol	Carla Camprubí	L'Esquirol
Anna Casadesús	L'Esquirol	Aitor vives Recuenco	L'Esquirol
Oriol Boloix	L'Esquirol	M. Antònia Ballester Jou	L'Esquirol
Elisabeth Fusté Torra	L'Esquirol	Quelot	L'Esquirol
Met Castanyer	L'Esquirol	Alex Montanyà	L'Esquirol
Montserrat Biarnès Raber	L'Esquirol		

Acta de la reunió:

19:00h Benvinguda i roda de presentacions

Es dona la benvinguda als participants i després d'uns minuts de cortesia es procedeix a fer una breu ronda de presentacions, on els participants poden dir el seu nom, si pertanyen a alguna entitat, el municipi d'on son o on viuen, etc.

Es repassa breument els antecedents de l'any passat, s'explica la formula del grup de treball que s'ha adoptat per entomar els projectes tractor de l'estratègia CollsacabraFutur, i es fa èmfasi en la vocació de continuïtat d'aquest grup de forma autònoma.

19:10h Presentació del projecte tractor resultant del procés participatiu de 2022

Es presenta la fitxa del projecte tractor sorgit del procés de 2022, que també es va enviar prèviament als participants, junt a l'ordre del dia de la sessió, a través d'un panell en línia.

Fitxa del projecte tractor a concretar durant la reunió:

Títol	Línia directa Collsacabra-Vic-Barcelona Revisió dels horaris de bus i altres iniciatives per impulsar una mobilitat sostenible		
Punt del decàleg	5. Una mobilitat sostenible entre els pobles del Collsacabra i amb la resta del territori	Objectius	Promoure el transport públic entre els pobles del Collsacabra Racionalitzar el servei de transport públic per a que doni resposta a la demanda real
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> • Recuperar autobusos directes de la línia Rupit – Cantonigòs - l'Esquirol – Vic (essent de 30 minuts màxim el temps de l'Esquirol a Vic), més Barcelona (alguns). • Construir una llançadora a demanda per Tavertet , d'aquesta manera els turistes haurien de deixar el cotxe i anar amb transport públic. • Replantejar el model d'horaris i ajustar-los a la població, escolars i turistes, tenint, per lo menys, un horari de matí, un de migdia i un per la tarda. Sobretot queda molt penjat Tavertet. • Dur a terme una bona coordinació perquè els usuaris no s'hagin d'esperar a agafar l'autobús i aquest no trigui tant en fer els viatges. • Habilitar un servei de vehicles municipals per transport de la gent gran. • Proporcionar, tant als turistes com als locals, un transport públic de qualitat i que passi per tots els pobles, amb punt central a Cantonigròs, i que serveixi com a element vertebrador per fer rutes guiades i paquets turístics que combinin cultura, patrimoni i turisme, afavorint, a més de la diversificació turística, la mobilitat sostenible i la creació de llocs de treball amb guies qualificats, que proporcionin una millor experiència al visitant i a la vegada serveixi com a eina de conscienciació ambiental . Aquest transport públic podria proporcionar ofertes durant la setmana per atraure més visitants de dilluns a divendres, i així desestacionalitzar l'oferta turística. 		
Agents implicats	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments • Sagalés • Altres 	Destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Població local • Turistes i visitants • Estudiants
Recursos necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • El pressupost ja existeix, només cal reassignar-lo 		
Notes	-		

19:20h Torn obert de preguntes, comentaris, etc.

En Joat comenta que hi ha 223 persones al grup de whatsapp "L'Esquirol es mou"(un 10% de la població del municipi) i la majoria de peticions de viatges són per fer el recorregut l'Esquirol- Vic, Vic-L'Esquirol. Aquest grup el va crear la Sònia per cobrir les mancances en transport públic a l'Esquirol, però no es veu com a solució temporal i parcial.

Es repassen els antecedents de la ruta de transport públic Esquirol – Vic – Barcelona i altres rutes. Des de fa molts anys hi havia transport públic de busos bastant bàsic amb una línia principal Rupit – Cantoni – L'Esquirol i fins a Vic, amb viatges de matí, migdia i tarda, d'anada i tornada. Tota la vida hi havia hagut aquesta i 2 línies bàsiques més. Sovint els horaris connectaven amb el bus a Barcelona des de Vic. Durant anys va ser així, i tot i haver poca freqüència funcionava.

Després Sagalés va prioritzar la línia e12 (bus Vic – Barcelona) sense esperar el transbord de l'autobús que baixava del Collsacabra. En aquell context la gent va pressionar l'Ajuntament per avançar l'autobús del Collsacabra uns minuts i poder fer connexió amb l'e12.

De 2016 a 2020 es van fer diverses reunions amb un grup de persones motivades per treballar una nova proposta de línies i horaris d'autobús d'acord amb les necessitats de la població (de fet es van arribar a fer enquestes de necessitats). En el grup hi estava involucrada la Sònia i l'Àlex Montanyà (alcalde de l'Esquirol), que expliquen la situació al GT de Mobilitat.

La vocació de la nova proposta era ampliar la freqüència de busos que baixaven de l'Esquirol i es va proposar dirigir els busos a Roda de Ter i Manlleu i allà poder fer el transbord cap a Vic o Barcelona. Amb les noves freqüències es van incorporar horaris de matí i capvespre per tornar de Vic i Barcelona.

Tanmateix després d'uns mesos d'haver implementat aquesta nova proposta (l'Esquirol – Roda – Manlleu) es va demostrar que no calien tantes freqüències, per exemple no calia busos a les 11h o 12h del matí i sobretot que la proposta no era pràctica per arribar a Vic, ja que la connexió Roda – Vic té molt temps d'espera (entre 10 i 30 min i a vegades fins a 1h) a la intempèrie (parades no cobertes). A més, l'arribada d'aquest autobús a Vic no està coordinada amb la sortida cap a Barcelona i també s'allarga molt l'espera d'aquest transbord. Actualment el trajecte de l'Esquirol a Barcelona pot trigar fins a 2h i 30min mentre que abans es trigava 1h i 30min. La nova proposta tampoc fa arribar l'autobús a Rupit i Cantoni. En aquesta línia l'octubre de 2022 amb l'Associació de veïns de Cantoni es va traslladar de nou a la Generalitat la necessitat de freqüències directes a Vic i de millorar les freqüències de Cantoni a l'Esquirol i Vic. No s'ha obtingut resposta de la Generalitat, encara.

Alguns participants van compartir les seves experiències, representant amb fidelitat la problemàtica i diversos perfils d'usuaris (o ja no usuaris) del transport públic:

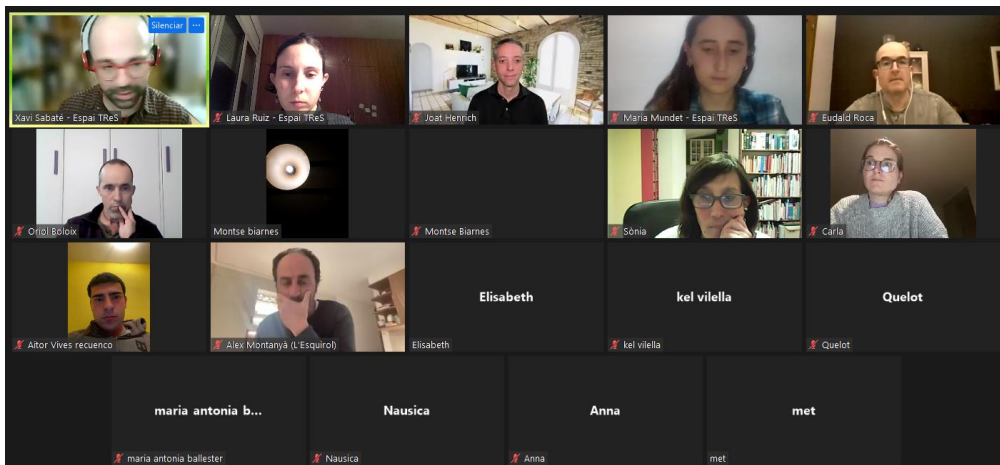
- En Joat va comentar que havia estat usuari de la línia tradicional i en 30 minuts estava a Vic, en canvi amb la nova els transbords no estan coordinats i es triga molt de temps per anar de Manlleu a Vic.
- La Nausica explica que estudia a Vic i es troba molts problemes amb el transport públic i té sort que existeixi el grup de whatsapp *L'Esquirol es mou*.

COLLSA CABRA FUTUR

- A Quelot li passa el mateix, en l'enllaç de Manlleu/Roda cap a Vic s'ha d'esperar molt.
- La Maria Antonia Ballester acompanya el seu fill a Vic i hi baixa aviat i quan puja a les 7:30 o 7:45h hi ha retencions a la carretera de la gent que baixa de l'Esquirol a Vic. Després just baixen 2 autobusos quasi buits, que arriben després de les 8h a Vic (i per tant la gent que entra a treballar a aquella hora no els pot agafar). Pels joves menors de 18 anys i que no tenen cotxe és molt difícil baixar i pujar de Vic entre setmana a fer coses (extraescolars, vida social...). A més, durant el cap de setmana és possible baixar a Vic però no tornar a pujar a L'Esquirol.
- La Carla agafa la connexió cap a Barcelona i comenta que s'hauria de llevar massa d'hora per arribar a les 8h del matí a la feina. Opta per baixar amb una noia de Cantoni, amb la que no coincideixen a l'hora de tornar. Per això torna de Barcelona amb transport públic però sempre ha de trobar algú que la vagi a buscar a Vic. Això fa que molts dies amb el cansament del viatge acabi optant per agafar el seu cotxe, sense compartir amb altres persones.
- Tot i que molts joves tenen accés a la t16 i targeta verda, mobilitat gratuïta per a alguns usuaris, no s'utilitza perquè no hi ha transport. No es pot arribar a tot arreu amb aquestes targetes ja que són de diferents zones i per tant s'ha de pagar igualment. Això es degut a les corones i zonificació de l'ATM.
- A Manlleu una vegada et deixa l'autobús de la línia actual, cal caminar per travessar el municipi i arribar a l'estació per anar a Vic o Barcelona, ja que no hi ha transport intraurbà.

Es considera que per parlar amb la companyia abans cal conèixer les necessitats de tothom, i definir-les molt bé per dissenyar molt bé les solucions.

L'Àlex Montanyà expressa la seva preocupació pel transport escolar, ja que actualment hi ha un cost d'aproximadament 19.000 euros per la prestació del servei entre transport i monitoratge, una part del cost 4.000 € el paguen les famílies a través d'una taxa però que des de fa 10 anys l'assumeix l'Ajuntament de l'Esquirol i la resta l'assumeix el Dept. d'Educació. Es desitja que pugui continuar d'aquesta manera o que el Departament ho assumeixi tot.

19:30h Dinàmica: operativitzem (priorització) Com? Qui? Quan?

A partir de la fitxa, s'han traslladat les propostes a un panell per guiar la dinàmica per concretar les accions. El primer que es proposa fer és una priorització de les accions (targetes verdes), per decidir quines accions concretar primer:

Accions	Suports
Recuperar autobusos directes de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic (essent de 30 minuts màxim el temps de l'Esquirol a Vic)	12
Dur a terme una bona coordinació perquè els usuaris no s'hagin d'esperar a agafar l'autobús i aquest no trigui tant en fer els viatges	7
Recuperar un servei de connexió directa amb Barcelona	6
Habilitar un servei de vehicles municipals per transport de la gent gran	2
Proporcionar un transport públic de qualitat que passi per tots els pobles amb punt central a Cantonigròs	1
Construir una llançadora a demanda per Tavertet	0

A les accions inicials se'n van sumar de noves i algunes es van fusionar o relacionar, de manera que els resultats de la dinàmica són tres propostes complementàries per resoldre la necessitat d'un servei de transport eficient al Collsacabra:

26. Recuperar la línia Rupit – Cantonigròs – l'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona

Es vol recuperar aquesta línia que havia existit des de feia anys al Collsacabra, abans de l'últim canvi i que feia que es pogués arribar de l'Esquirol a Vic en 30 minuts i fer el transbord cap a Barcelona. Es vol tornar a posar en funcionament la línia (amb un màxim de temps de transport de l'Esquirol a Vic de 30 min) i coordinar-la amb la connexió cap a Barcelona.

El grup considera que els ajuntaments del Collsacabra haurien de ser els impulsors d'aquest canvi (tenint un model de transport públic acordat entre ells) i assistir a la negociació amb Sagalés i fer la valoració tècnica dels horaris i línies que calen (amb el suport de personal tècnic de mobilitat). També caldria comptar amb tècnics especialistes en mobilitat d'administracions supramunicipals per donar suport **al disseny dels horaris i a la valoració d'alternatives**. S'indica que com a mínim ha d'haver itineraris d'anada i tornada en horari de matí, migdia i tarda-vespre i que de fet, amb un sol vehicle es podria arribar a fer 4 itineraris d'anada i tornada durant un dia. També es proposa que hi hagi un horari de bus per sortir a les 7h de l'Esquirol.

Per fer-ho caldria assegurar però, que es **tenen en compte les necessitats dels usuaris i usuàries del transport públic** (per exemple a través d'aquest grup de treball de mobilitat) i que es coneixen **les motivacions dels no usuaris** del transport públic.

També es proposa demanar a l'**Autoritat del Transport Metropolità (ATM)** una excepció tarifària al Collsacabra, per a que almenys es consideri de la mateixa zona tarifària que Roda de Ter (on hi ha serveis essencials com el CAP). De fet es considera que la zona d'abast ha de ser direcció Vic, incloent Roda i no la zona de Manlleu, Sant Hipòlit, Torelló..... Tanmateix, un primer pas és aconseguir un bon servei d'autobús.

Donat que la posada en marxa d'aquests horaris i línies pot trigar un mínim de 6 mesos, es proposa com a **primer pas corregir els horaris actuals ([web](#)) per reduir les esperes de transbord** a Vic i Barcelona.

També es proposa buscar alternatives impulsades des de l'administració però que no impliquin la companyia Sagalés, que és molt gran i té un gran control sobre les propostes d'horaris i línies i a vegades ho modifiquen segons els seus interessos. En aquest cas, cal considerar que l'ATM atorga una subvenció per al transport públic al Collsacabra, de la qual actualment es beneficiària Sagalés, com a adjudicatària del concurs públic. Caldria **investigar si és possible destinar la subvenció de l'ATM a alternatives de transport**. Es proposa consultar les propostes i experiències de la [Taula de Mobilitat comarcal](#), promoguda pel Consell Comarcal d'Osona i que compta amb la participació d'entitats. Una altra proposta seria subvencionar de forma parcial el cost dels taxis.

431 Roda de Ter
462 Manlleu
463 L'Esquirol
464 Cantonigròs

Sagalés

Tots els HORARIS ACTUALITZATS. a la nostra app

A partir del 16/11/2020

27. Reforçar el transport públic a demanda

El transport a demanda a Tavertet ja existeix (fins l'Esquirol) i es fa en un taxi que posa Sagalés ([web](#)). Actualment des de l'Ajuntament de l'Esquirol s'està treballant el transport a demanda a Cantonigròs per poder aconseguir horaris cap a Vic, Manlleu, etc. A Cantoni es proposa establir uns horaris pels autobusos a demanda i que la gent pugui indicar si l'agafarà o no per arribar on hi hagi més freqüència de pas d'autobusos, per exemple L'Esquirol. L'experiència al Lluçanès amb aquest tipus de transport no ha funcionat, tanmateix a la Vall del Ges, on les línies son més curtes, sí que està funcionant i amb molta freqüència i regularitat. Es pot mirar de replicar la

fórmula d'aquesta zona. També en el seu moment es va parlar d'un servei de transport públic que circulés entre els municipis del Collsacabra.

Es proposa disposar d'un aplicatiu que serveixi per demanar els busos a demanda (o els regulars) per a diverses persones (fent un viatge a mida però compartint l'autobús). Existeix una **app pública pel transport públic a demanda** (servei anomenat clic.cat, amb diverses apps per Android o iOS segons l'empresa que gestiona el servei (Sagalés on demand, Ne-Mi, TADCAT o EL MEU BUS). Més informació del projecte al [web de la Generalitat](#).

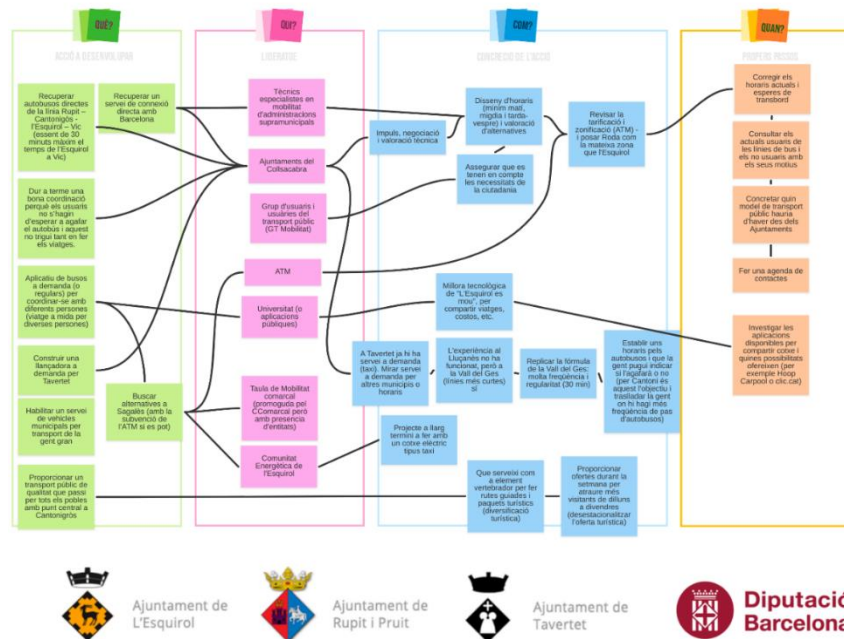
28. Buscar alternatives al transport públic (vehicles i trajectes compartits)

Es proposa millorar tecnològicament el sistema informal de compartir cotxe (actualment el grup de whatsapp anomenat "**L'Esquirol es mou**"). Algunes millores tecnològiques que es podrien introduir serien compartir els costos del desplaçament o connectar persones que no es coneixin.

S'ha proposat a la Universitat de Vic que estudiants puguin desenvolupar **l'aplicatiu per compartir trajecte (cotxe)** a mesura pel Collsacabra, però també hi ha diversos aplicatius ja existents com [Hoop Carpool](#).

A llarg termini, la Comunitat Energètica de l'Esquirol (Cooperativa Collsacabra Verd) també té pensat adquirir un cotxe elèctric que podria servir com a servei a demanda (tipus taxi).

COLLSACABRAFUTUR

20:15h Conclusió i propers passos

Com a propers passos es recullen algunes accions a impulsar a continuació de la sessió:

1. Corregir els horaris actuals i les esperes en els transbords
2. Consultar els actuals usuaris de les línies de bus i els no usuaris amb els seus motius
3. Concretar quin model de transport públic hauria d'haver
 - Ajuntaments del Collsacabra

Paral·lelament, es proposa investigar les aplicacions disponibles per compartir cotxe i les oportunitats que ofereixen

- Membres del GT Mobilitat

També es recullen detalls organitzatius del grup de treball:

El grup es vol continuar reunint més endavant per fer seguiment de l'avenç de les accions i de l'estat del transport públic al territori. Com a acció, el GT entoma la investigació d'aplicacions disponibles que ofereixin millores respecte el grup de whatsapp "L'Esquirol es mou".

S'acorda posar en contacte els membres del grup de treball (via correu) i enviar l'acta també a aquells inscrits a la trobada o interessats.

20:30h Final de la reunió